

Lupp 2020

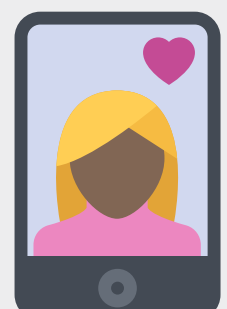
Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Ludvika kommun

ENKÄTFABRIKEN

LUDVIKA
KOMMUN

.. ”Jag vill påverka hur ungdomar i kommunen blir inkluderade av kommunen och att ungdomars åsikter och viljor tas på allvar och lyssnas på.”

Tjej i Gymnasiet

Sammanställd av Enkätfabriken
Mars 2021

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
Bakgrund och syfte.....	6
A. Bakgrundsfrågor.....	8
B. Fritid.....	11
C. Skola.....	21
D. Politik och samhälle.....	33
E. Trygghet.....	44
F. Hälsa.....	52
G. Arbete.....	64
H. Framtid.....	69
Referenslista.....	78

**Rapporten är
färgkoordinerad!**

Hitta den del du vill
läsa genom att titta
på färgen i avsnittens
kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning i kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv.

I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. De nya målen för ungdomspolitiken är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa perspektiv. Tre prioriterade områden har även tagits fram i det ungdomspolitiska handlingsprogrammet och dessa är: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Ludvika kommun. Några korta sammanfattade reflektioner presenteras dock här i några utvalda områden.

Fritiden i Ludvika

- Majoriteten av ungdomarna i Ludvika är nöjda med sin fritid. Totalt svarar 89 % att de är nöjda med fritiden och 60 % att det finns väldigt eller ganska mycket att göra på fritiden.
- Vad som dock också framgår är att gymnasieungdomarna är mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än vad högstadieungdomarna är. Gymnasieungdomarna har även i högre grad än högstadieungdomarna svarat att de saknar fritidsaktiviteter där de bor. Ungdomarna i Ludvika saknar fritidsaktiviteter i högre grad än rikssnittet, och främst gymnasieungdomarna.
- Avseende vad unga gör på fritiden finns det en del könsskillnader. Tjejer och killar tränar/idrottar och är ute i naturen i ungefär lika stor grad, däremot spelar killar i klart högre grad data-, online-, eller tv-spel. Tjejer svarar däremot i högre grad att de spelar teater/gör musik eller dansar samt håller på med foto, film, tecknar eller liknande. Killar träffar i högre grad än tjejer sina kompisar utomhus, och tjejer träffas i högre grad hemma.

Skola

- En hög andel av ungdomarna i Ludvika svarar att de är nöjda med skolan (74 % i högstadiet och 86 % i gymnasiet). Högstadieungdomarna i Ludvika är dock något mindre nöjda än rikssnittet.
- Däremot framgår det att en hög andel på högstadiet svarar att mobbing, våld och framförallt rasism förekommer på skolan. 37 % av högstadieungdomarna svarar att rasism förekommer, vilket är klart högre än både rikssnittet och gymnasiet. Högstadieungdomarna i Ludvika trivs även med stämningen i skolan i lägre grad än rikssnittet. Det kan således vara viktigt att arbeta med att motverka dessa företeelser i skolorna.
- Vid en jämförelse med rikssnittet framgår att gymnasieungdomarna i Ludvika är tydligt mer nöjda med skolmaten. Högstadieungdomarna är dock mindre nöjda än rikssnittet i flera frågor.

Delaktighet och inflytande

- 35 % av högstadieungdomarna och 55 % av gymnasieungdomarna svarar att de vill vara med och påverka i kommunen. Andelen högstadieungdomar som vill påverka är lägre än för rikssnittet, medan mostvarande andel bland gymnasieungdomarna är högre. Av de som vill påverka nämns till exempel sådant som rör skolan och vad som finns i kommunen.
- Det vanligaste sättet att engagera sig genom att gilla eller dela inlägg på internet som handlar om politik eller samhällsfrågor.
- Unga i Ludvika har ett relativt högt förtroende för vuxna i allmänhet (69-72 %). Förtroendet för politiker är lägre, 41 % av högstadieeleverna och 29 % av gymnasieeleverna har förtroende för politiker. Det är även lägre än rikssnittet.
- Andelen som ser sig ha möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen har ökat sedan 2019. Högstadieungdomarna i Ludvika ser sig även i något högre grad än rikssnittet ha möjligheter till det.

Trygghet och utsatthet

- En hög andel (omkring 68-98 %) av ungdomarna är oftast eller alltid trygga på samtliga fysiska platser i kommunen. Tjejer svarar i lägre grad än killar att de är trygga på stan/i centrum och i kollektivtrafiken. Både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna i Ludvika känner sig i lägre grad än rikssnittet trygga i kollektivtrafiken.
- Vad gäller utsatthet för mobbning har 24 % av högstadieungdomarna och 13 % av gymnasieungdomarna utsatts de senaste sex månaderna. Gymnasieungdomarna har utsatts i lägre grad än rikssnittet. Högstadieungdomarna har utsatts i liknande grad. Andelen killar totalt som utsatts har minskat över tid, medan andelen tjejer ökat något.

Ungas hälsa i Ludvika

- Totalt svarar 69 % av högstadieungdomarna och 71 % av gymnasieungdomarna i Ludvika att de mår mycket eller ganska bra. Tjejer mår sämre än vad killar gör, och könsskillnaderna är framförallt stora i högstadiet. 55 % av högstadietjejerna svarar att de mår bra, jämfört med 83 % av högstadiekillarna. I gymnasiet är könsskillnaderna mindre och 69-72 % svarar att de mår bra.
- Andelen unga i Ludvika som känner sig stressade minst flera gånger i veckan är 58 % bland gymnasietjejerna och 52 % bland högstadietjejerna. Motsvarande siffra för killarna är 30 respektive 22 %. Tjejer upplever även i högst grad besvär med stress, huvudvärk och magont. Högstadietjejerna sticker även ut genom att i högre grad än övriga känt sig nedstämda. Tjejer upplever alltså mer regelbundna psykosomatiska besvär än vad killar gör. Liknande mönster kan ses nationellt.
- Andelen ungdomar som stressar flera gånger i veckan eller oftare har minskat över tid. Detta gäller både för killar och tjejer, men minskningen är störst bland killar. Ungdomarna i Ludvika uppger även i något lägre grad än rikssnittet att de ofta känner sig stressade.

Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2020 genomförts i Ludvika kommun på högstadiet samt på gymnasiet.

Undersökningen genomfördes under hösten 2020 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen med hjälp av MUCF och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Ludvika kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år.

Svarsfrekvens

I årets undersökning har 266 av 287 elever på högstadiet i Ludvika svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens om 93 %. 237 av 287 gymnasieelever i Ludvika har svarat på enkäten år 2020. Svarsfrekvensen för gymnasiet är 83 %.

**Svarsfrekvensen är
93 % för högstadiet och
83 %
för gymnasiet**

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Skolorna i Ludvika som deltog var: Kyrkskolan, Lorensbergskolan, Smedenskolan, Malmenskolan, Högbergskolan och ABB industrigymnasium.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder (högstadiet 13-16 år och gymnasiet 16-19 år) samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även avseende andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna.

Jämförelser görs även över tid, med Lupp-resultatet i Ludvika år 2018 och år 2019. Dessa jämförelser görs i utvalda frågor.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan

de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är en väldigt få till antalet.

Jämförelser till rikssnitt för Lupp 2020

I den löpande texten samt i tabeller berörs även på olika ställen jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2019). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2020. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B.Fritid, C.Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. För fullständig redovisning av alla frågor och svarsalternativ hänvisar vi till MUCF:s Lupp-portal. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

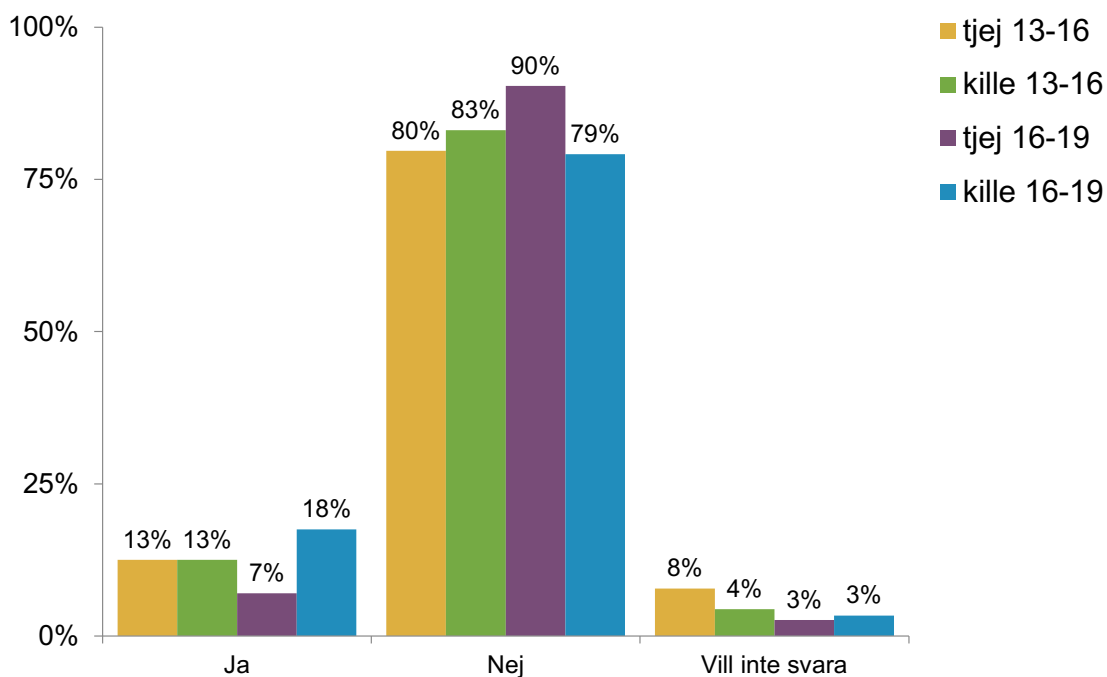
I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj. Som det framgår av bilden nedan är könsfördelningen jämn bland de som svarat på Lupp-enkäten. 48 % av de svarande är tjejer och 51 % är killar.

Vidare framgår det i diagram A4 att en andel mellan 7-18 % av ungdomarna som svarat har en nedsatt funktion eller sjukdom.

En andel om 80% svarar att de själva är födda i Sverige medan 18 % är födda utanför Europa, se tabell A5.

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	80%	0%	2%	18%
Förälder a	75%	3%	3%	19%
Förälder b	73%	3%	4%	21%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

10 år eller längre	33%
4-9 år	53%
0-3 år	14%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

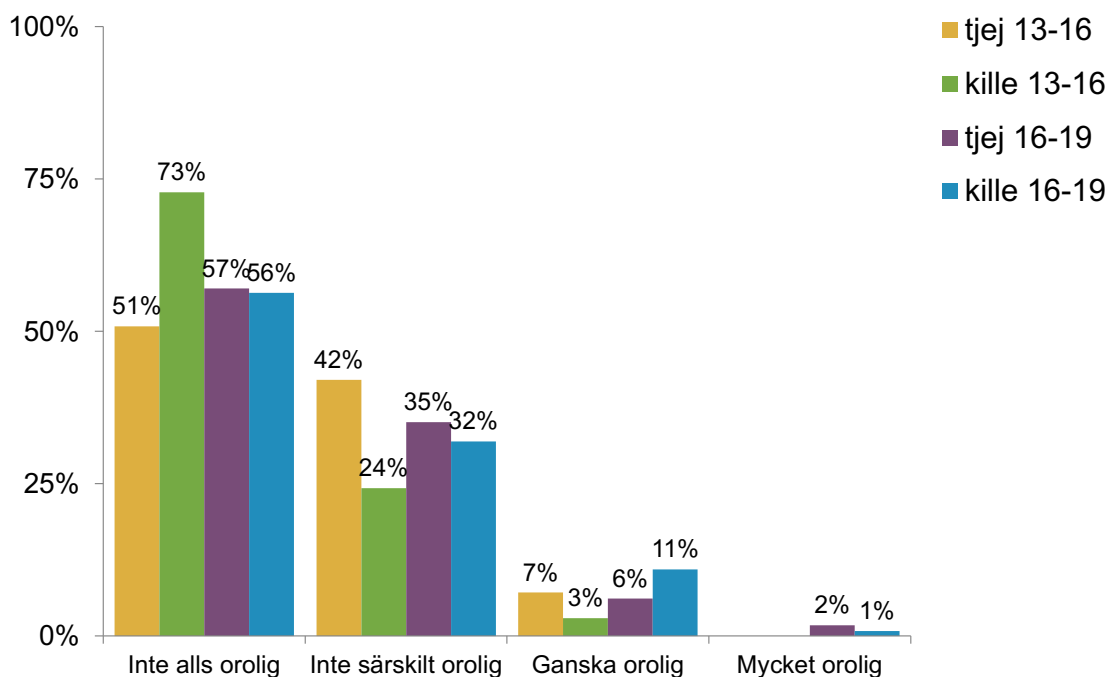
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	84%	78%
Studerar	7%	7%
Föräldraledig	1%	2%
Arbetslös	3%	4%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	2%
Ålderspensionär	0%	0%
Annat	1%	2%
Vet inte	2%	5%

Ekonomi

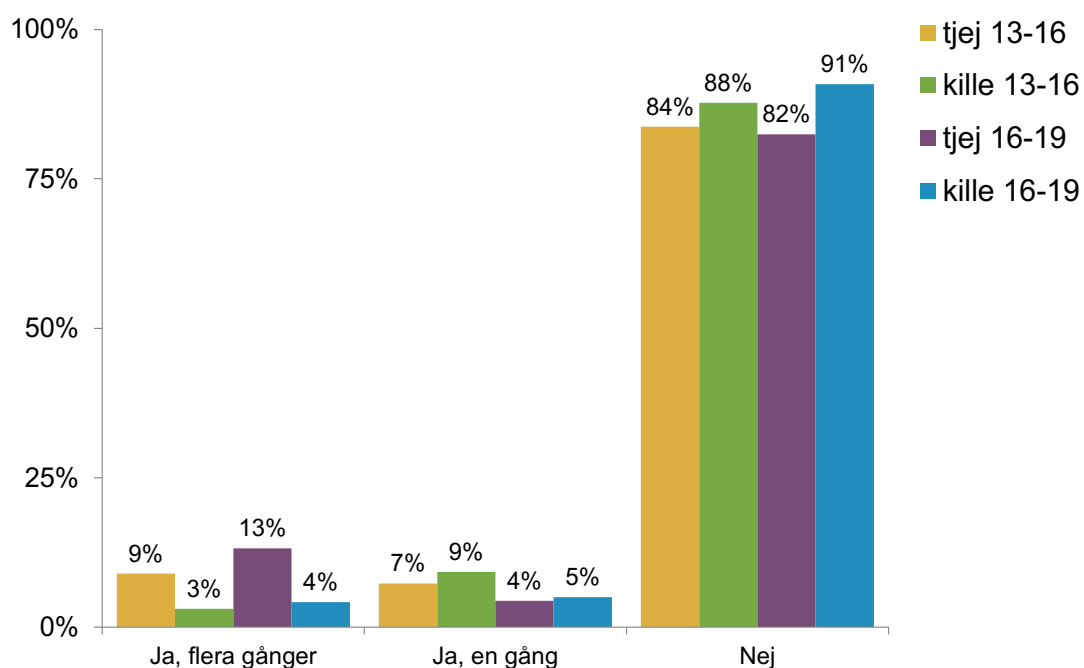
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 3-12 % som svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Killar i gymnasiet svarar i högre grad än övriga att de är oroliga.

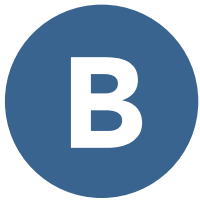
Vidare framgår i diagram A8 att mellan 9-17 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper för att familjen inte haft råd. Tjejer i gymnasiet svarar detta i högst grad.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

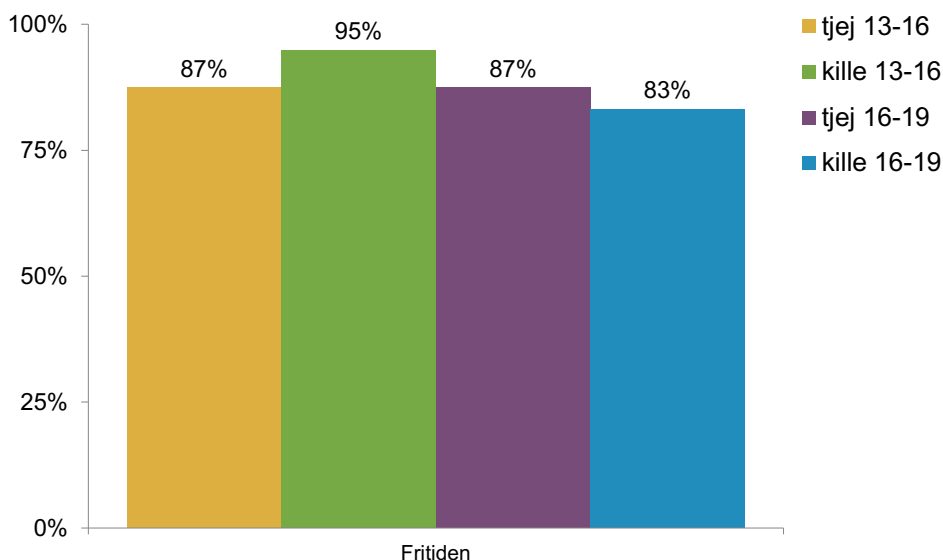
Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar dels om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar och dels om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid. Forskning och tidigare studier visar dock att vissa grupper av ungdomar i lägre grad deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. Bland annat framgår det att utrikesfödda tjejer, unga med funktionsnedsättning, unga hbtq-personer och unga med begränsade ekonomiska resurser i lägre grad är aktiva i fritidsverksamheter och föreningar.¹

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid. Vad som framgår är att 83-95% av ungdomarna är nöjda. Killar i högstadiet är i högst grad nöjda, medan killar i gymnasiet i lägst grad är det. Vad gäller tjejerna i högstadiet och gymnasiet finns det däremot inga skillnader, utan de är lika nöjda.

Jämför man med rikssnittet är gymnasieungdomarna i Ludvika ungefär lika nöjda med sin fritid, se tabell B0a.

B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

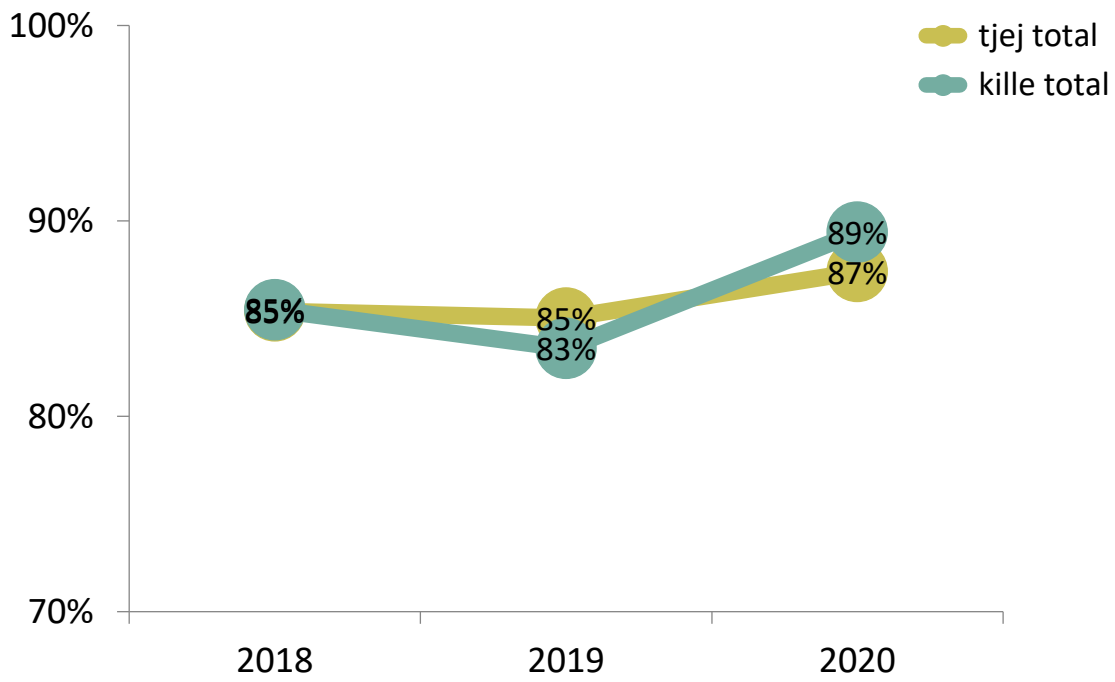

B0a. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
91%	89%	86%	86%

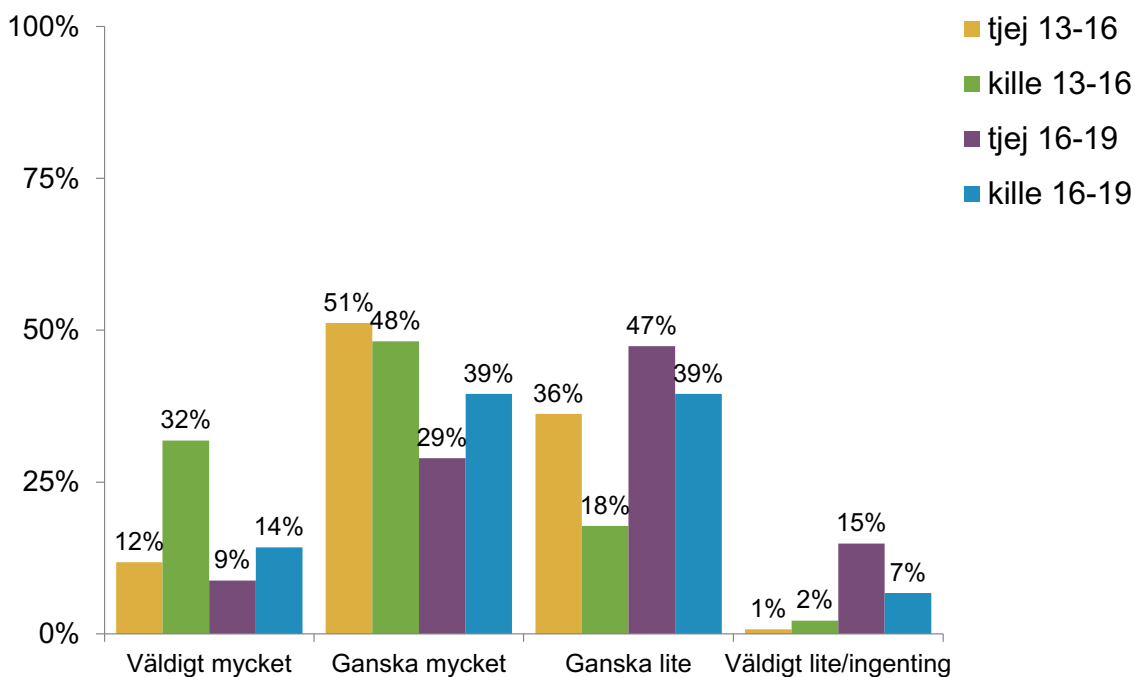
1 MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att gymnasieungdomarna är mindre nöjda med utbudet än de som går i högstadiet. 45 % av gymnasieungdomarna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra. Motsvarande andel bland högstadieungdomarna är 72%. I jämförelse med rikssnittet framgår det att gymnasieungdomarna i Ludvika är klart mindre nöjda, se tabell B1a. Andelen tjejer som tycker att det finns mycket att göra har även minskat över tid, se diagram B1b.

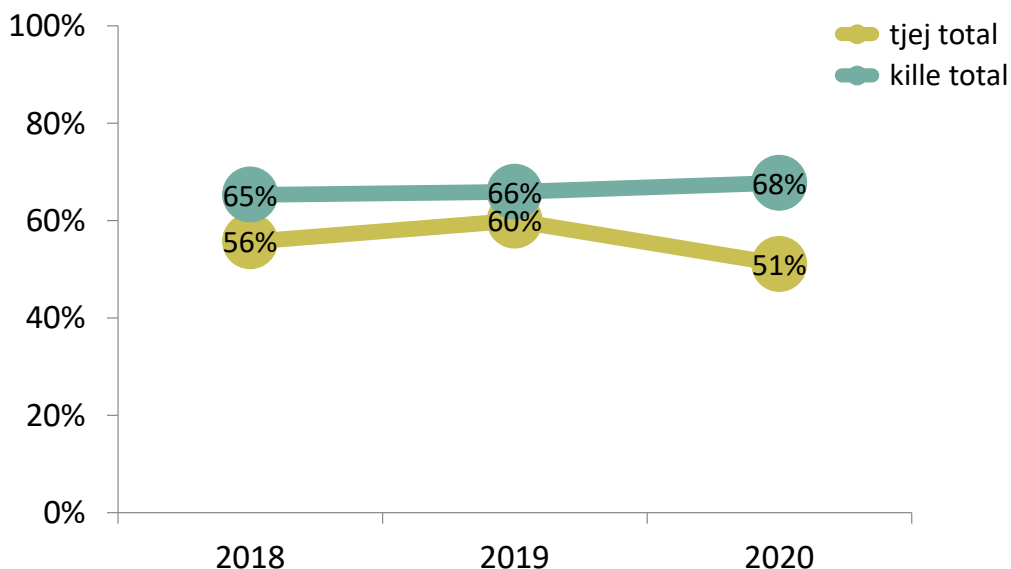
B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
72%	75%	45%	63%

B1b. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid

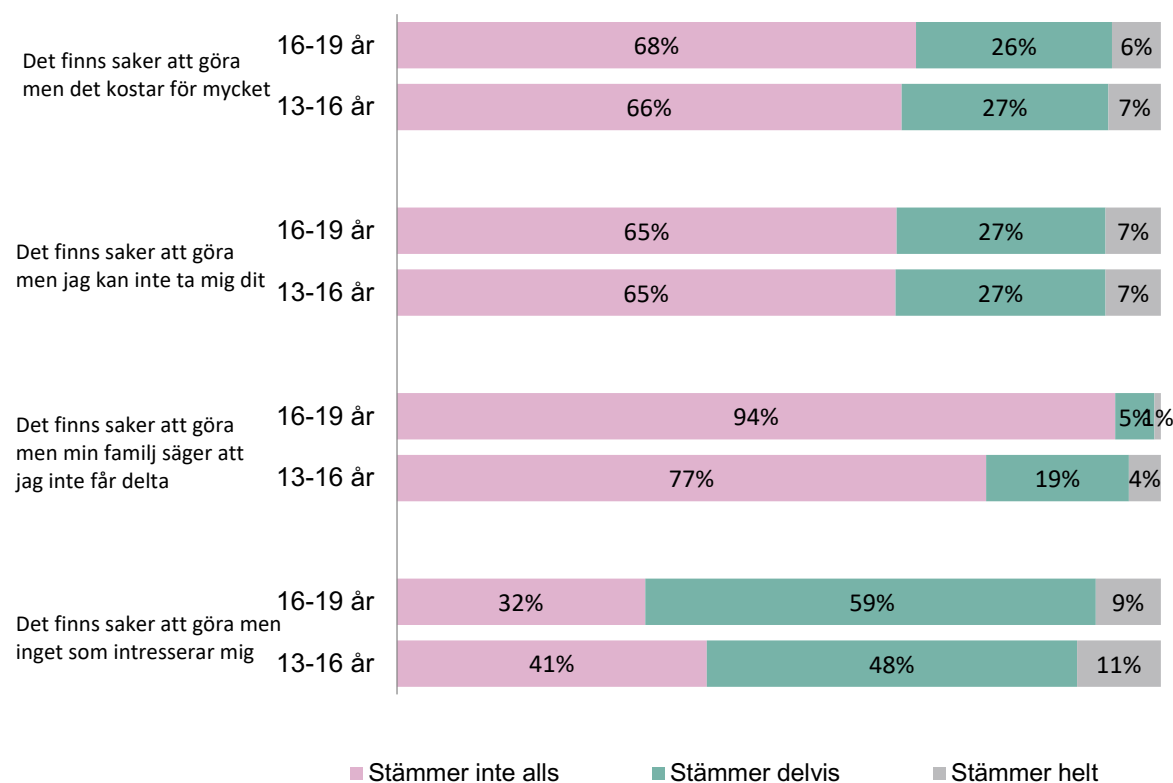

Orsaker att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om orsaker att avstå från fritidsaktiviteter. Resultaten utifrån dessa frågor kan hjälpa för att avgöra huruvida det finns några hinder som begränsar ungdomarnas fritid. Som det framgår i diagram B2 svarar en relativt hög andel (59 % av högstadieungdomarna och 68 % av gymnasieungdomarna) att de instämmer helt eller delvis i att det finns saker att göra men inget som intresserar dem. 32-34 % av både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna instämmer även i att det finns saker men att de inte kan ta sig dit samt i att det finns saker att göra men att det kostar för mycket. En högre andel högstadieungdomar, 23 %, än gymnasieungdomar, 6 %, svarar att det finns saker att göra men att deras familj säger att de inte får delta.

I jämförelse med rikssnittet framkommer att en lägre andel gymnasieungdomar i Ludvika har svarat "stämmer inte alls" på påståendet "Det finns saker att göra men inget som intresserar mig". Högstadiets resultat är på en liknande nivå som för rikssnittet gällande samtliga aspekter.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	41%	40%	32%	40%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	77%	75%	94%	91%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	65%	63%	65%	66%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	66%	67%	68%	62%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att en 66-68% av både killarna och tjejerna tränar eller idrottar minst en gång i veckan. Över hälften, 55-59%, av både killarna och tjejerna svarar att de är ute i naturen minst en gång i veckan.

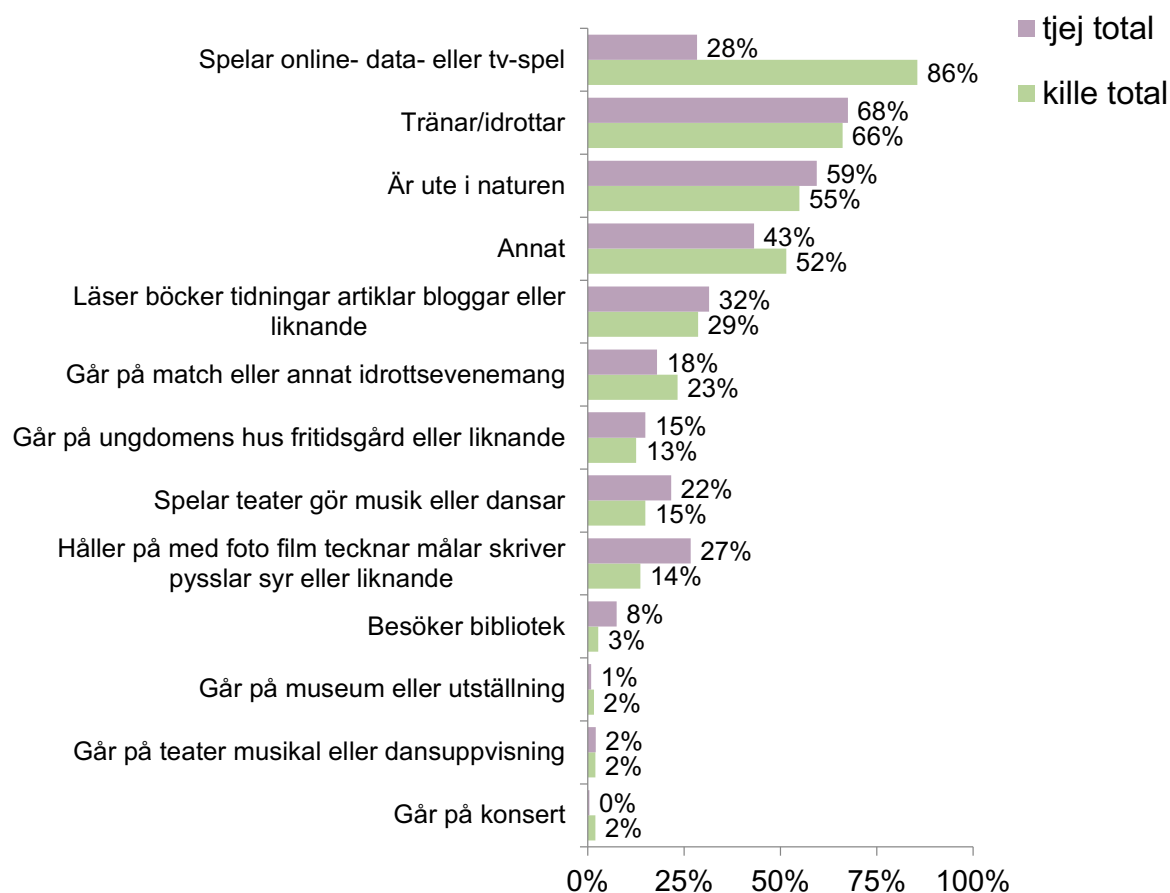
Vad gäller data-, tv- eller onlinespel svarar 86 % av killarna att de spelar minst en gång i veckan. Motsvarande andel bland tjejerna är 28 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de håller på med foto, film, målar, skriver eller pysslar. Tjejer spelar även teater, gör musik eller dansar i högre grad än killarna.

De som svarade "annat" har i fritext bland annat nämnt att de tittar på serier/film, umgås med vänner/familj, bakar eller lagar mat, är ute och åker EPA/Motorcross/bil eller meckar med motorer. En del specificerar även vilken typ av träning/idrott de gör, t.ex. fotboll, dans, golf, gym och ridning.

Resultatet i Ludvika ifråga om vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är överlag likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på följande sida. Några frågor skiljer sig dock. Andelen ungdomar som tränar, både i högstadiet och gymnasiet, är exempelvis lägre i Ludvika än för rikssnittet. Ungdomarna i Ludvika läser även i lägre grad än rikssnittet. En ytterligare skillnad som sticker ut är att högstadieungdomarna i Ludvika i högre grad än rikssnittet går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.

I B3b på följande sida framkommer att andelen som tränar har minskat sedan 2019, både bland killar och bland tjejer. En ytterligare skillnad som framkommer är att andelen som läser också minskat något. Även andelen tjejer som spelar teater, gör musik eller dansar har minskat, medan andelen killar som gör det ökat något.

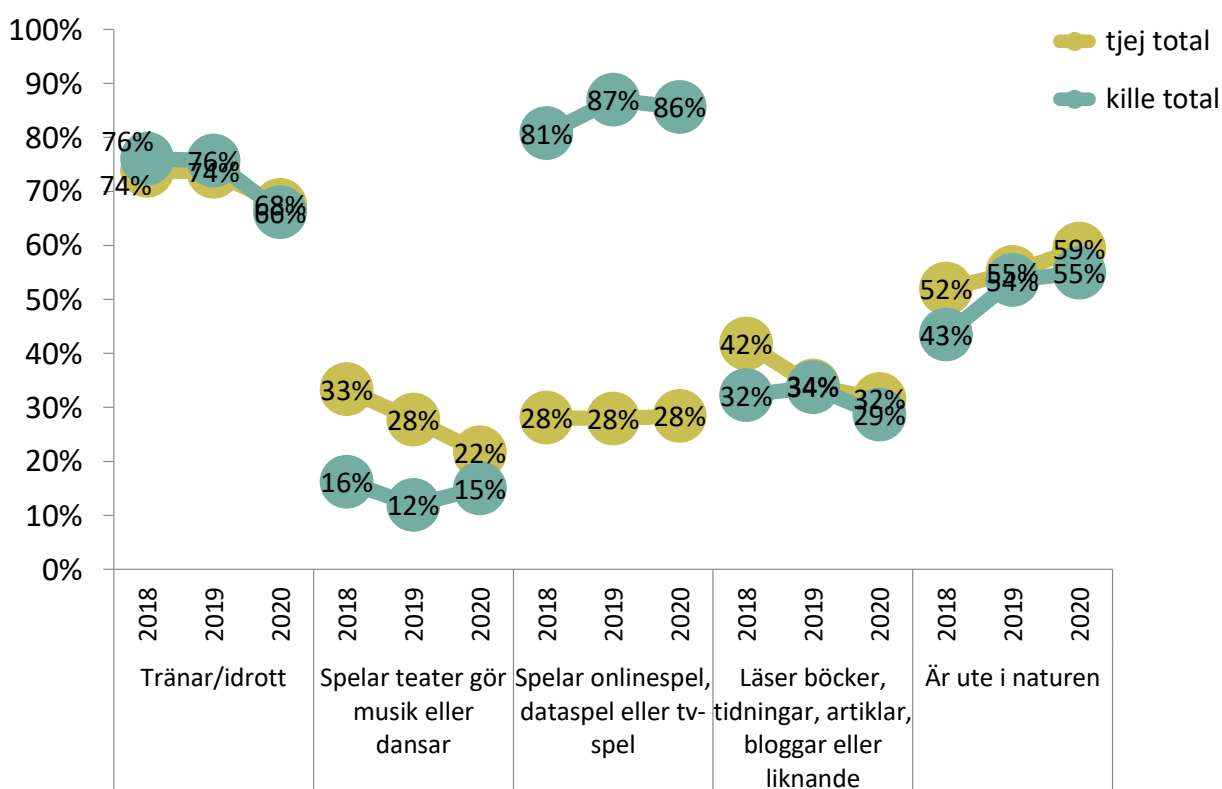
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan:

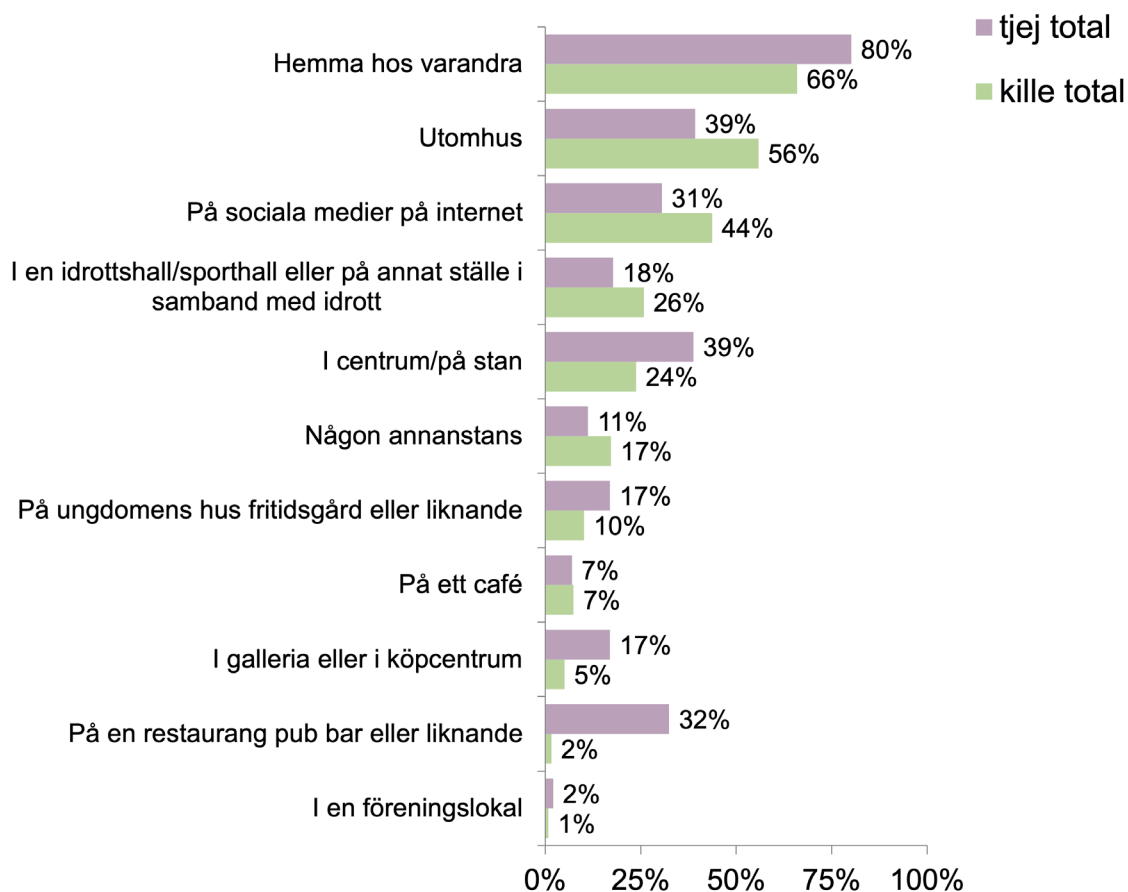
	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Tränar/idrott	67%	79%	66%	74%
Spelar teater, gör musik eller dansar	23%	24%	13%	18%
Håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	25%	24%	15%	19%
Spelar online-, data- eller tv-spel	66%	66%	48%	55%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	28%	38%	31%	38%
Besöker bibliotek	6%	6%	5%	7%
Är ute i naturen	65%	62%	49%	55%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	23%	12%	5%	4%
Går på konsert	1%	1%	0%	1%
Går på teater, musikal eller dansuppvisning	2%	1%	1%	1%
Går på museum eller utställning	1%	1%	1%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	25%	24%	16%	16%
Annat	50%	49%	44%	44%

B3b. Andel som spelar teater, gör musik, dansar och håller på med foto, film, tecknar, målar, skriver, pysslar, syr eller liknande och idrott minst en gång i veckan: Jämförelse över tid

En hög andel av tjejerna, 80 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel 66 %. En större andel killar (56 %) än tjejer (39%) brukar träffas utomhus. Killar träffas även i högre grad på sociala medier. 44 % av killarna svarar att de brukar göra det, jämfört med 31 % av tjejerna. En större andel tjejer än killar brukar däremot träffas i centrum/på stan (39 %) samt i galleria eller köpcentrum (17 %). Klart fler gymnasietjejer än gymnasiekillar svarar att de träffar på restaurang, pub eller liknande, 32 % jämfört med 2 %.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?*

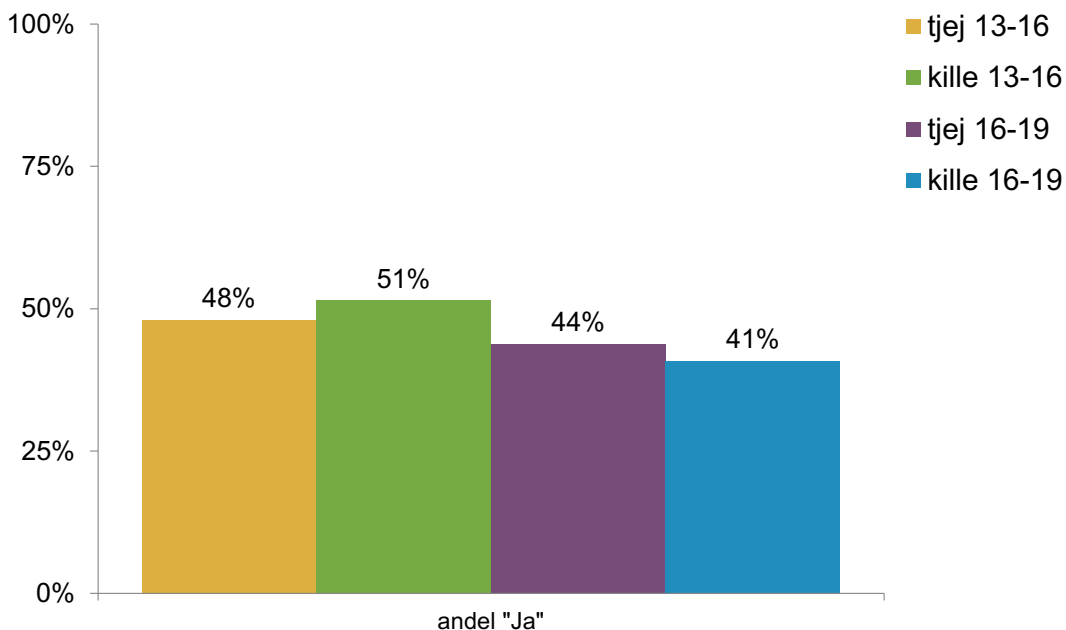

*Svarsalternativet restaurang, pub eller bar fanns endast i enkäten för gymnasiet

Saknas fritidsaktiviteter?

I diagram B5 på följande sida framgår att 41-51 % av ungdomarna i Ludvika saknar fritidsaktiviteter. Högstadieungdomarna saknar aktiviteter i högre grad än gymnasieungdomarna. Både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna saknar aktiviteter i högre grad än rikssnittet, se tabell B5a. I diagram B5b framgår även att andelen tjejer som saknar aktiviteter ökat något sedan 2019, medan motsvarande andel bland killarna istället minskat något. Könsskillnaden i frågan har därmed ökat.

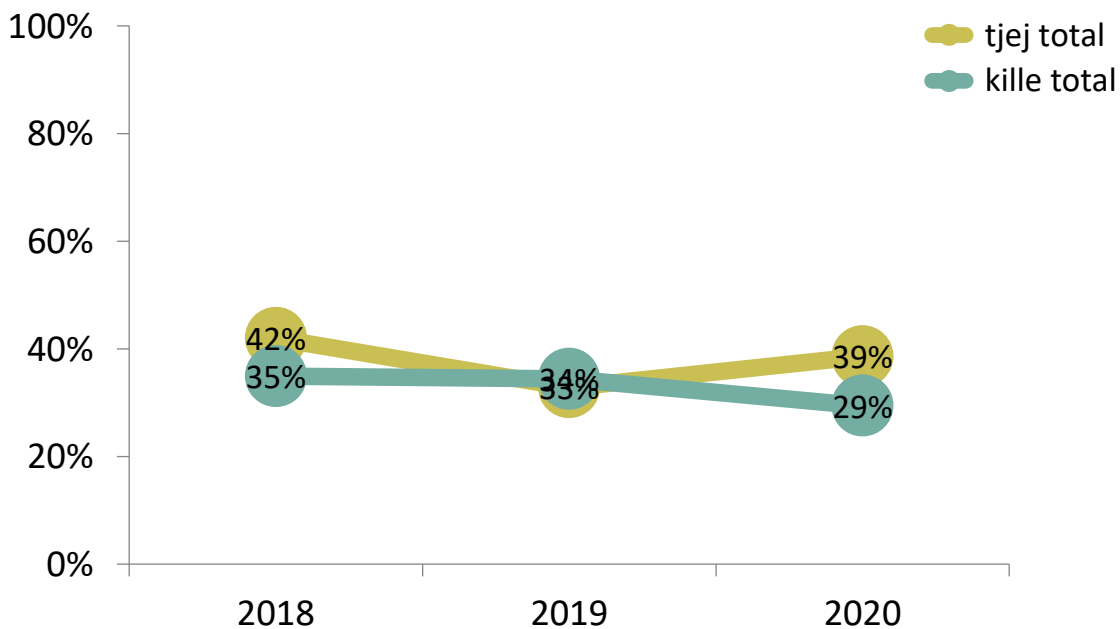
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
28%	24%	41%	31%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

Vilka aktiviteter som saknas

B5c. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Många av kommentarerna handlar om att man saknar ställen där ungdomar kan vara, till exempel fritidsgårdar och liknande. Några kommenterar specifikt att det saknas ställen för lite äldre ungdomar. Många kommenterar även att de saknar olika typer av sporter, så som basket, fotboll, volleyboll, kampsporter, gym och padel. Ytterligare saker som nämns är fler affärer, fler tjejlag och badplatser. En del kommenterar även att det inte finns något att göra i Ludvika och att det rent allmänt saknas aktiviteter, och andra att de inte vet vad för aktiviteter de saknar.

”Allmänt aktiviteter för ungdomar, inte så stora åldersspann. Stället att umgås på då det inte är så stora mellanrum mellan åldrarna t.ex. 16-19 ist för 14-19. Även ett ställ för ungdomar att festa t.ex. 18-24 åringar”

”Jag saknar att kunna göra saker tillsammans med mina kompisar det är svårt att kunna göra saker som att gå och kolla i affärer då det inte finns så många olika affärer, sen även så finns det bara allmänt inget å göra.”

”Ute gym, allmänna träningsstationer, padel inomhus, allmän crossbana.”

Medlemskap i föreningar

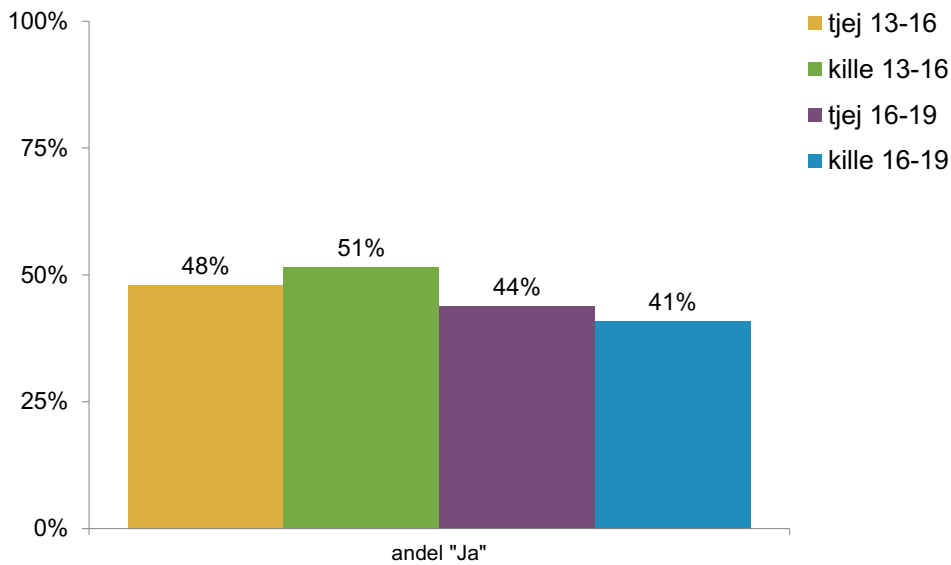
I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta¹.

I Ludvika svarar en andel om 48-51 % av ungdomarna i högstadiet att de är medlemmar i någon förening. Bland gymnasieelever är andelen något lägre, 41-44 %. Killar i gymnasiet är föreningsmedlemmar i lägst grad, medan killar i högstadiet är det i högst grad.

Andelen ungdomar i Ludvika som är föreningsmedlemmar är lägre än för rikssnittet. Över tid ser vi att andelen medlemmar minskar, se diagram B6b.

¹ MUCF 2014: Fokus 14: Ungas fritid och organisering

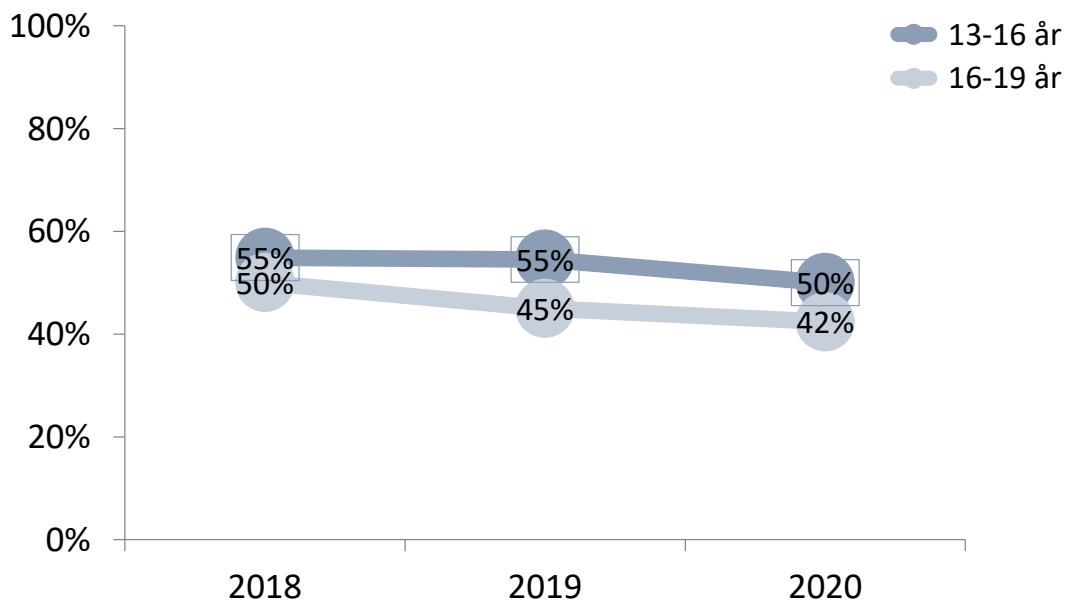
B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
50%	59%	42%	48%

B6b. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse över tid

Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever, samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna.¹

Det tas också upp att det behöver finnas tilltro till varje elevs förmåga samt att skolan måste anpassa undervisningen efter varje elev.

De senaste åren har det kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Det är nämligen så att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejers, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar destruktiva normer.³

För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.⁴

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön samt övriga aspekter. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

1 Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

2 SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

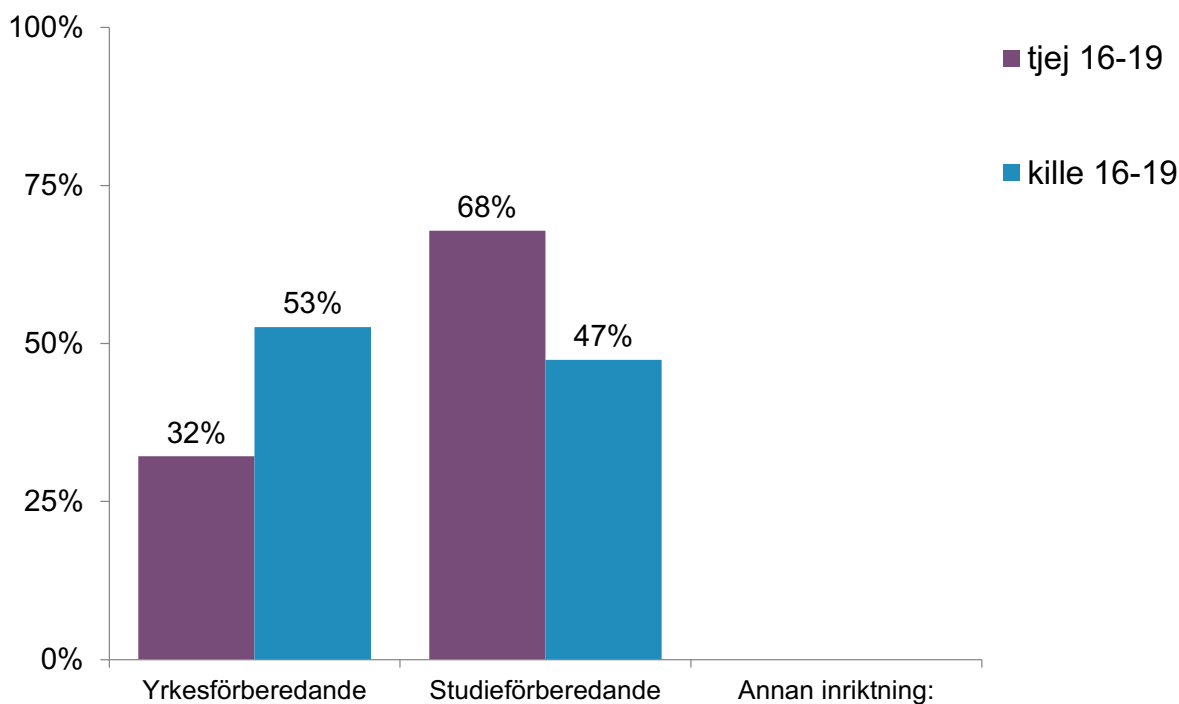
3 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

4 Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. En majoritet av tjejerna läser ett studieförberedande program och en majoritet av killarna läser ett yrkesförberedande.

C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

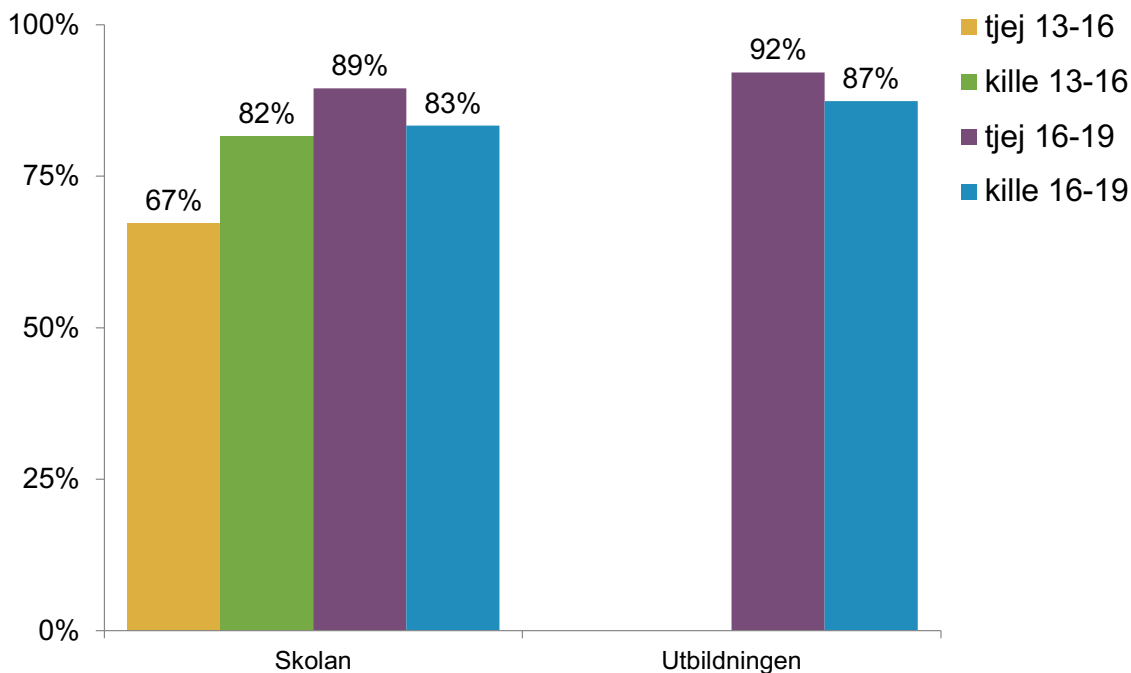
Nöjdhet med skolan och undervisningen

I Lupp-enkäten ställdes frågan om hur nöjd man är totalt sett med skolan i båda årskurser. Till gymnasieeleverna ställdes även en fråga om hur nöjd man är med sin utbildning. I diagram C2 redovisas båda frågorna.

83-89 % av gymnasieungdomarna är nöjda med skolan. För högstadiet är nöjdheten lägre och könsskillnaderna större. 82 % av högstadiekillarna är nöjda med skolan, medan motsvarande andel bland högstadietjejerna är 67 %. När det gäller utbildningen är 87-92 % av eleverna på gymnasiet nöjda. Tjejerna är mer nöjda än killarna.

Vid en jämförelse till rikssnittet är högstadieungdomarna i Ludvika något mindre nöjda. Andelen nöjda med skolan har ökat något över tid, se diagram C2c.

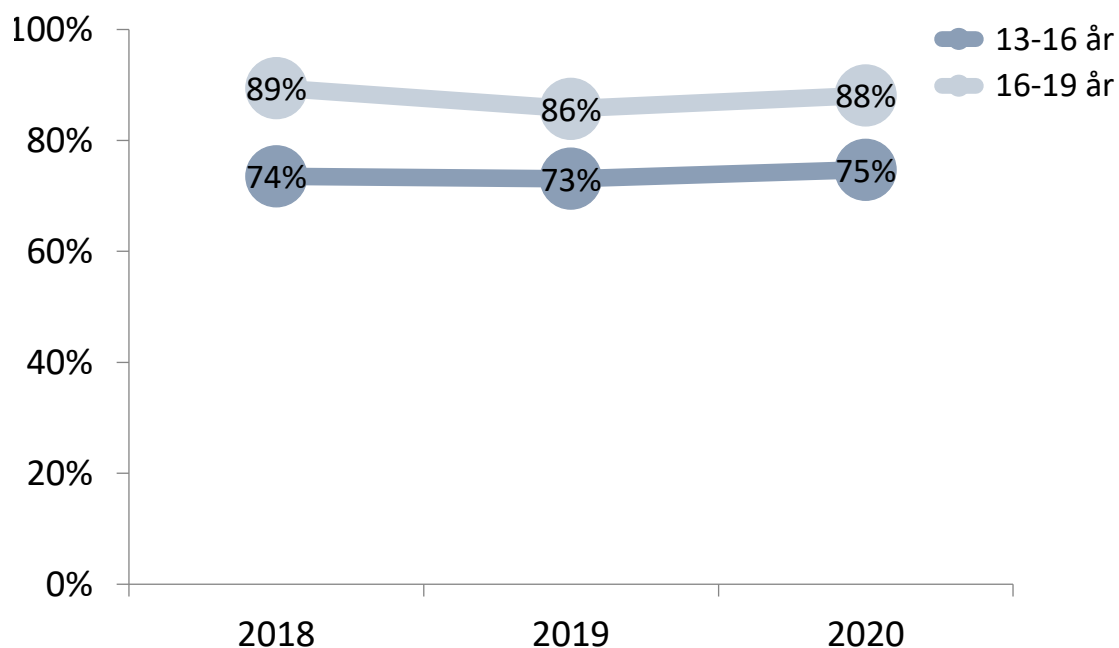
**C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel ”mycket nöjd” eller ”ganska nöjd”**

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Skolan	74%	78%	86%	85%
Utbildningen	-	-	89%	89%

C2c. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid

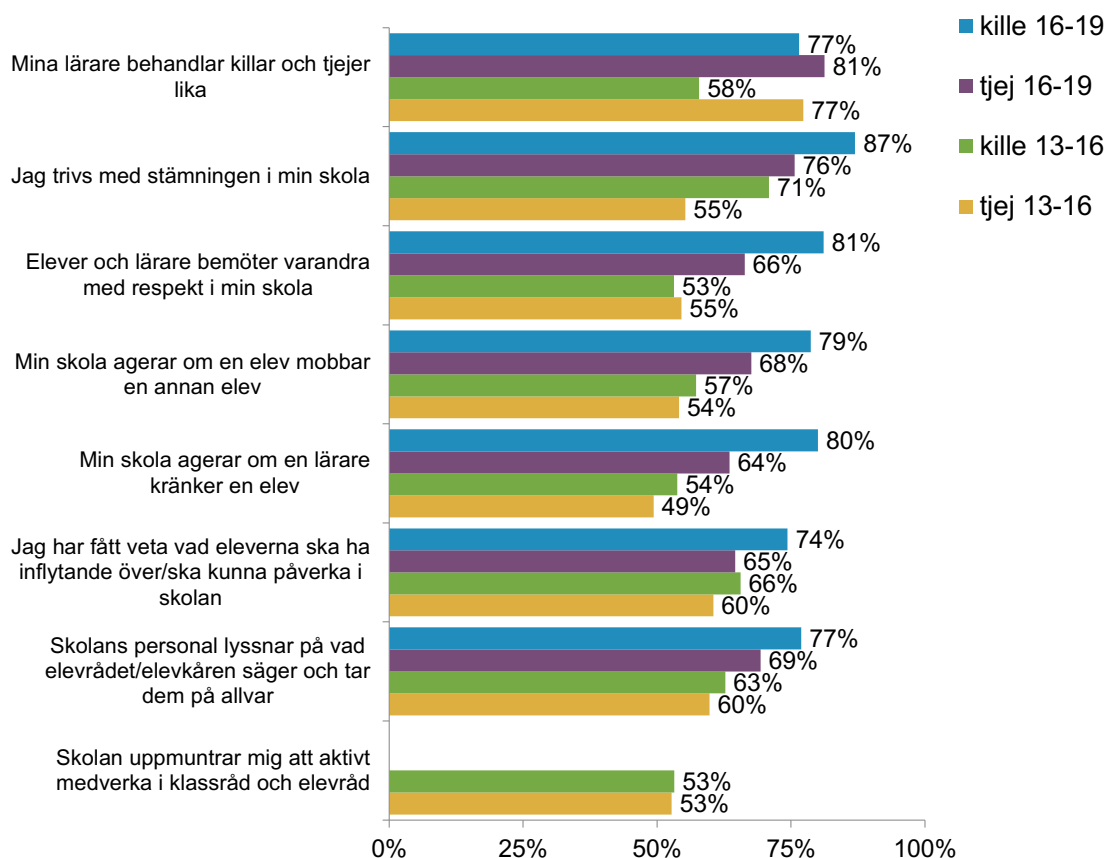
Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa¹.

I diagram C3a nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående. En andel om mellan 55-87 % instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Killar i gymnasiet trivs i högst grad (87 %) medan tjejer i högstadiet trivs i lägst grad (55 %). I samtliga påståenden har gymnasieungdomarna en högre andel instämmande än högstadieungdomarna. Vad gäller frågan om man fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/kunna påverka i skolan instämmer dock högstadiekillarna i ungefär samma grad som gymnasietjejerna. Gymnasiekillarna instämmer i högst grad i samtliga påståenden.

Jämfört med rikssnittet skiljer sig Ludvikas resultat i flertalet frågor. Exempelvis instämmer ungdomarna i Ludvika lägre grad i att de trivs med stämningen i skolan. Skillnaden är störst för högstadiet. Både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna instämmer även i lägre grad i att elever och lärare bemöter varandra med respekt. I några av frågorna är Ludvikas resultat dock mer likt rikssnittet, se tabell C3a.

C3a. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? *
Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 3-39 %.

Notera även att endast högstadieelever fick svara på frågan "Skolan uppmanar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd"

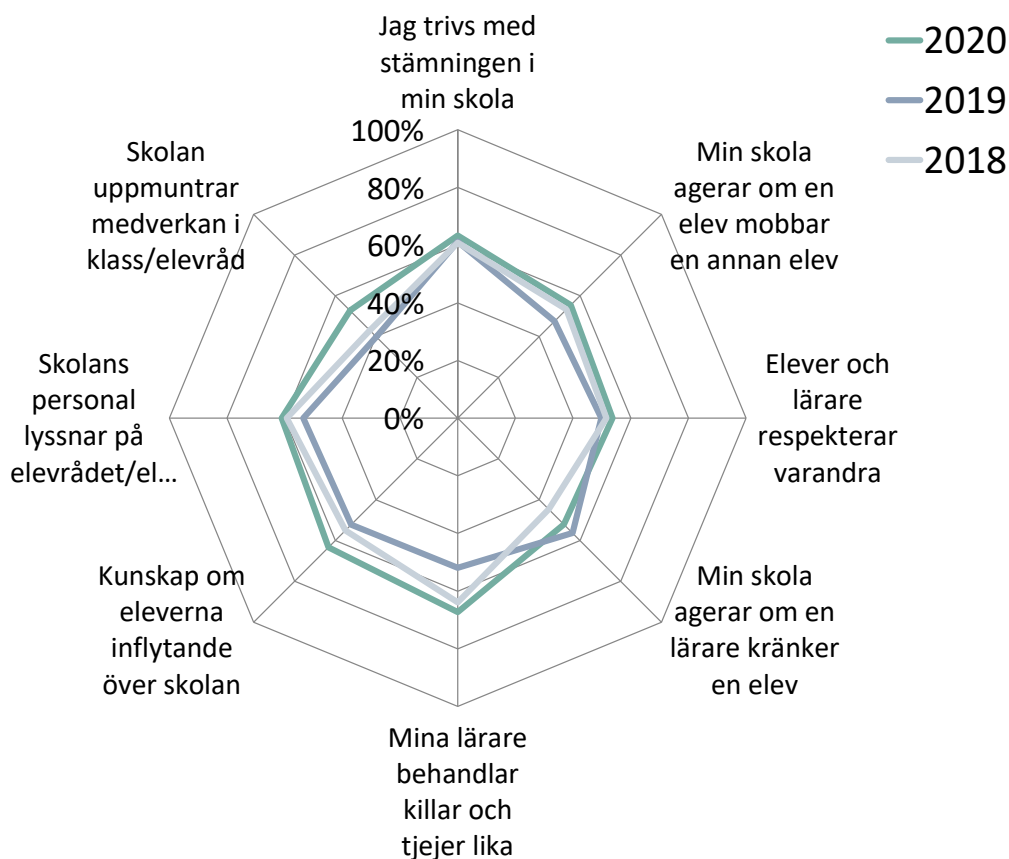
C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse till riksnittet*

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	63%	72%	81%	85%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	55%	57%	73%	71%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	54%	64%	74%	82%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	52%	59%	71%	72%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	67%	64%	79%	78%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	64%	60%	69%	67%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	61%	57%	73%	67%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	53%	51%		

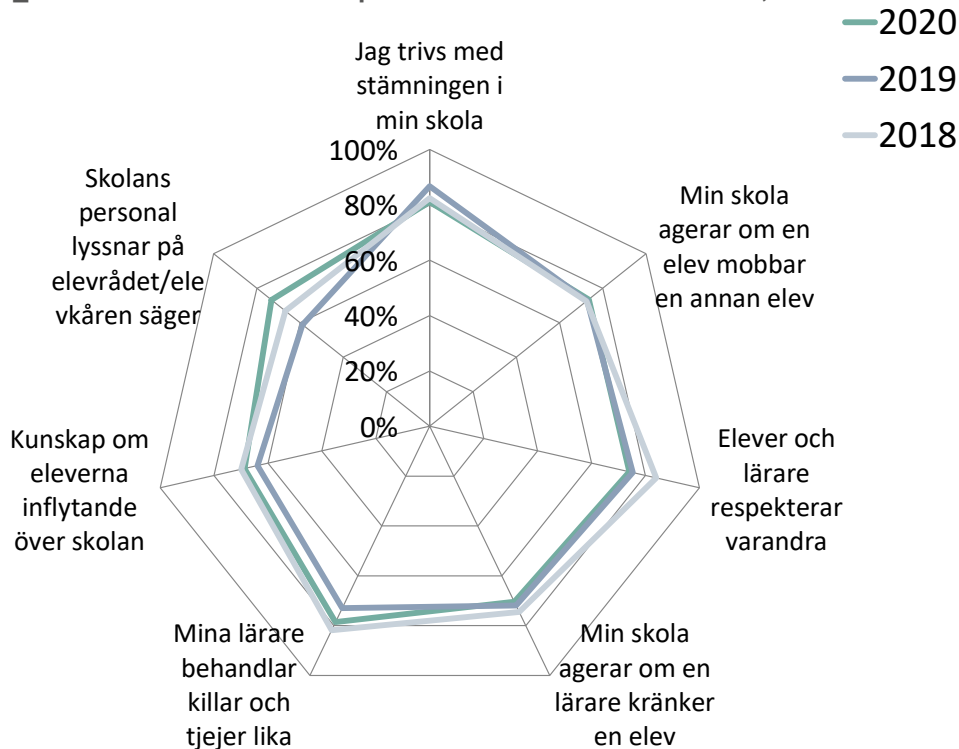
***OBS!** Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

Som det framgår i diagrammet nedan har nöjdheten ökat något i flera frågor för högstadie-
ungdomarna. På gymnasiet är resultatet väldigt likt föregående mätning, se diagrammet
på följande sida.

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: 13-16 år, Jämförelse över tid*

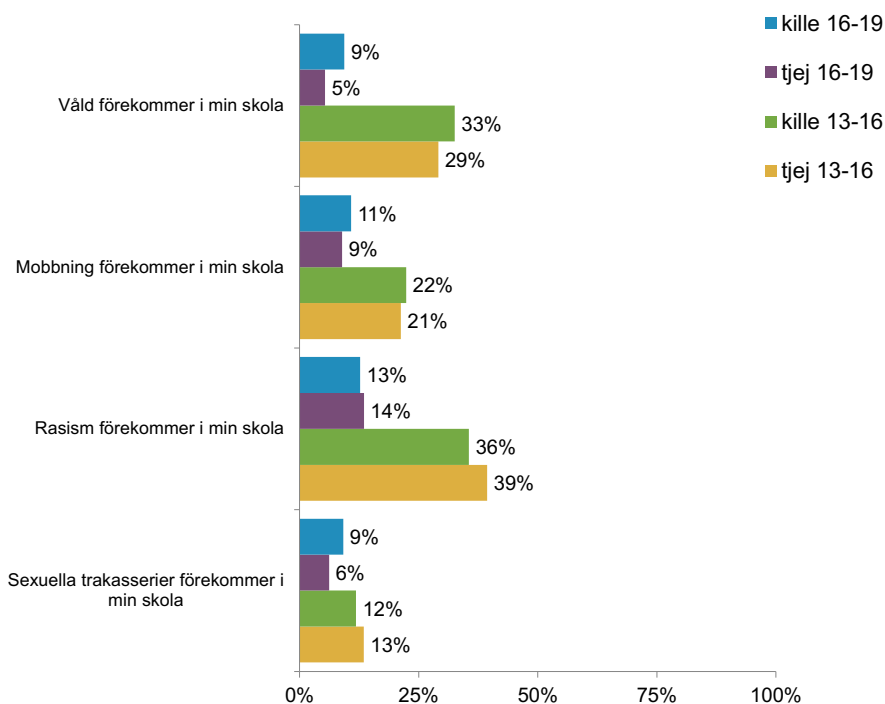
C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: 16-19 år, Jämförelse över tid*

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av högstadieleverna svarar att våld, rasism och mobbning förekommer på deras skola. Högstadieungdomarna svarar även i högre grad än gymnasieungdomarna att sexuella trakasserier förekommer. Andelen högstadieungdomar som svarar att rasism förekommer är även klart högre än för rikssnittet. För gymnasiet är andelen däremot lägre.

Över tid kan vi se att andelen högstadieungdomar som svarar att problemen förekommer har minskat, speciellt avseende våld och sexuella trakasserier.

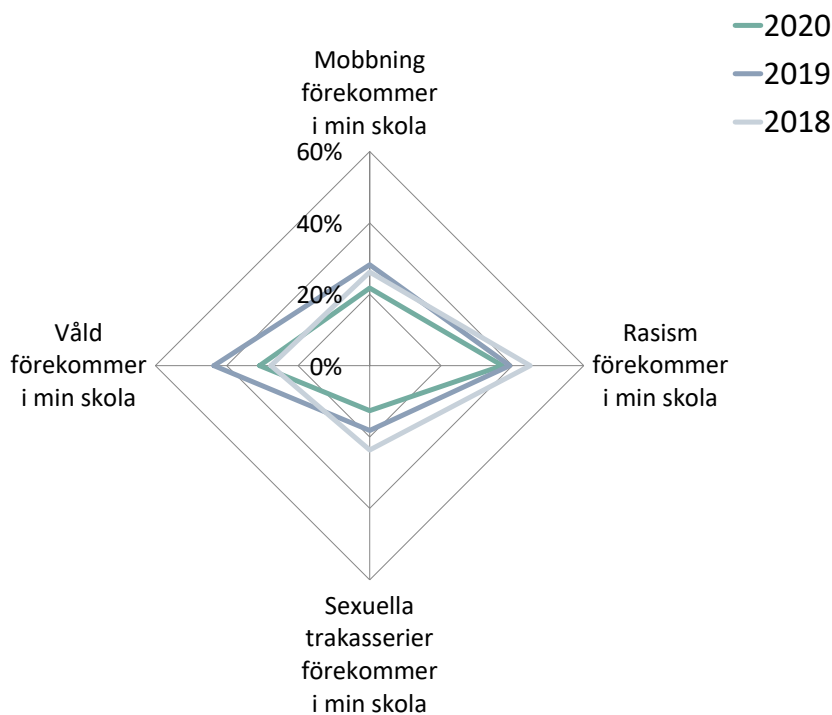
**C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"**

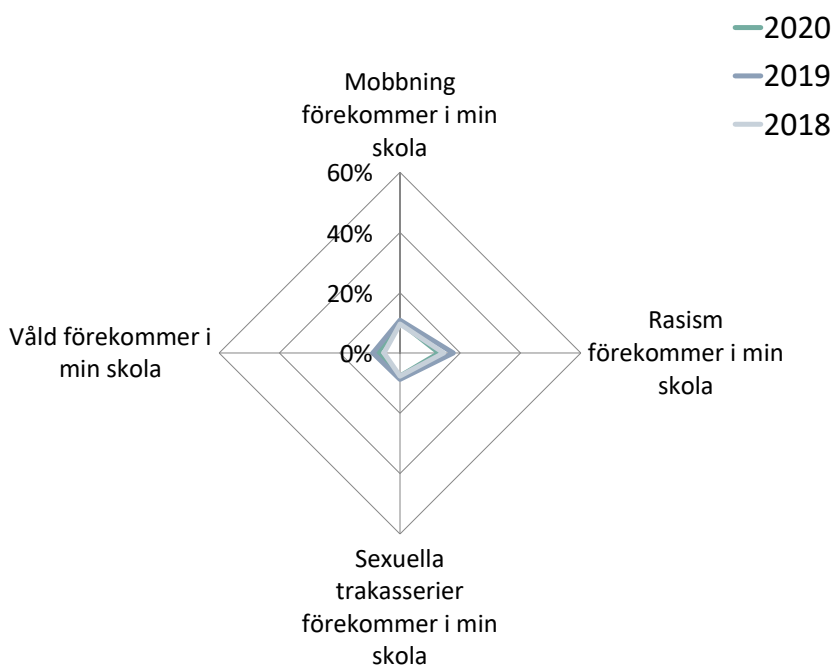
C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Mobbning förekommer i min skola	21%	26%	11%	14%
Rasism förekommer i min skola	37%	27%	13%	18%
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	13%	17%	7%	12%
Våld förekommer i min skola	31%	29%	7%	13%

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: 13-16 år, Jämförelse över tid

C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: 16-19 år, Jämförelse över tid

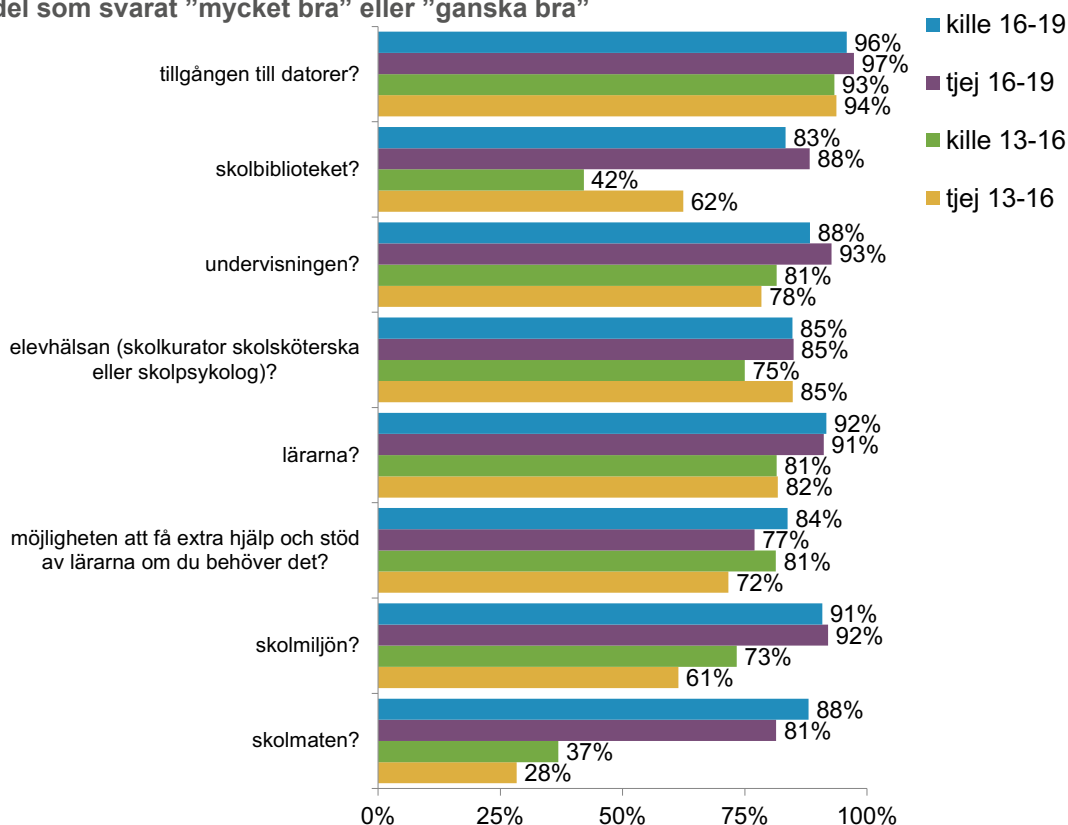
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, så som skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

Vad som framgår i diagram C4 är att en hög andel både i högstadiet och gymnasiet, 93-96 %, är nöjda med tillgången till datorer. Vad som också framgår är att gymnasieungdomarna är mer nöjda än högstadieungdomarna gällande samtliga aspekter. Skillnaden är störst avseende skolmaten, vilket totalt 32 % av högstadieungdomarna är nöjda med jämfört med 84 % av gymnasieungdomarna.

I tabell C4a görs en jämförelse med rikssnittet, i vilken framkommer att högstadieungdomarnas grad av nöjdhet ligger lite under snittet i majoriteten av frågorna. Skillnaden är störst vad gäller skolbiblioteket. För gymnasiet är resultatet mer likt rikssnittet, undantaget frågan om skolmaten där ungdomarna i Ludvika är klart nöjdare.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

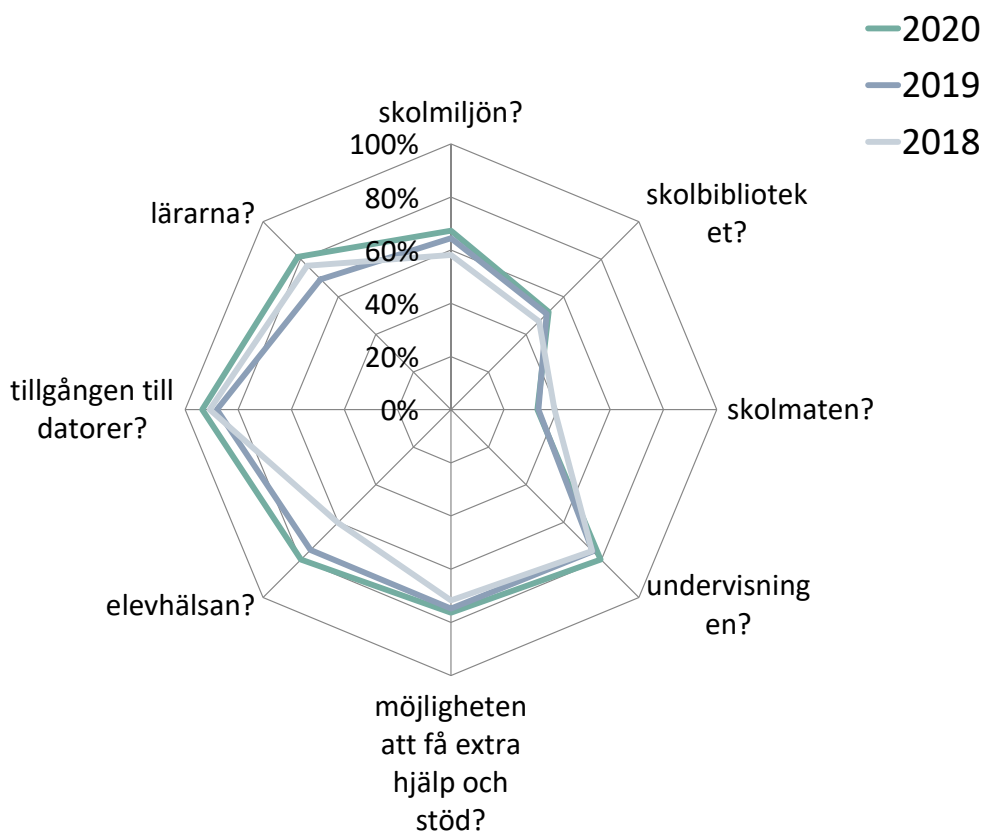

C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse till rikssnittet

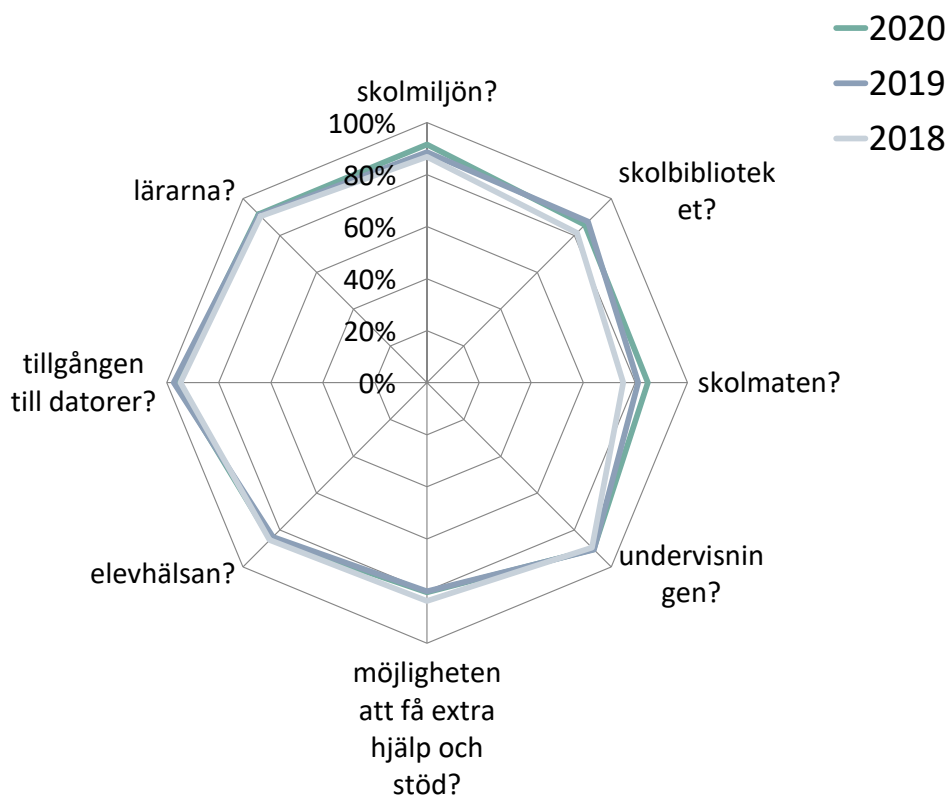
	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
skolmiljön?	67%	72%	91%	90%
skolbiblioteket?	52%	74%	85%	87%
skolmaten?	32%	37%	84%	55%
undervisningen?	80%	84%	91%	93%
möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det?	77%	79%	80%	86%
elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)?	79%	78%	85%	87%
tillgången till datorer?	93%	87%	96%	95%
lärarna?	81%	82%	91%	92%

Över tid kan vi se att andelen högstadieungdomar som är nöjda med lärarna ökat sedan år 2019.

C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: 13-16 år, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: 16-19 år, Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" Jämförelse över tid

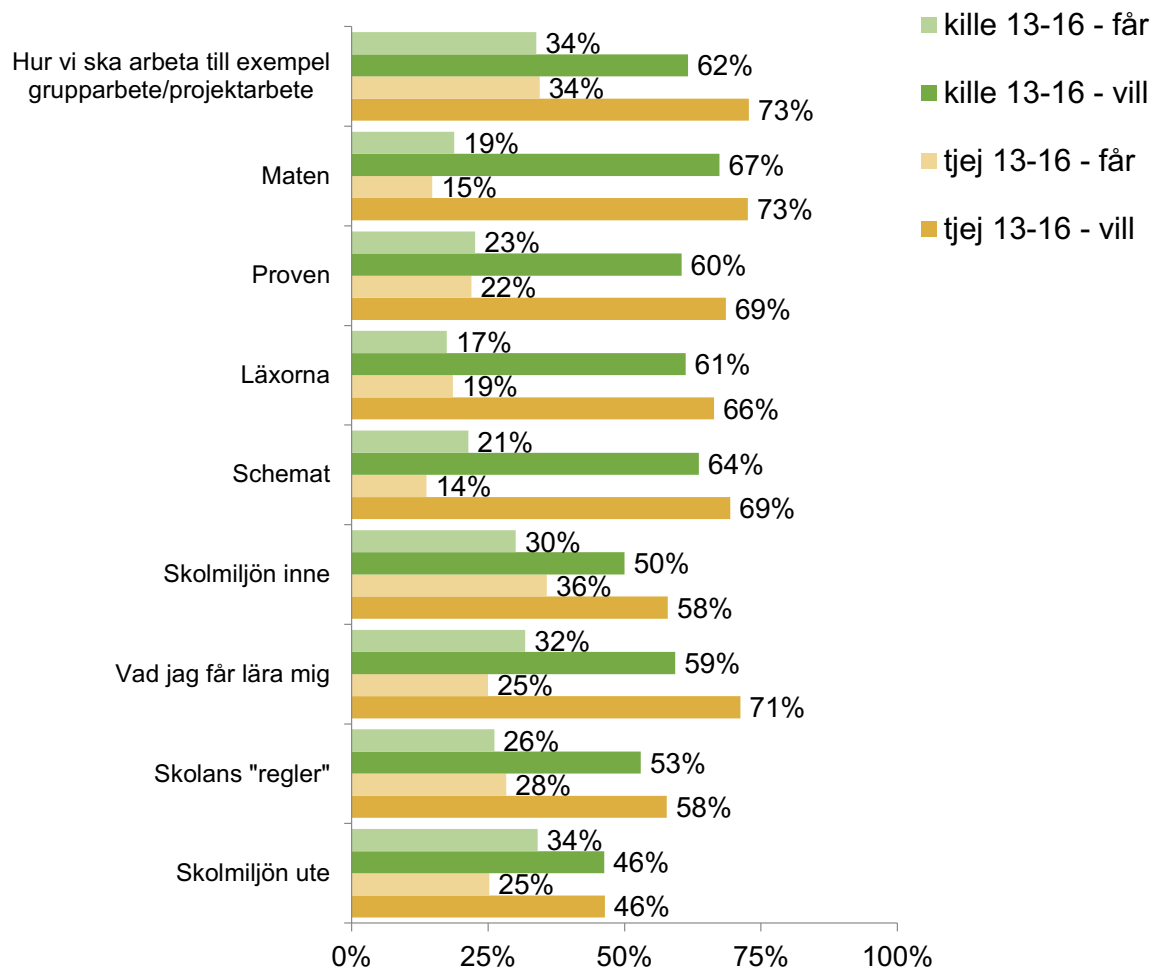
Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan samt hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009¹ framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

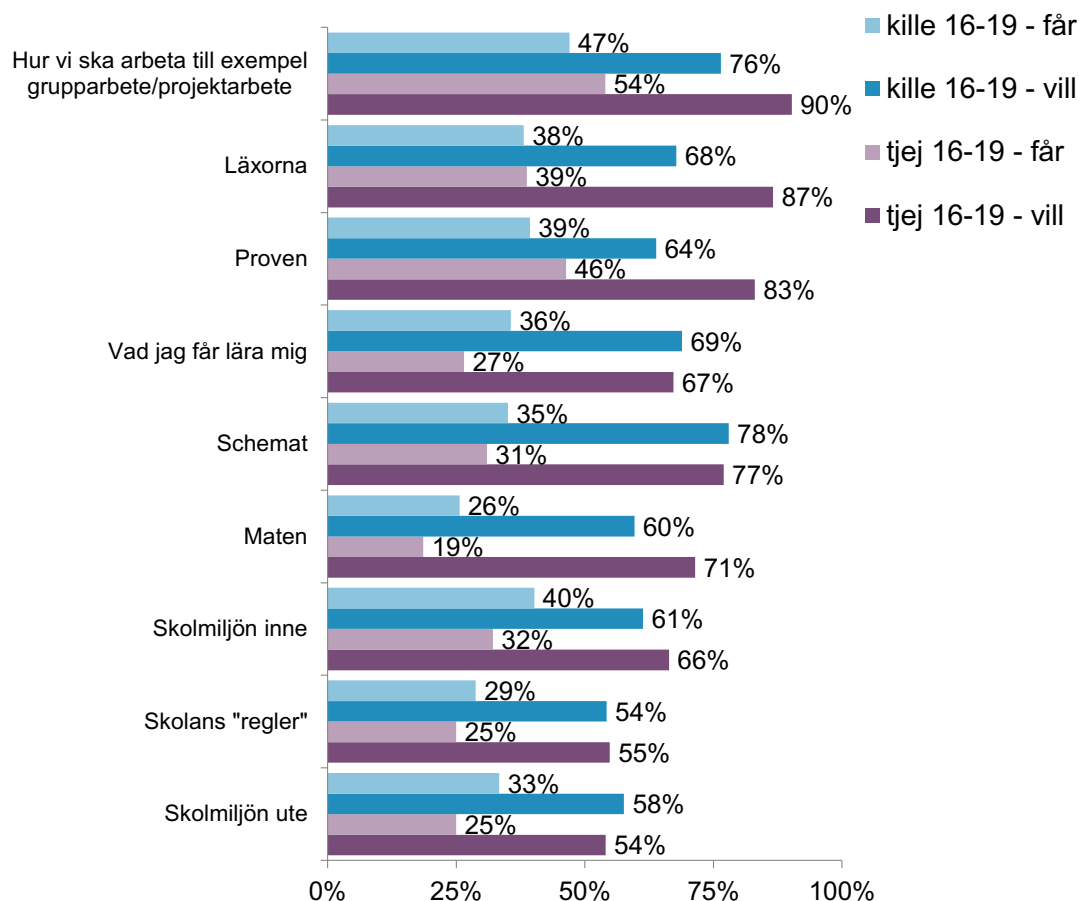
I klassrummet är elevernas möjligheter att påverka beroende av lärarens inställning. Elevrådets möjlighet att påverka beslut som rör hela skolan beror på skolledningens inställning och vilka strukturer som finns för elevinflytande på skolan.²

I Ludvika ser vi att andelen unga som vill påverka är hög både i högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b på följande sida). Tjejer i både högstadiet och gymnasiet svarar att de vill påverka om olika saker i något högre grad än killar i flera frågor. I gymnasiet svarar killar i något högre grad än tjejer att de får vara med och påverka om flertalet aspekter. Tjejer i gymnasiet svarar dock i högre grad att de får påverka proven och hur de ska arbeta (till exempel grupparbete). I högstadiet är könsskillnaderna mindre, men killar svarar i något högre grad än tjejer att de får påverka. Skillnaden är störst avseende skolmiljön ute. Maten, läxorna och schemat är det som högstadieungdomarna i lägst grad svarar att de får vara med och påverka. Gymnasieungdomarna får i lägst grad påverka maten, skolans "regler" och skolmiljön ute.

C5a. Årskurs 8: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

C5b. Årskurs 2: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

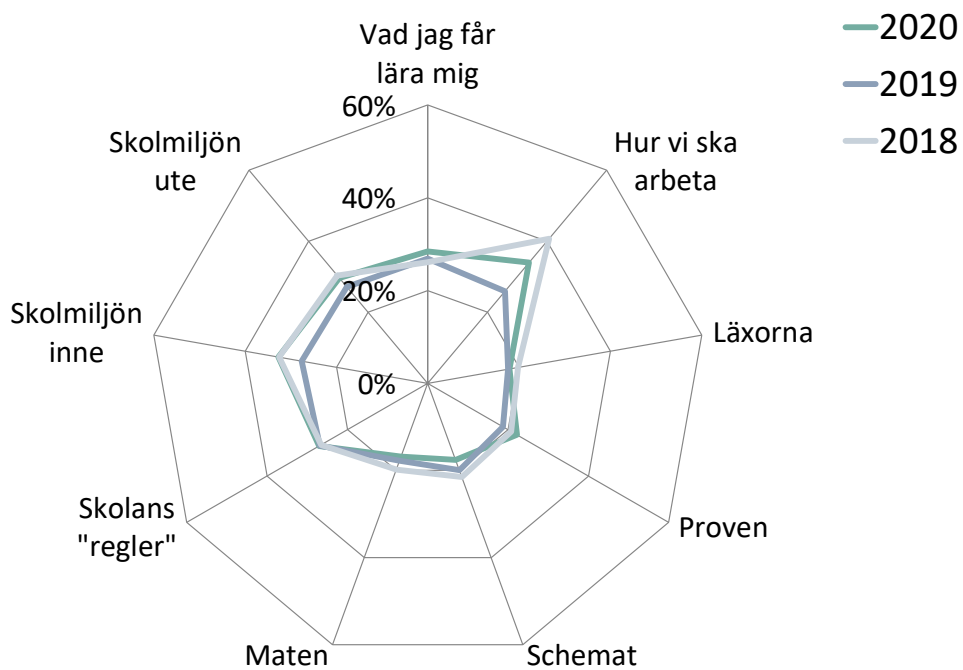
I tabell C6 nedan redovisas andelen som får vara med och påverka i jämförelse med rikssnittet. Vad som framgår är att gymnasieungdomarna i Ludvika i högre grad än rikssnittet får vara med och påverka samtliga aspekter i skolan. Skillnaden är störst avseende schemat, vilket 32 % av ungdomarna i Ludvika svarar att de får vara med och bestämma om, jämfört med 20 % för rikssnittet. Resultatet för högstadiet är mer likt rikssnittet, men även högstadieungdomarna får vara med och påverka i något högre grad än rikssnittet gällande flertalet aspekter.

På följande sida redovisas resultatet över tid. Klart fler gymnasieungdomar svarar i år att de får vara med och påverka om schemat och proven.

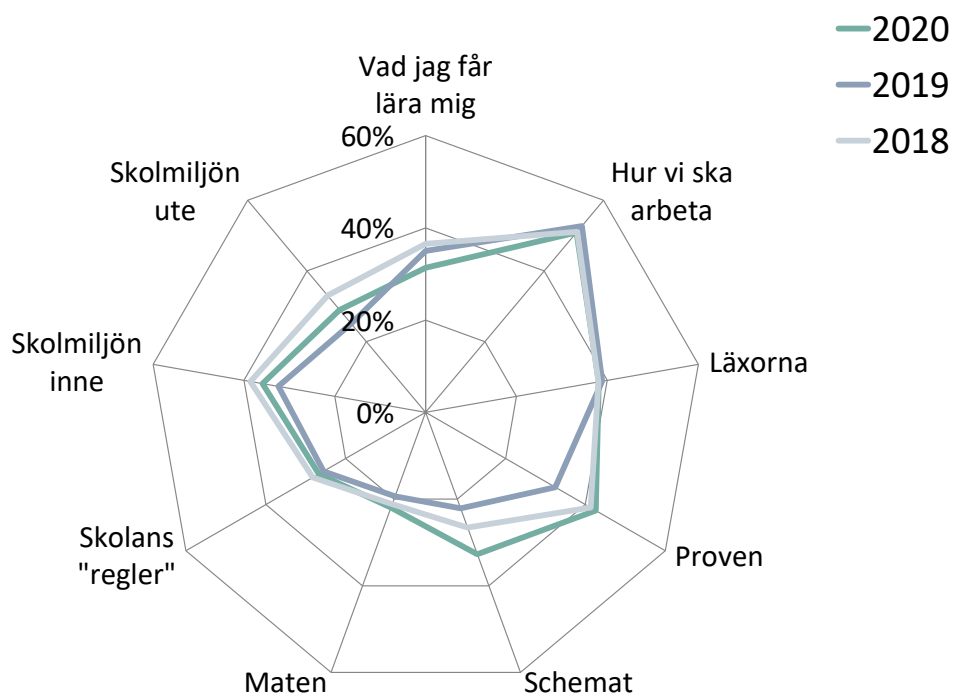
C6: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Vad jag får lära mig	28%	26%	32%	31%
Hur vi ska arbeta, till exempel grupparbete/projektarbete	34%	34%	51%	50%
Läxorna	18%	19%	38%	31%
Proven	22%	21%	42%	37%
Schemat	18%	15%	32%	20%
Maten	17%	14%	22%	16%
Skolans "regler"	27%	24%	27%	25%
Skolmiljön inne	33%	27%	36%	29%
Skolmiljön ute	29%	25%	29%	24%

C6a: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse över tid, 13-16 år

C6b: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse över tid, 16-19 år

Politik och samhälle

Det tredje delmålet i ungdomspolitikerna syftar till att unga ska få vara med och göra sina röster hörda både i frågor som direkt berör dem och för samhället i stort.

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att demokratin är hotad och att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga är mer missnöjda och kritiska till dagens traditionella former för inflytande, och att det nödvändigtvis inte bör ses som ett hot.¹

Vad som dock framkommer är att man inte kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i mindre utsträckning än äldre och en mindre andel uppger att de är medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Fler unga uppger dock att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera nya studier är att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.²

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är även ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan vara högre då unga ofta har ett svagare politiskt kapital jämfört med vuxna.³ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

Intresse för olika frågor

Ungdomarna i Ludvika svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 på följande sida. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället⁴. Vad som framgår är att gymnasieungdomarna totalt sett är mer intresserade än högstadieungdomarna av vad som händer i andra länder, av politik och av vad som händer i andra länder. Gymnasiekillarna är de som är mest intresserade av samtliga tre saker. Skillnaden är dock mycket liten avseende intresset för vad som händer i andra länder mellan årskurserna och högstadietjejrerna är ungefär lika intresserade som gymnasiekillarna och högstadiekillarna ungefär lika intresserade som gymnasietjejrerna.

I en jämförelse med rikssnittet framkommer att ungdomarna i Ludvika, både i högstadiet och gymnasiet, är mindre intresserade av de olika frågorna än rikssnittet. Skillnaden är störst för båda årskurser avseende vad som händer i andra länder.

Intresset för samhällsfrågor har ökat något bland ungdomarna i Ludvika. Intresset för vad som händer har däremot minskat något. Skillnaderna är dock mycket små, både avseende ökningen och minskningen. Intresset för politik är på precis samma nivå som år 2019.

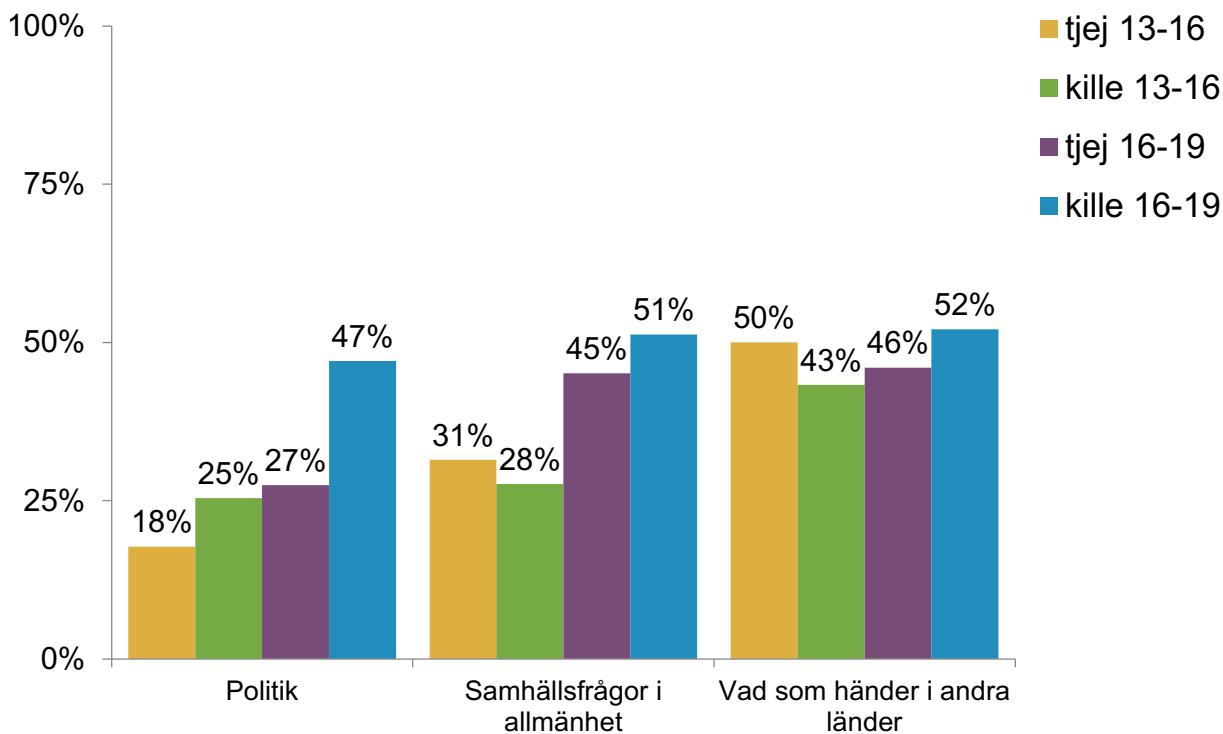
1 SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

2 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

3 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

4 Amnå mfl. 2016

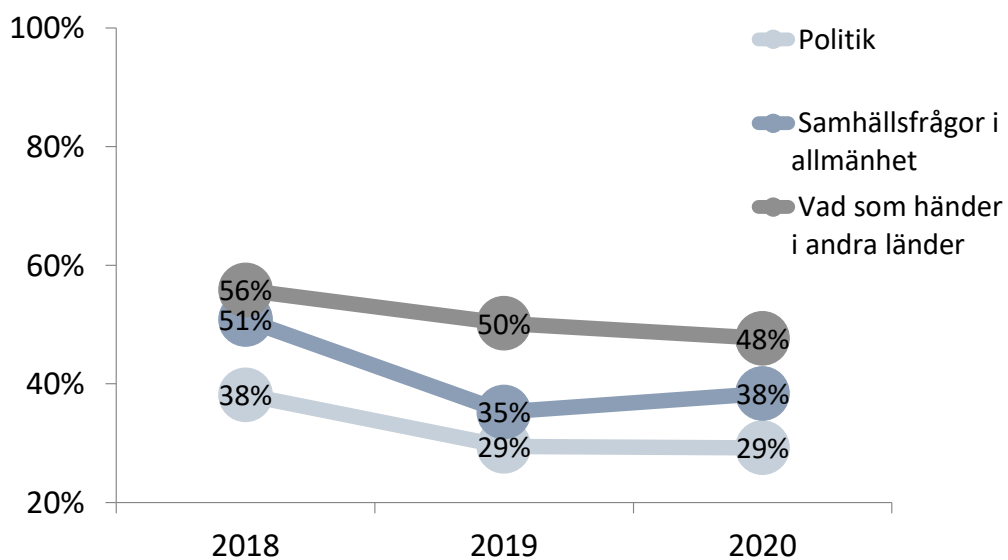
**D1. Hur intresserad är du av följande?
Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"**

D1a. Andel mycket eller ganska intresserade: jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Politik	22%	31%	38%	41%
Samhällsfrågor i allmänhet	29%	37%	48%	53%
Vad som händer i andra länder	46%	58%	49%	60%

D1b. Andel mycket eller ganska intresserade: jämförelse över tid

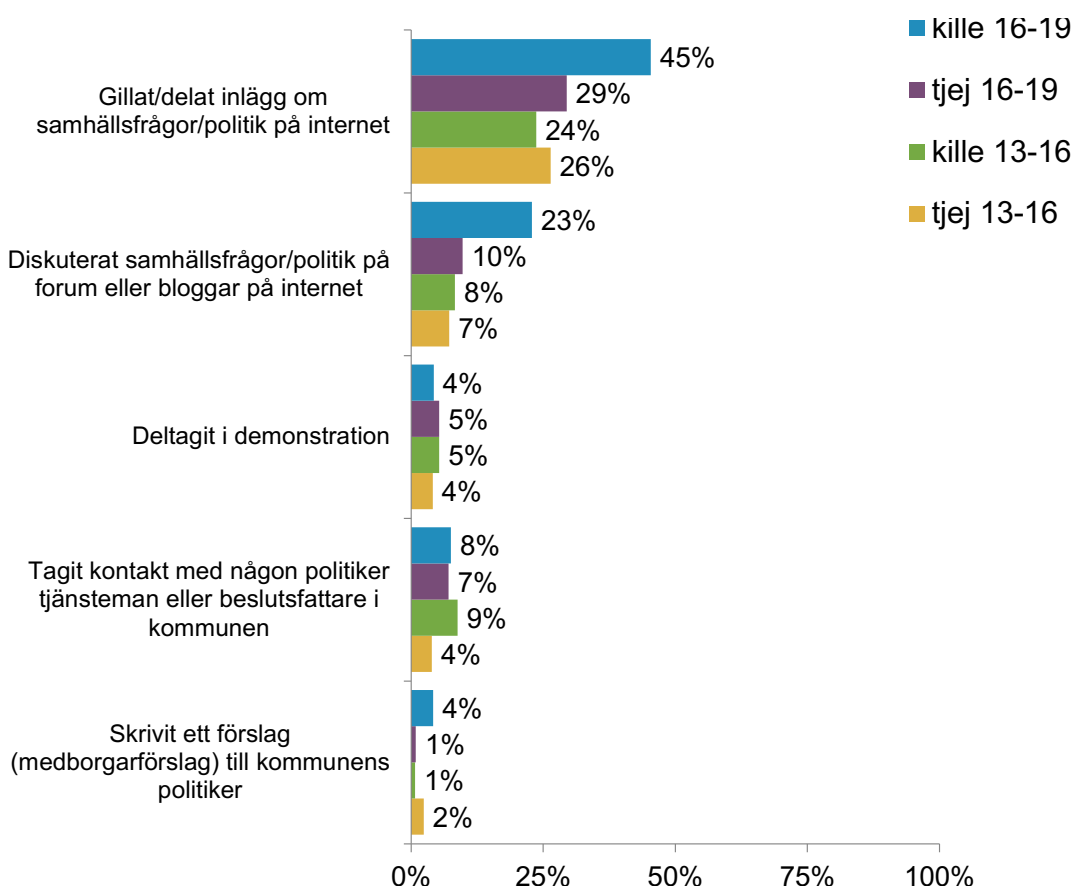

Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Antalet unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat. Tidigare nämndes även att det inte nödvändigtvis behöver vara något negativt, men denna utveckling leder samtidigt till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande¹.

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 är att en andel mellan 26-45 % har gillat eller delat ett inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet. Gymnasiekillarna har gjort detta i högst grad. Gymnasiekillarna är även de som i högst grad diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet samt skrivit ett medborgarförslag till kommunens politiker. I övriga frågor är skillnaderna mellan kön och årskurs mindre. Högstadietjejerna har dock i lägre grad än övriga tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen.

**D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?
Andel som svarat "ja"**

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet i Ludvika är ganska likt. Ungdomarna i Ludvika har dock i något lägre grad gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet och skillnaden är störst för högstadiet.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteman eller beslutsfattare i kommunen	6%	4%	8%	5%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	2%	2%	3%	2%
Deltagit i demonstration	5%	4%	5%	5%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	8%	11%	16%	17%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	25%	30%	38%	41%

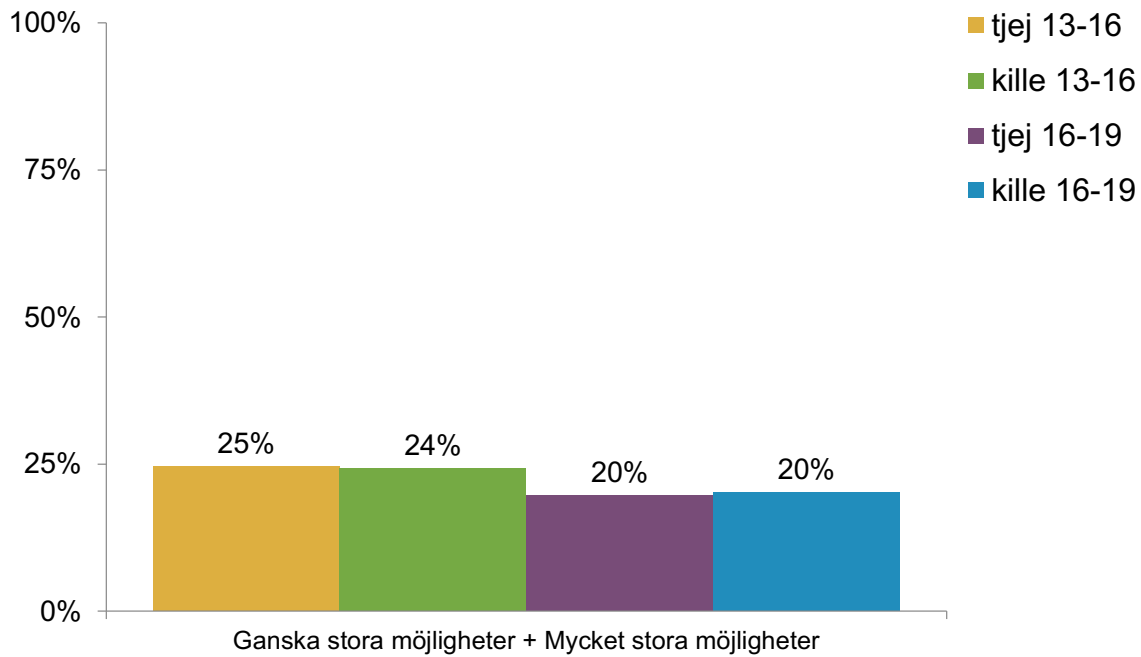
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd.

Vad som framgår i diagram D3 är att andelen som ser positivt på sina egna möjligheter är något högre i högstadiet än gymnasiet. Det finns däremot inga tydliga könsskillnader inom respektive årskurs.

Resultatet för högstadieungdomarna Ludvika är högre än rikssnittet för Lupp 2020, medan resultatet för gymnasieungdomarna är på samma nivå, se tabell D3a. Från 2019 har andelen unga i Ludvika som ser sig ha möjligheter att påverka ökat både för killar och tjejer, se diagram D3b.

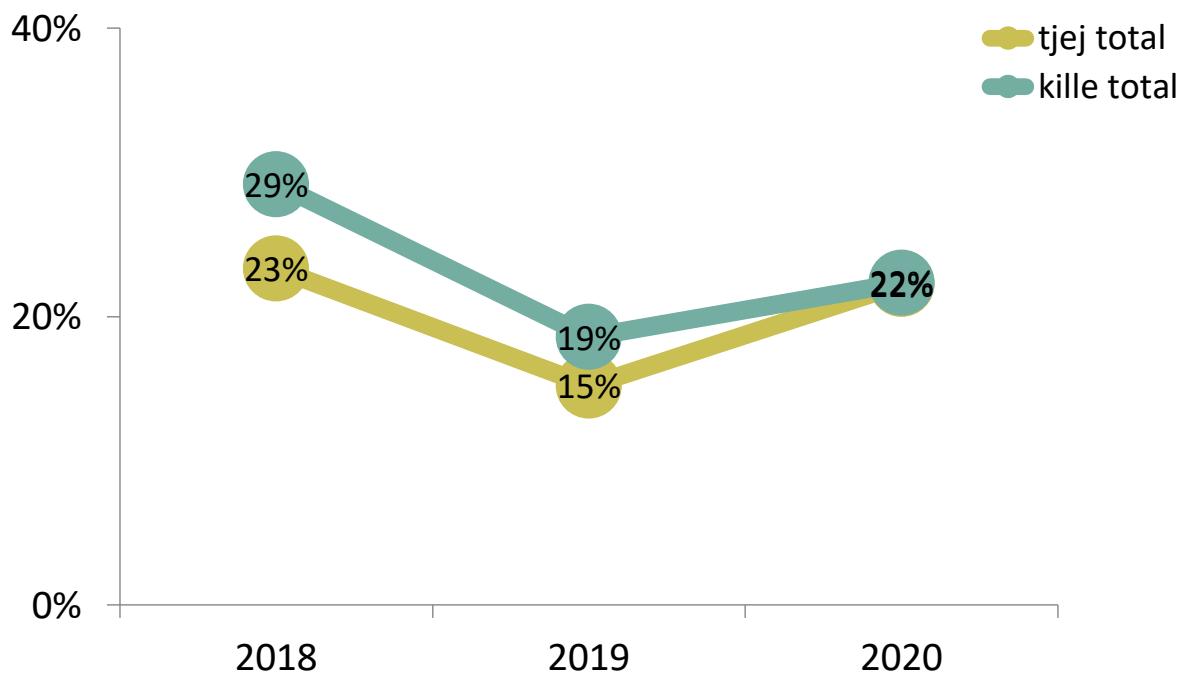
D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
24%	19%	20%	20%

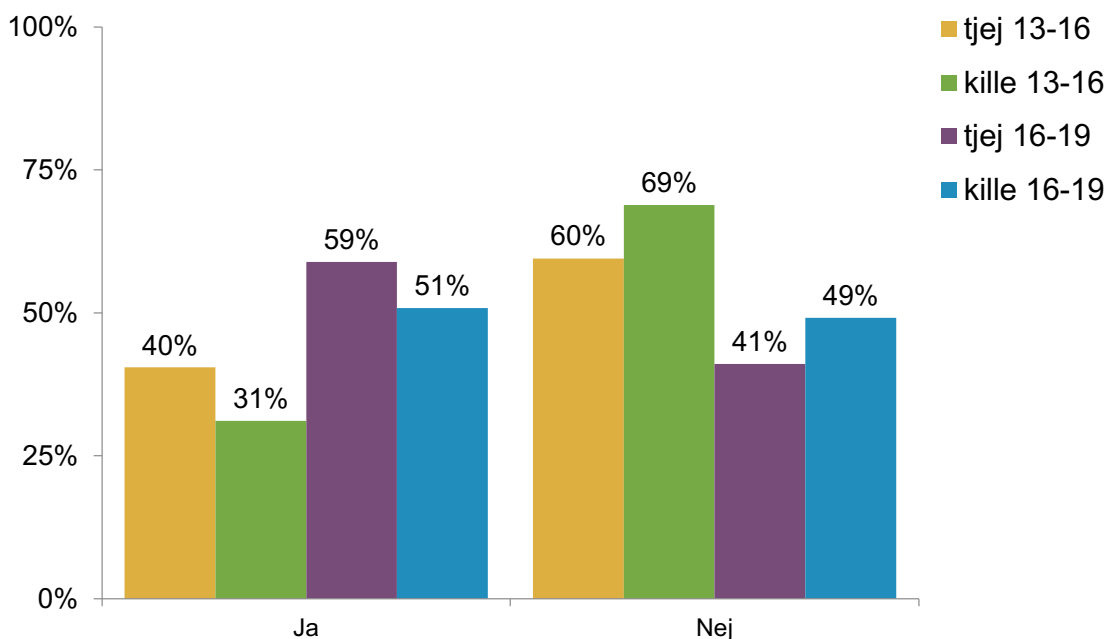
D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om de vill vara med och påverka i frågor som rör Ludvika kommun. I denna fråga framgår att 31-40 % av högstadieungdomarna vill vara med och påverka jämfört med 51-59 % av gymnasieungdomarna. Tjejerna i respektive åldersgrupp vill vara med och påverka i högre grad än killarna. Gymnasieungdomarna i Ludvika vill vara med och påverka i högre grad än rikssnittet, medan högstadieungdomarna i lägre grad vill påverka. Över tid kan vi se att andelen som vill påverka har minskat.

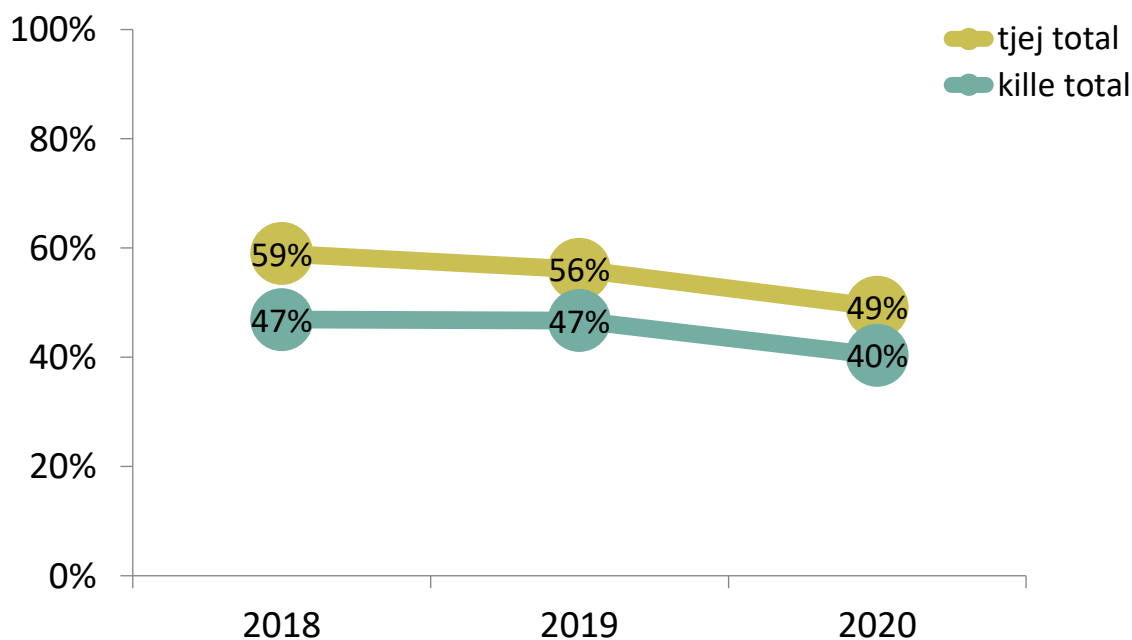
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
35%	41%	55%	47%

D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

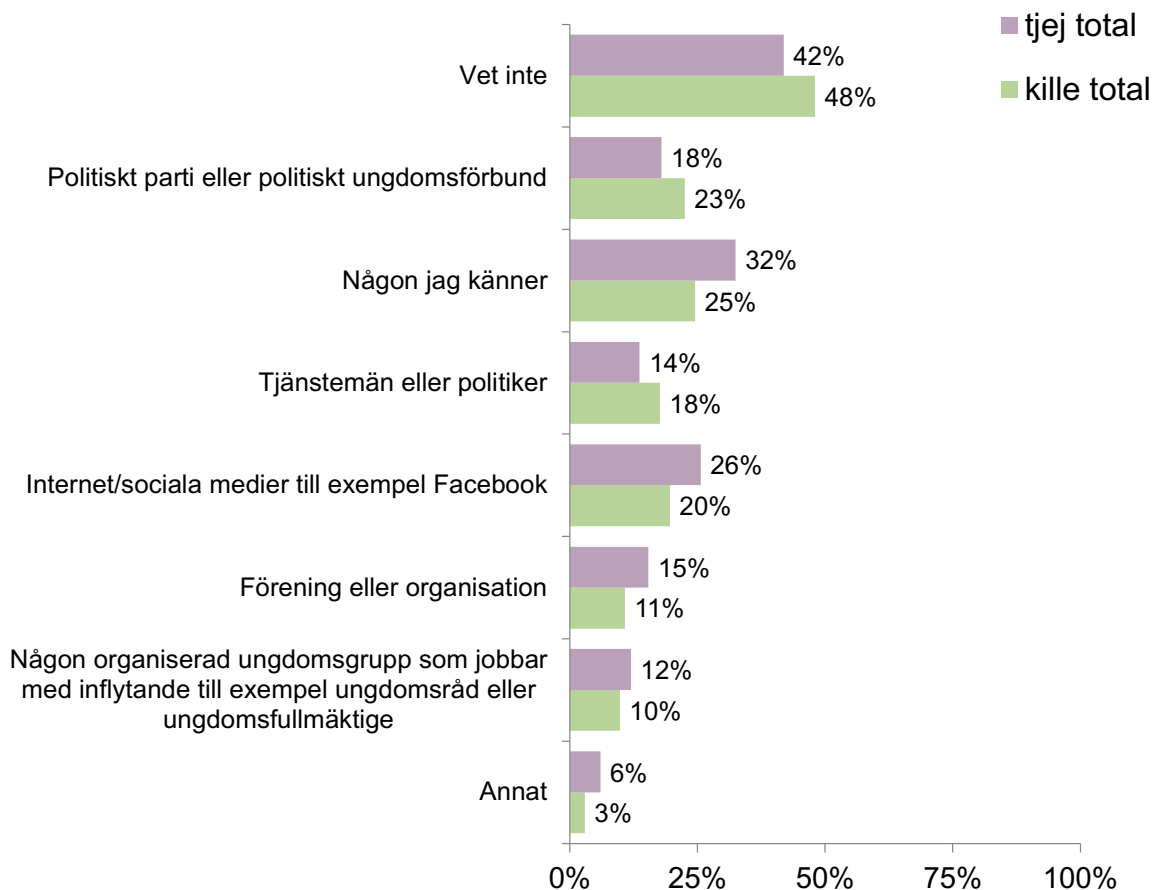

De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 42-48 % svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Killar svarar detta i högre grad än tjejer. Därefter svarar störst andel att de skulle vända sig till någon de känner, vilket 32 % av tjejerna och 25 % av killarna svarar.

26 % av tjejerna och 20 % av killarna skulle vända sig till internet eller sociala medier om de vill påverka något.

D4b. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?

Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

D4c. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många svarar att de inte vet vad de skulle vilja påverka. Bland de som vet vad de vill påverka är det många som kommenterar att de vill påverka sådant som rör skolan, exempelvis maten och schemat. Flertalet kommenterar även att de skulle vilja påverka olika saker i kommunen, exempelvis hur pengarna spenderas, vad som byggs och vad som finns i kommunen. En annan aspekt som framkommer i flera kommentarer är att ungdomarna vill påverka bussar och busstider. Bland de ytterligare saker som nämns finns till exempel utbudet av fritidsaktiviteter, närmiljön och samhället i stort.

”Idrottshall samt vad som faktiskt finns att göra i Ludvika som ungdom... för flera år sedan när våra föräldrar växte upp fanns det flera ställen såsom klubbar eller pubar att gå ut på och träffa människor, vilket det verkligen inte gör längre.”

”Olika fritids aktiviteter och skolmiljön med platser att sitta och umgås på. Miljön över huvud taget för att kunna få en mer trivsam miljö en vad det redan är”

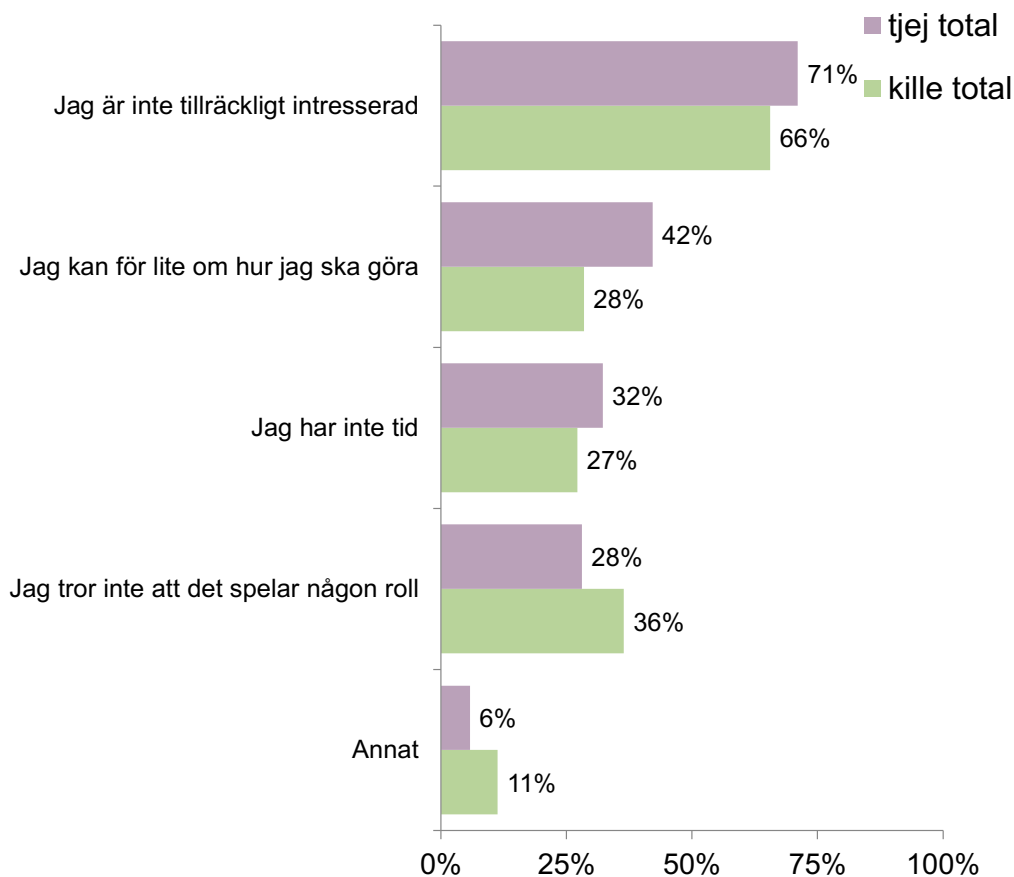
”Jag vill att våra röster blir hörda. Särskilt vill jag påverka buss-tiderna, som enligt mig är helt värdelösa. Hur kommer det sig att vi måste ända schema efter busstiderna och inte tvärtom?”

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4d nedan.

66-71 % svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 42 % av tjejerna och 28 % av killarna svarar att de kan för lite om hur de ska göra. 27-36 % svarar därutöver att de inte har tid eller att de inte tror att det spelar någon roll. Killar tror i högre grad än tjejer att det inte spelar någon roll, och tjejer i högre grad att de inte har tid.

D4d. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka?
Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

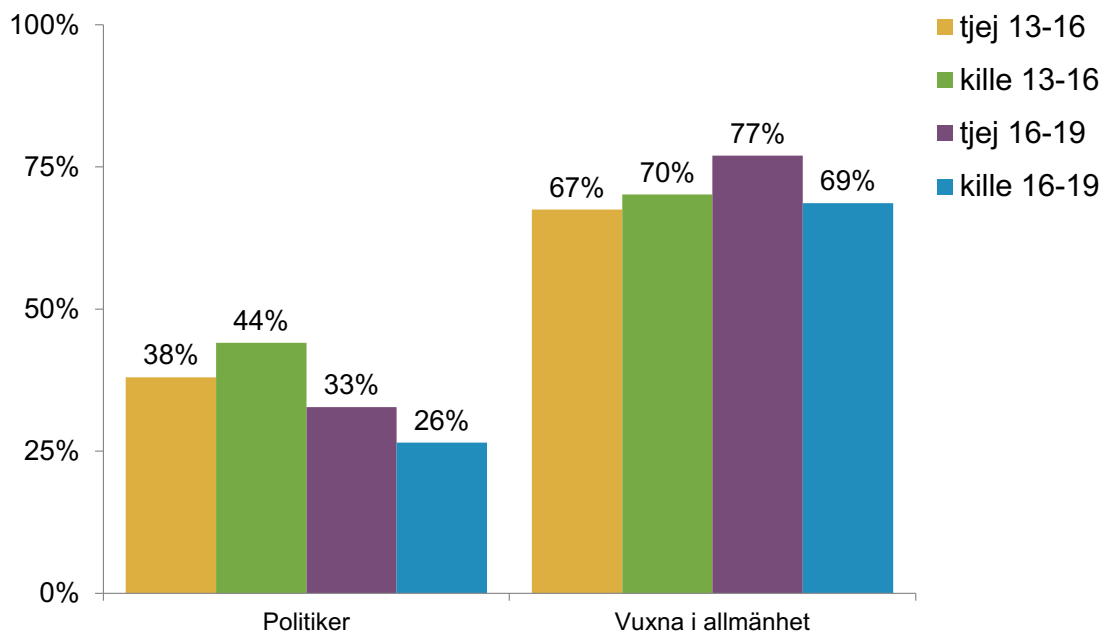

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet respektive politiker. Högst förtroende för vuxna har tjejer i gymnasiet, där 77 % anger ett ganska eller mycket stort förtroende. För övriga är andelen mellan 67-70 %. Förtroendet avseende politiker är lägre, och som lägst bland gymnasiekillarna med 26 %. Bland gymnasietjejerna svarar däremot 33 % att de har mycket eller ganska stort förtroende för politiker. Förtroendet bland högstadieungdomarna är högre, 38-44 %, och högst bland högstadiekillarna.

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika har klart lägre förtroende för politiker, och framför allt gymnasieungdomarna har lägre förtroende.

**D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"**

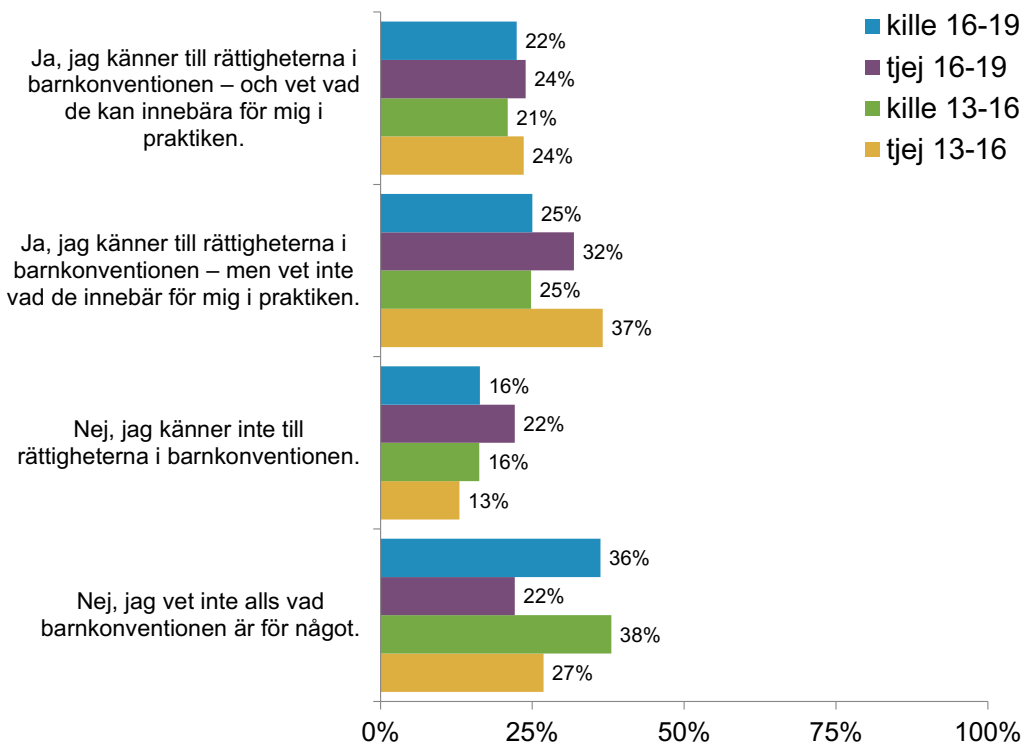
D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker. Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Politiker	41%	47%	29%	40%
Vuxna	69%	70%	72%	70%

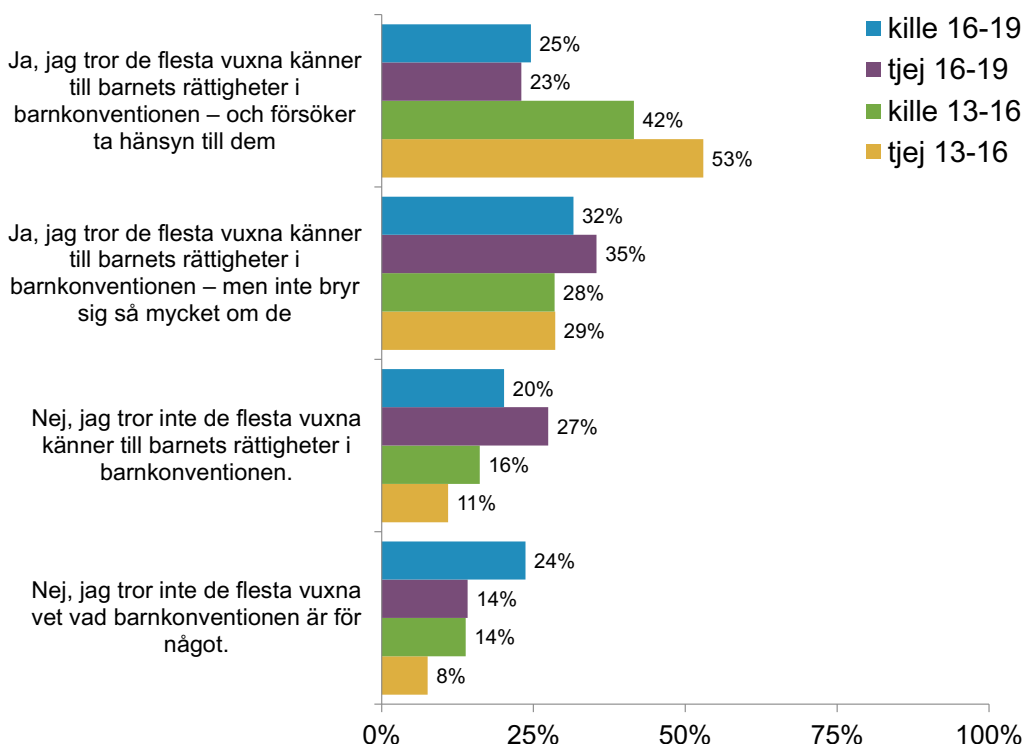
Barnkonventionen

I årets Lupp-enkät ställdes två frågor om barnkonventionen, som för drygt ett år sedan blev lag i Sverige. En relativt hög andel, speciellt av killarna svarar att de inte alls vet vad barnkonventionen är för något.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

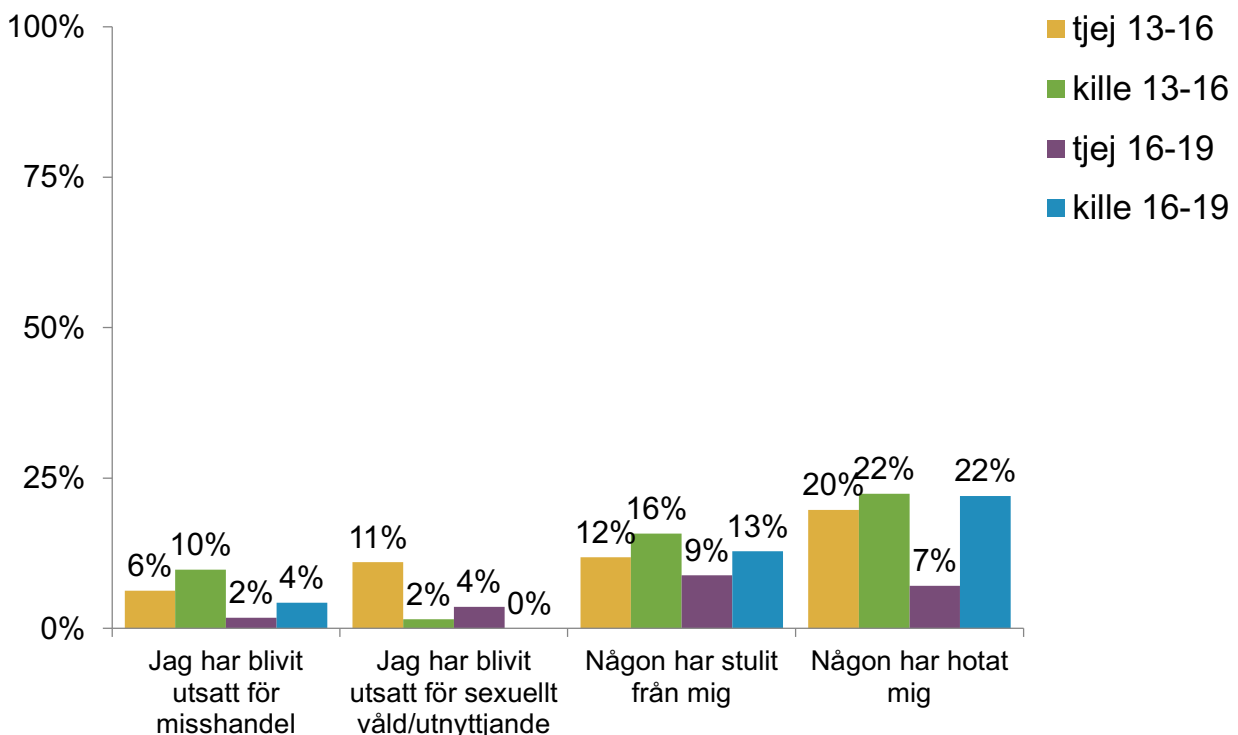

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas. Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande).¹ Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden. Enligt SCB så ökar mobbningen och otryggheten i skolan och detta gäller både pojkar och flickor.² Att få bukt med denna typ av problem är därmed väldigt viktigt.

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon otrygg situation de senaste sex månaderna. Störst andel svarar att de har utsatts för hot. Tjejer i gymnasiet har dock utsatts för hot och stöld i lägre grad än övriga. 7 % av gymnasietjejerna har utsatts för hot, jämfört med 20-22 % bland övriga. Högstadietjejerna sticker ut genom att i högre grad än övriga blivit utsatta för sexuellt våld/utnyttjande. Högstadietkillarna har i högst grad utsatts för misshandel. Jämfört med rikssnittet har högstadieungdomarna i något högre grad utsatts för olika brott och otrygga situationer.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

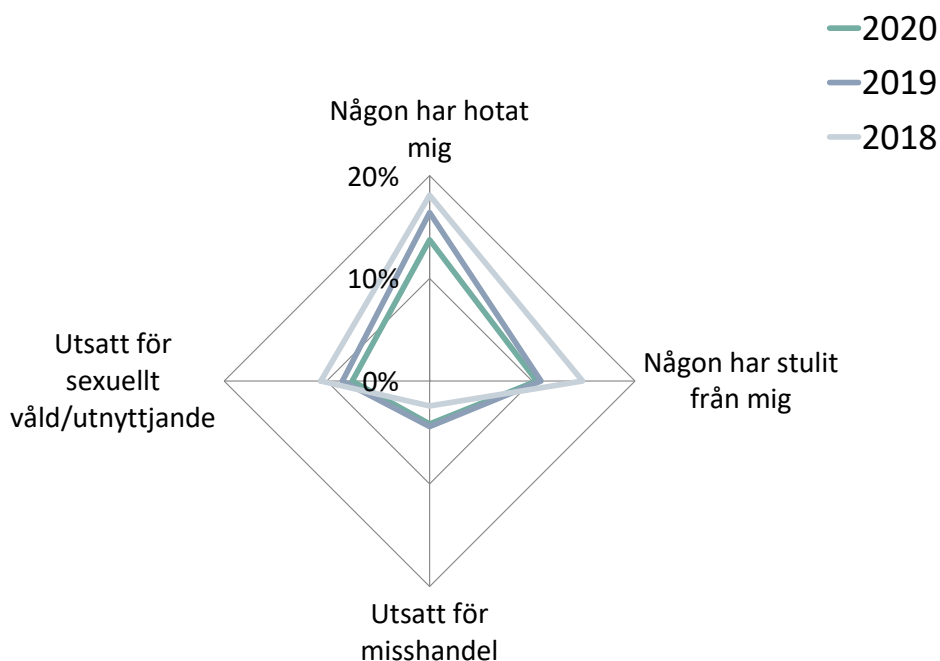

E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja" Jämförelse till riksnittet

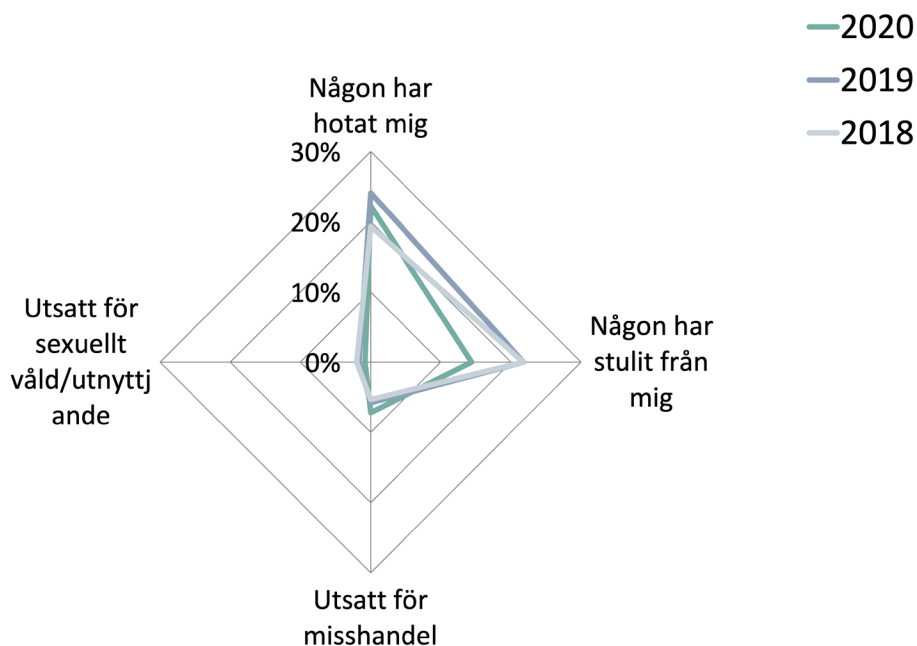
	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Någon har hotat mig	21%	20%	15%	17%
Någon har stulit från mig	14%	12%	11%	11%
Jag har blivit utsatt för misshandel	8%	5%	3%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/ utnyttjande	6%	4%	2%	5%

I diagram E1b framkommer att andelen tjejer som har blivit utsatta för stöld har minskat från år 2019 och 2018. Den största skillnaden för killar är att andelen som utsatts för stöld minskat.

E1b. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja" Jämförelse över tid - Tjejer

E1c. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja" Jämförelse över tid - Killar

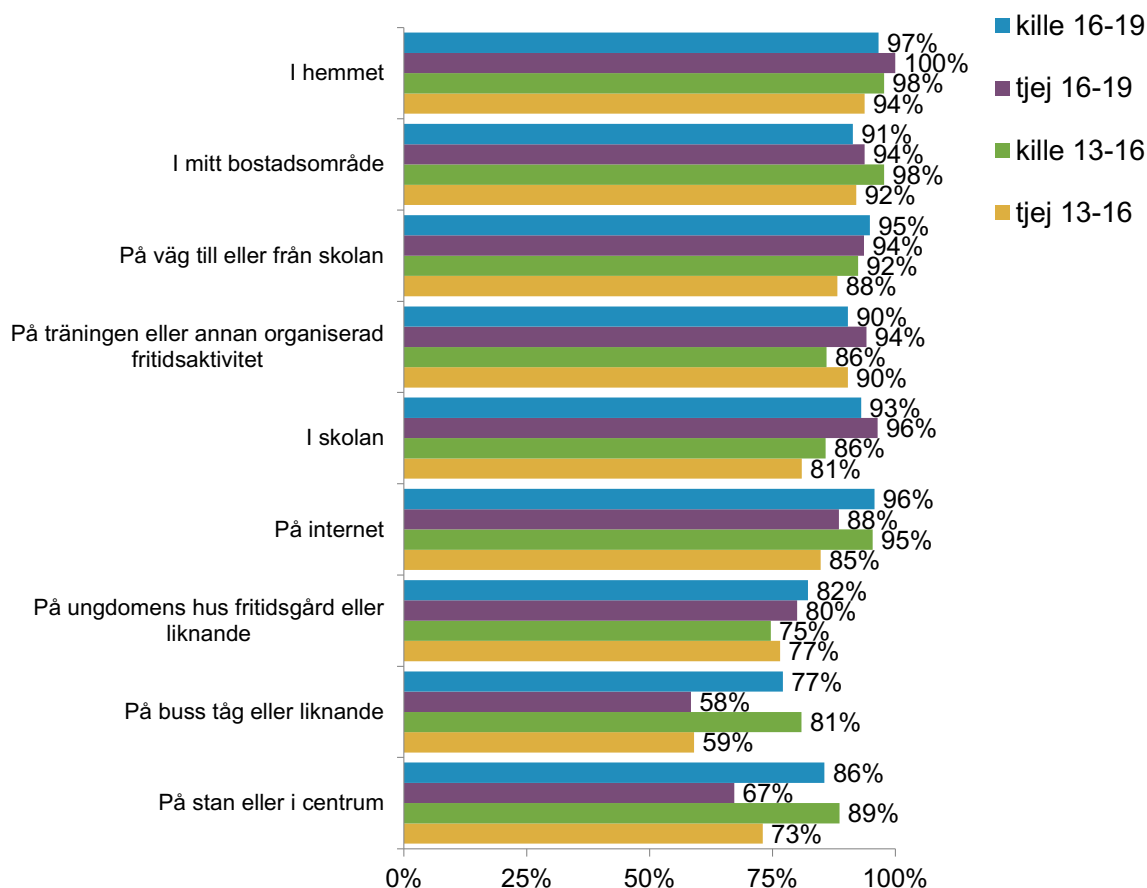

Trygghet

Ungdomarna fick svara på en fråga om hur trygga de upplever att de är på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 nedan svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga på de flesta platser. Tryggheten är dock lägre på buss, tåg eller liknande samt på stan eller i centrum, och främst bland tjejer. Tryggheten är även något lägre på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande, och främst bland högstadieungdomarna. Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Ludvika mindre trygga på buss, tåg eller liknande. Det gäller både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna. Eftersom de inte skett någon större förändring i frågorna över tid, redovisas inte dessa.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

*Siffrorna i diagrammet och tabellen ovan visar endast de som svarat på frågan, dvs. svarsalternativet "ej aktuellt" är borträknat. Andelen som svarat "ej aktuellt" på fritidsgårdsalternativet är 54%. Andelen som svarat vet ej på träning/fritidsaktivitet är 27%.

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
I hemmet	96%	98%	98%	98%
I mitt bostadsområde	95%	94%	92%	94%
På stan eller i centrum	81%	78%	77%	77%
På buss, tåg eller liknande	70%	78%	68%	81%
På internet	90%	90%	92%	90%
På väg till eller från skolan	90%	93%	94%	94%
I skolan	83%	89%	95%	94%
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	88%	93%	93%	94%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	76%	78%	82%	76%

Mobbning och trakasserier

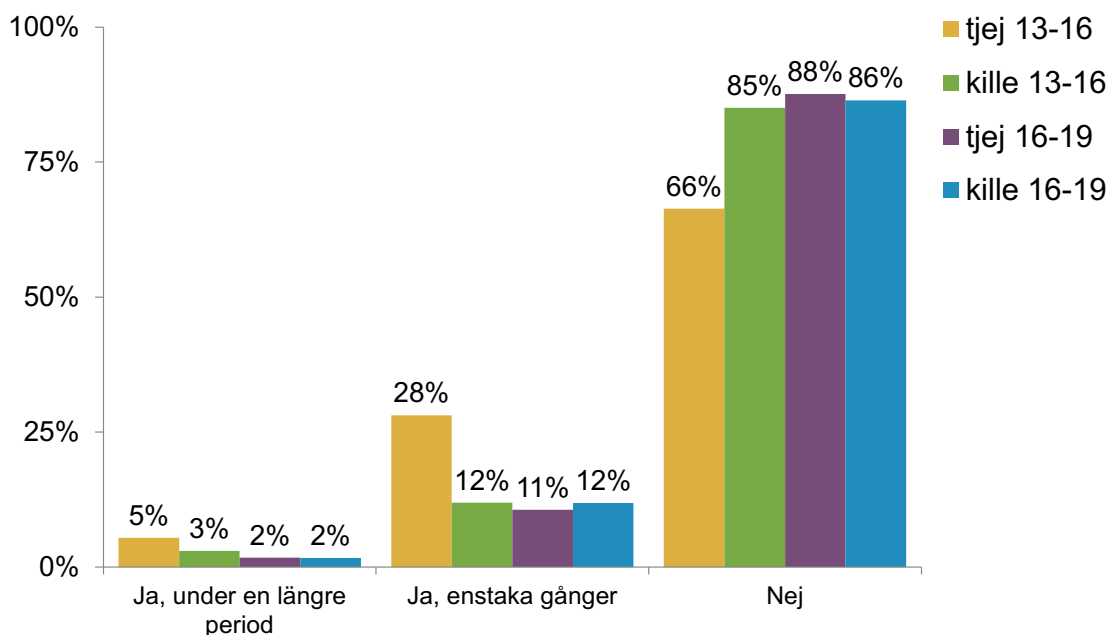
I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Vad som framgår är att en relativt hög andel av tjejer i högstadiet, svarar att de utsatts för mobbning under en längre period eller enstaka gånger. 33 % av högstadietjerna svarar att de utsatt, jämfört med 12-15 % bland övriga.

Andelen som utsatts för mobbning på gymnasiet är lägre bland gymnasieungdomarna i Ludvika än för rikssnittet, se tabell E3a. Högstadiets resultat är mer likt rikssnittet.

I diagram E3b på följande sida framkommer att andelen killar som har blivit mobbade, trakasserade eller utfrysta under de senaste sex månaderna har minskat sedan 2019, medan andelen tjejer som utsatts ökat något.

Som det framgår i diagram E3b på sida 41 har majoriteten av de som utsatts svarat att det skett i skolan (69-75 %). 31-35 % har utsatts på internet eller i mobilen. Tjejer har i klart högre grad än killar utsatts på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande. 14 % av tjejerna har utsatts där jämfört med 3 % av killarna.

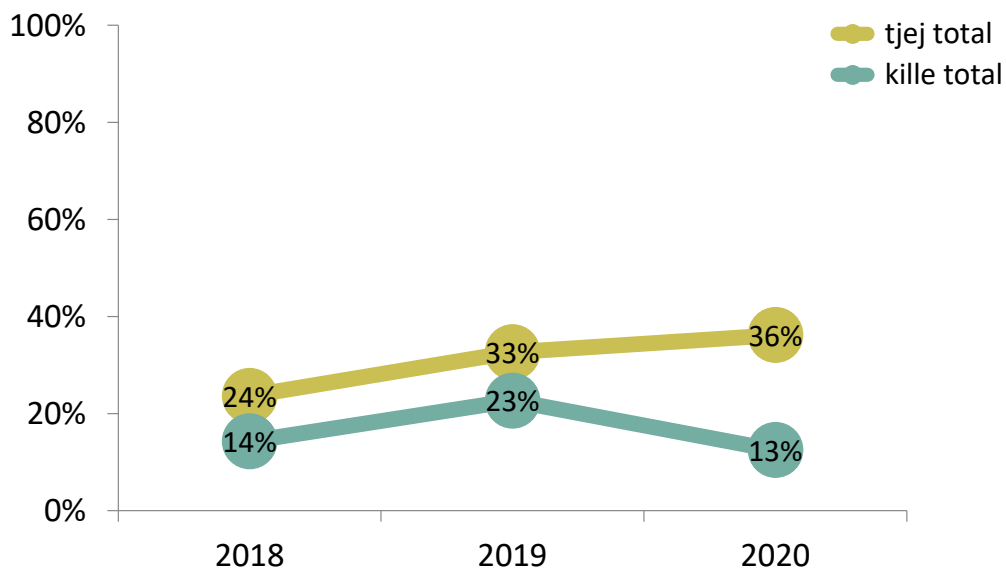
E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

E3a. Andel som svarat ”ja, längre period” eller ”ja, enstaka gånger” på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse till rikssnittet

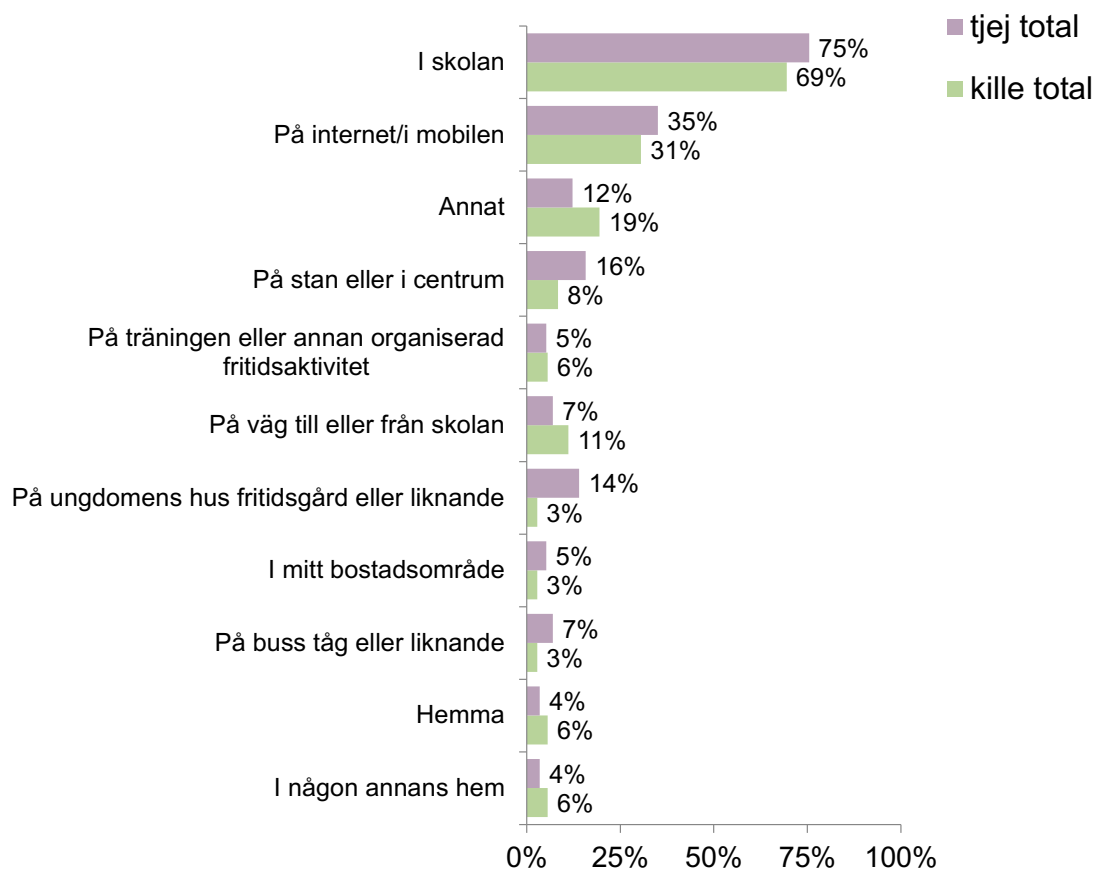
Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
24%	26%	13%	18%

E3b. Andel som svarat ”ja, längre period” eller ”ja, enstaka gånger” på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

E3b. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

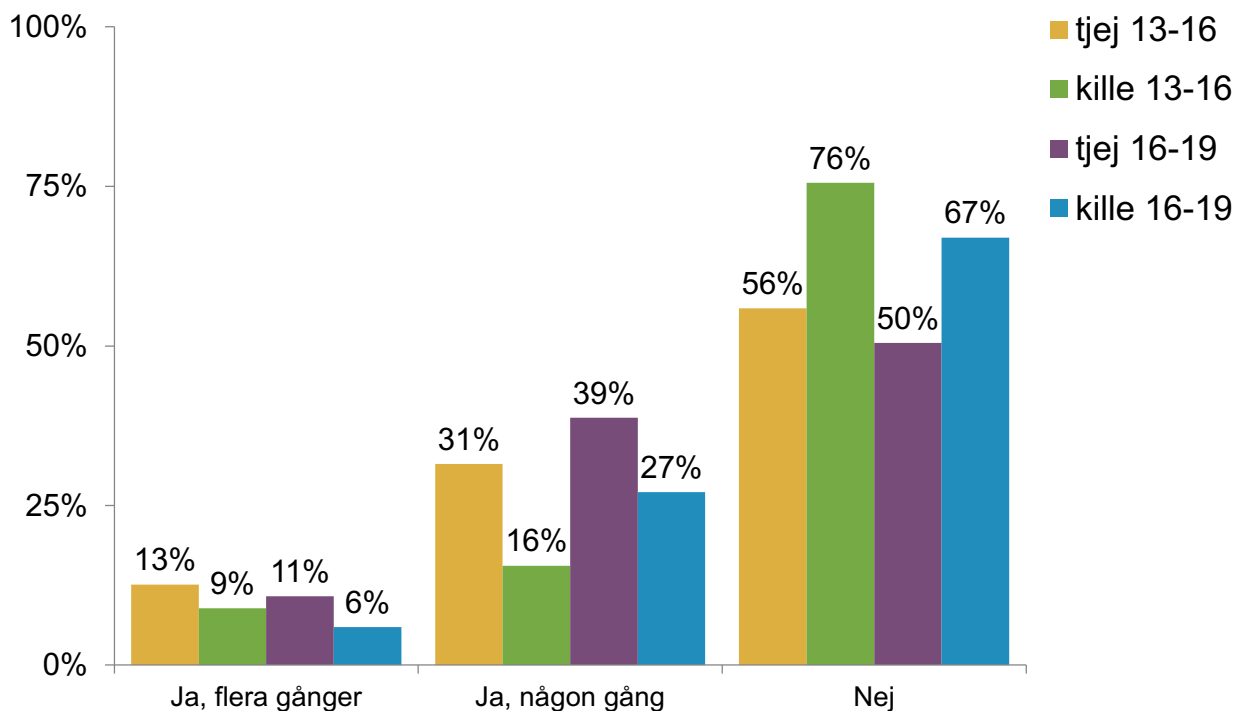

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. 44-50 % av tjejerna har utsatts, jämfört med 24-33 % av killarna. Högstadiekillarna har utsatts i lägst grad och gymnasietjjeerna i högst grad.

Jämfört med rikssnittet har gymnasieungdomarna utsatts i högre grad. Högstadieungdomarna har däremot utsatts i något lägre grad.

E4. Har du de senaste sex månaderna, har du upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
34%	39%	41%	35%

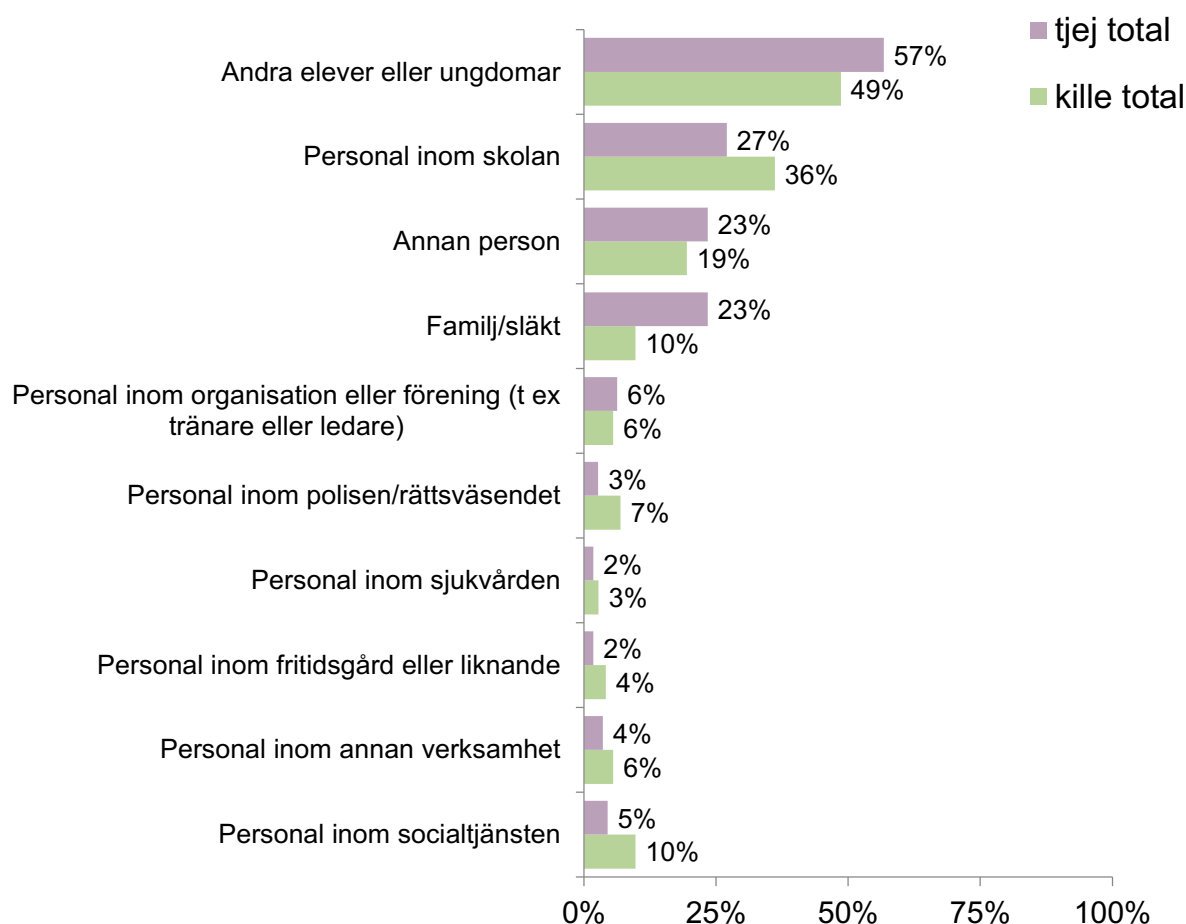
De ungdomar som utsatts fick svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Det vanligaste bland både killar och tjejer är att ha utsatts av andra elever eller ungdomar (49-57 %). 27-36 % har utsatts av personal i skolan. Tjejer svarar i klart högre grad än killar att de utsatts av familj/släkt. 23 % av tjejerna svarar detta, jämfört med 10 % av killarna. Killar har däremot i högre grad än tjejer utsatts av personal inom socialtjänsten.

På följande sida framgår i diagram E4c att många av dem som utsatt för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta, eller svarar "annan orsak". Av de skäl som listas är det vanligast att ha utsatts på grund av sitt utseende, vilket 15-17 % av ungdomarna uppger. 14 % av killarna uppger ålder som skäl.

Vad som också framgår i diagram E5 på följande sida är att majoriteten av ungdomarna vet vart de kan vända sig för stöd om de blir illa behandlade eller mår dåligt. Killar vet detta i lägre grad än tjejer. Ungdomarna i Ludvika har ungefär lika stor kännedom om var de kan vända sig som rikssnittet, se tabell E5a.

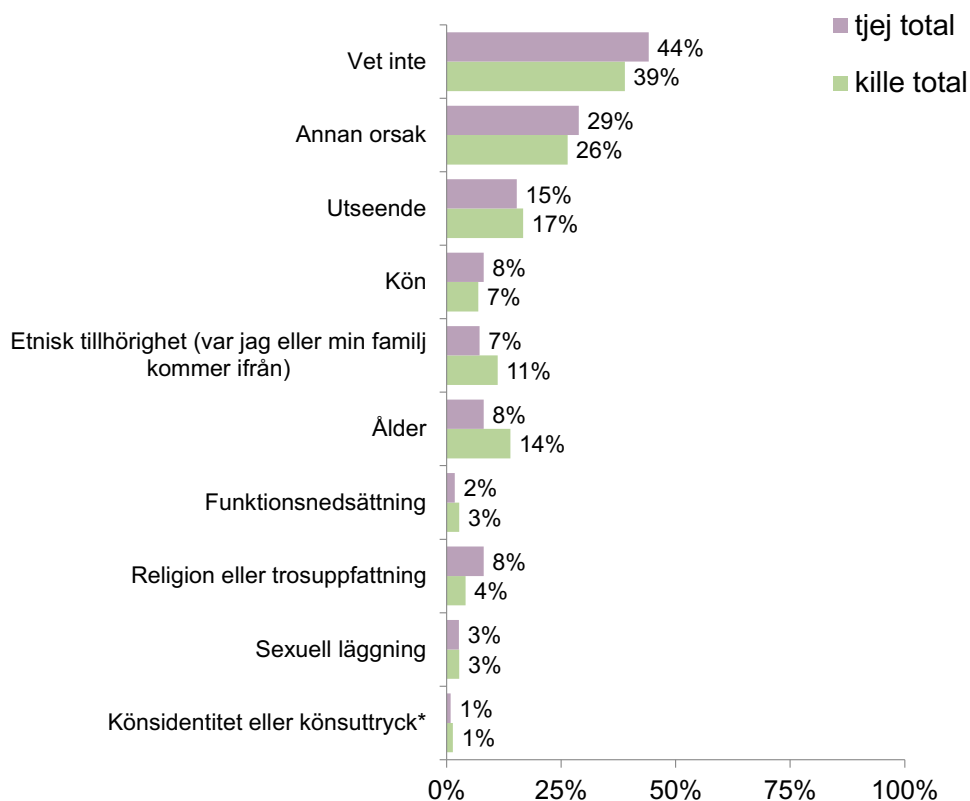
E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

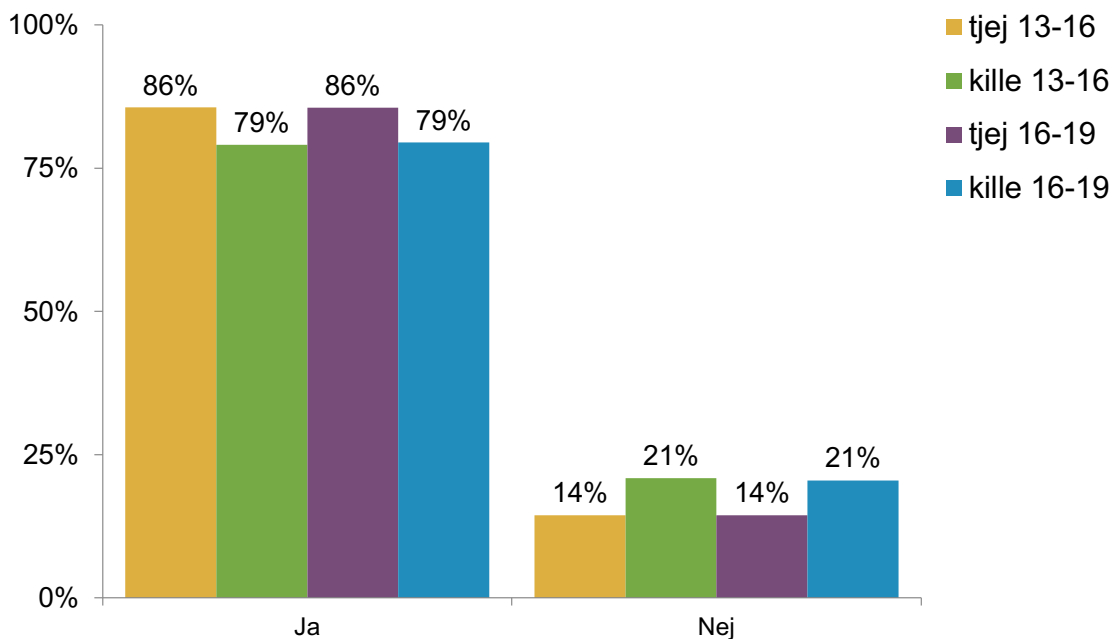

E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?

Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
82%	83%	83%	83%

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån om man är kille eller tjej, vilken bakgrund man har och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, hbtq-personer och vissa nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste tiden. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra, men att psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär har ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under de senaste åren ha stannat på en relativt hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen.

Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera olika orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport från 2018 att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga. De tar också upp att en större medvetenhet om de ökade krav som förändringarna på arbetsmarknaden medför kan vara en orsak till ökningen av ohälsa.² I en rapport från organisationen Mind tar man också upp en viktig sak, nämligen att det idag finns en större öppenhet för ohälsa och att detta även kan påverka hur den psykiska ohälsan ser ut över tid då unga idag är mer ärliga med hur de mår än vad kanske tidigare generationer varit.³

Relationer och nöjdhet med livet

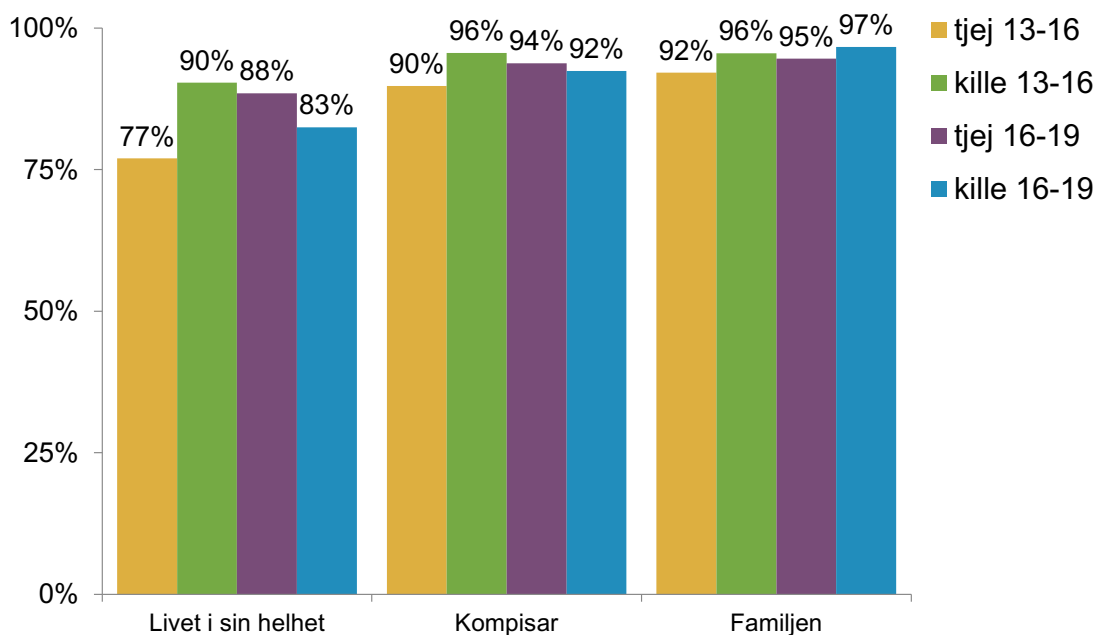
Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel av ungdomarna i Ludvika är nöjda med kompisarna och familjen, 90-97 %, se följande sida. Nöjdheten med livet i sin helhet är däremot lägre, framförallt bland tjejer i högstadiet och killar i gymnasiet. Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Ludvika ungefär lika nöjda med livet, kompisarna och familjen, se tabell F0a på nästa sida.

1 SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

2 Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

3 Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa

**F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?
Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"**

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Livet	83%	84%	85%	85%
Familjen	94%	94%	96%	94%
Kompisarna	93%	93%	93%	91%

Självskattad hälsa

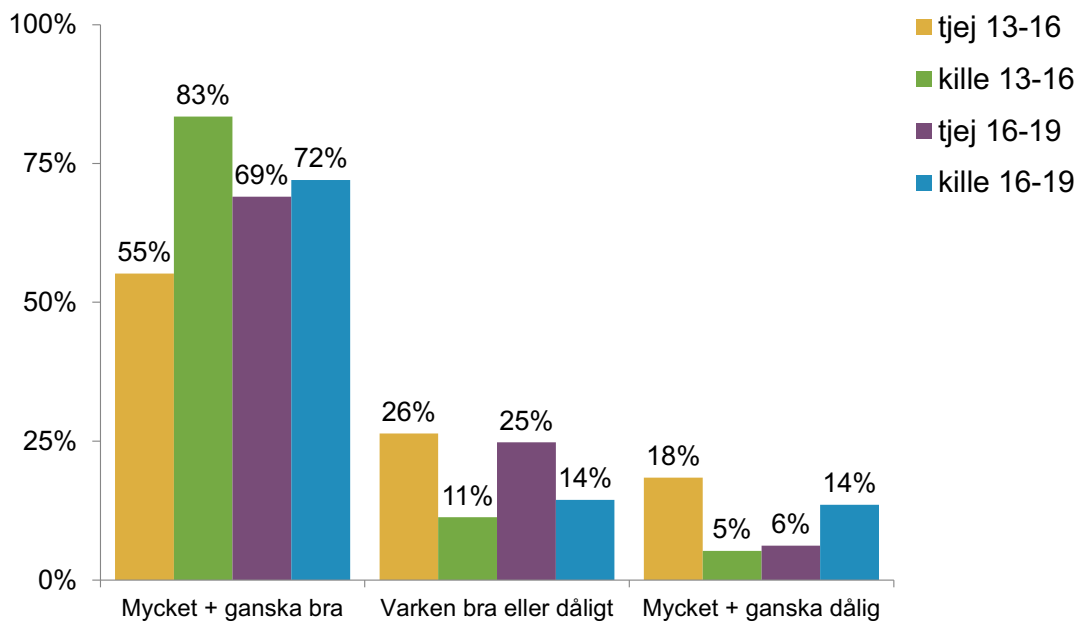
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa¹.

I Ludvika ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är lägre bland tjejer än bland killar. Högstadietjjejerna svarar i lägst grad att de mår bra, 55 %, medan högstadietkillarna i högst grad svarar att de mår bra, 83 %. I gymnasiet är könsskillnaderna mindre och 69-72 % svarar att de mår bra.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att högstadieungdomarna i Ludvika bedömer sin hälsa som bra eller mycket bra i något lägre utsträckning än rikssnittet för Lupp. Gymnasieungdomarna bedömer däremot sin hälsa som bra i något högre grad. Skillnaderna för både högstadiet och gymnasiet är dock mycket små.

Över tid kan vi se att andelen tjejer som mår bra minskat något från år 2018, se diagram F1b på följande sida.

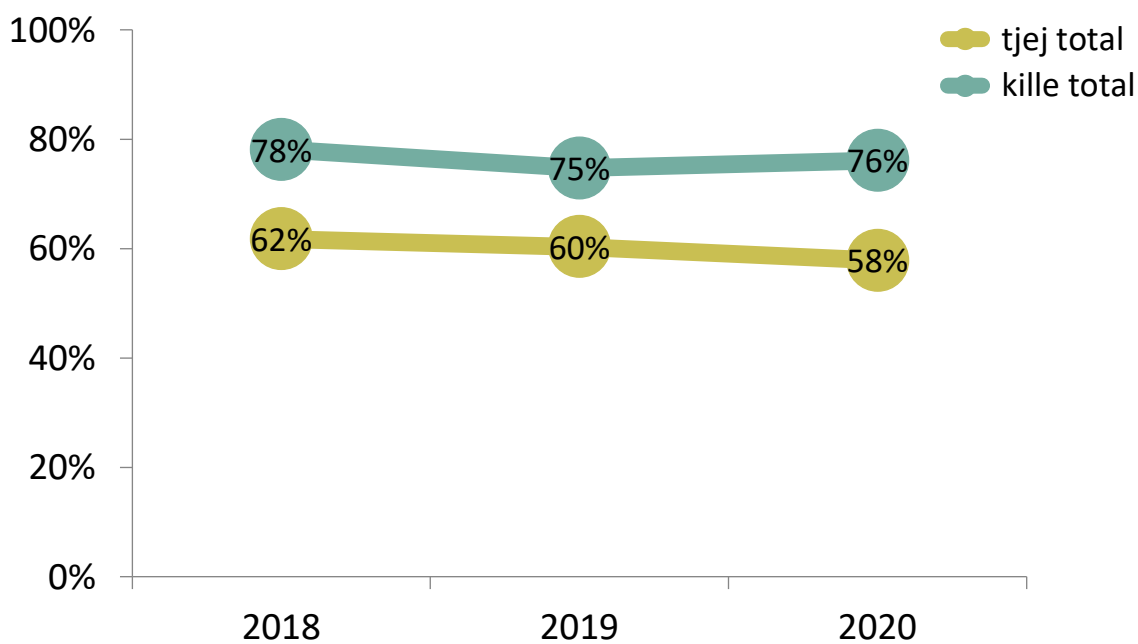
F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
69%	72%	71%	68%

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

Psykiska och somatiska besvär

Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär av ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

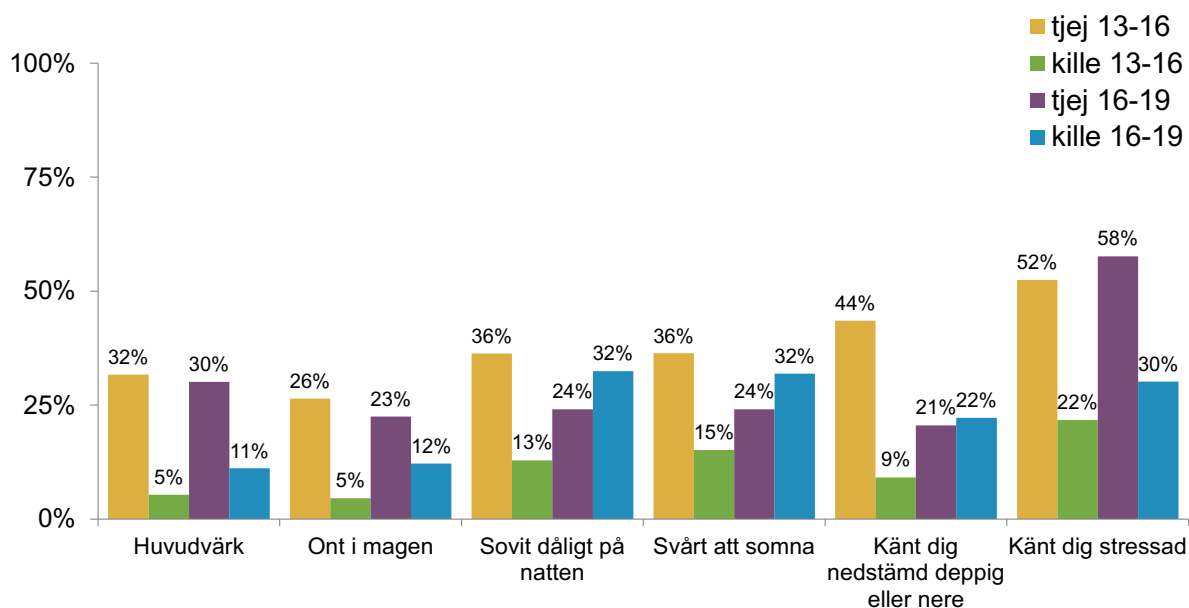
Forskning visar även att det är vanligare att tjejer upplever ohälsa och psykosomatiska besvär än att killar gör det. Detta ses även i Ludvikas Lupp-resultat.

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Vad som framgår är att tjejer i högre grad än killar upplever besvär med stress, huvudvärk och magont. Vad gäller sömnsvårigheter, både svårigheter och somna och dålig sömn på natten, upplever högstadietjejer dessa besvär i högst grad. Könsskillnaderna är även stora mellan killar och tjejer i högstadiet gällande samtliga besvär. Högstadietjejer sticker även ut genom att ha känt sig nedstämda, deppiga eller nere i klart högre grad än övriga. 44 % av högstadietjejerna svarar att de känt detta, jämfört med 9 % av högstadiekillarna och 21-22 % av gymnasieungdomarna.

Andelen ungdomar i Ludvika som känner sig stressade, nedstämda samt har svårigheter att somna är något lägre än rikssnittet för både högstadiet och gymnasiet. I övrigt är resultatet likt rikssnittet, se tabell F2a.

I diagram F2b och F2c på följande sida framkommer att andelen som är stressade samt har huvudvärk har minskat över tid.

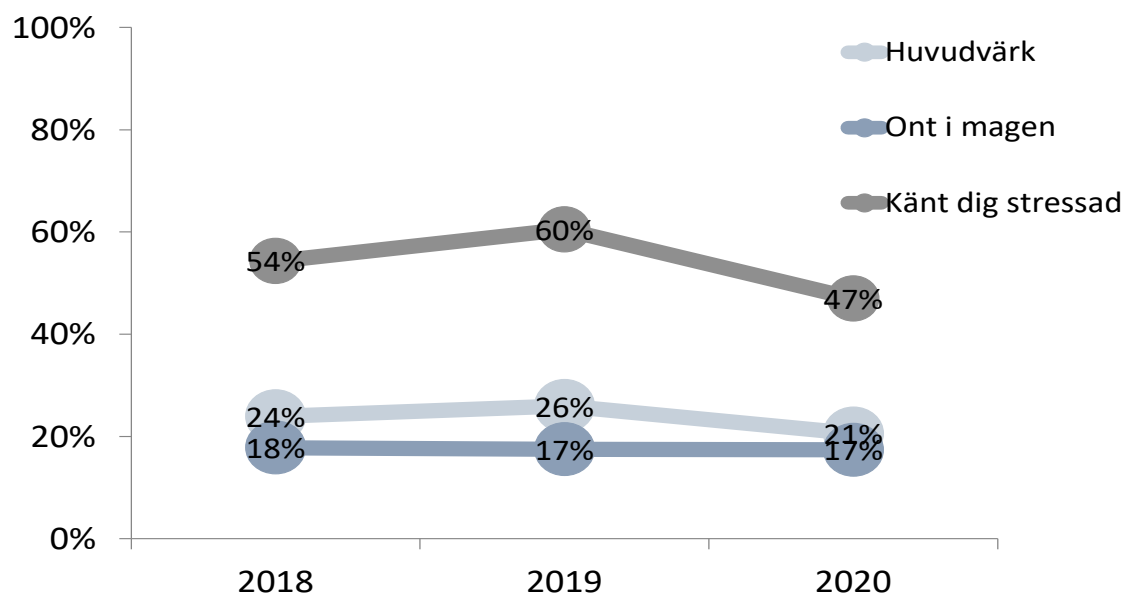
F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

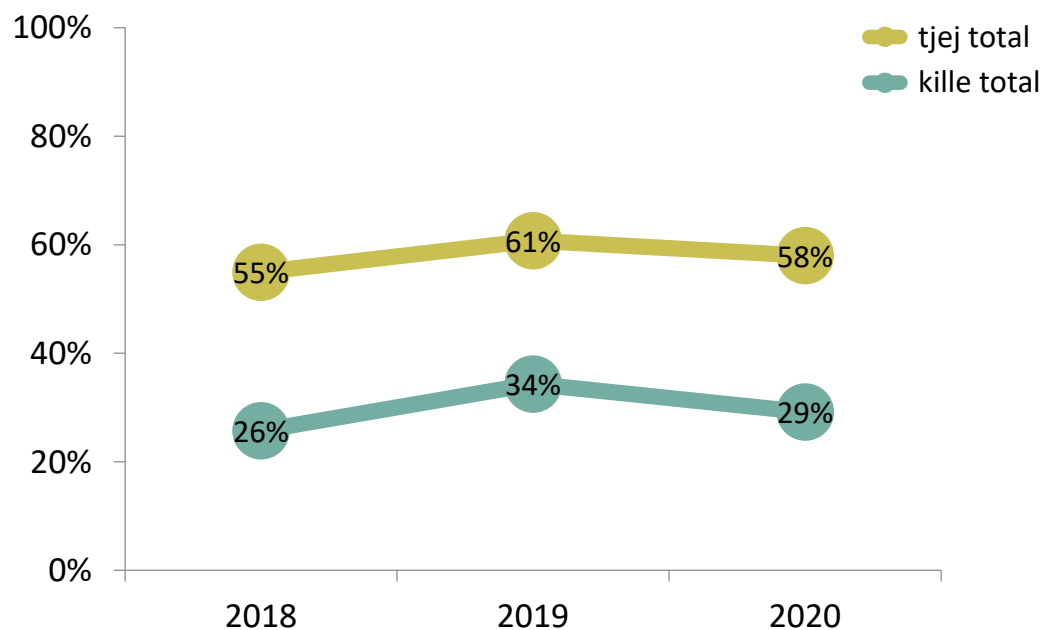
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Huvudvärk	18%	19%	21%	20%
Ont i magen	15%	16%	18%	16%
Känt dig stressad	37%	42%	44%	48%
Känt dig nedstämd, deppig eller nere	26%	29%	22%	30%
Svårt att somna	26%	30%	28%	30%
Sovit dåligt på natten	25%	25%	29%	28%

F2b. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

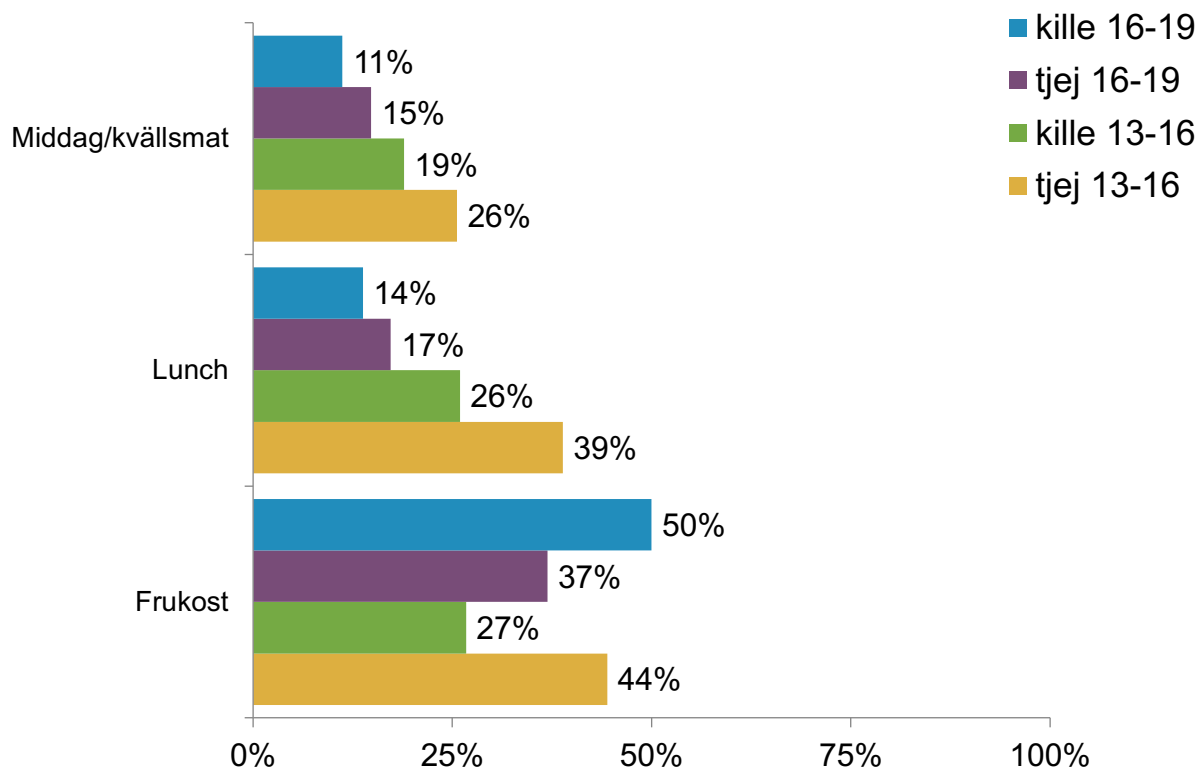
F2c. Andel som svarat 'känt sig stressad': Jämförelse över tid

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Det vanligaste är att hoppa över lunchen, vilket 27-50 % av ungdomarna gör. Killar i högstadiet hoppar över frukosten i högst grad. En relativt stor andel av högstadieungdomarna, och framförallt tjejerna hoppar över lunchen, 26-39 %. Högstadieungdomarna hoppar även över middag/kvällsmat i högst grad, och även där främst tjejerna.

**F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare**

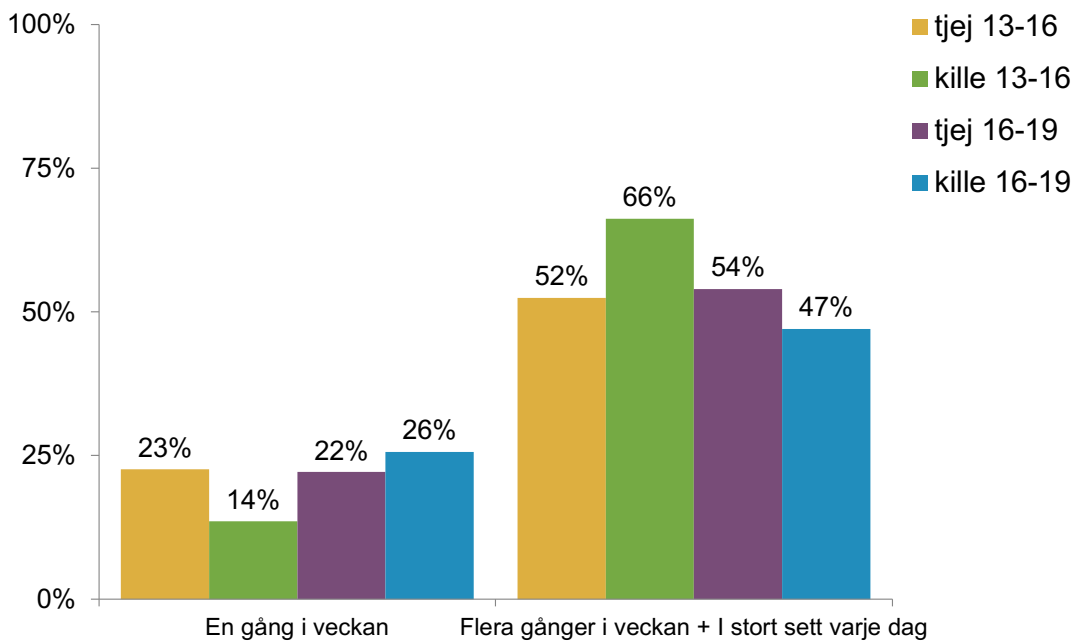
Träning och motion

Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten¹.

Vad som framgår i diagram F4 nedan är att en andel om 47-66 % i respektive grupp svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet och lägst bland killar i gymnasiet.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att ungdomarna i Ludvika tränar flera gånger i veckan eller oftare i lägre grad, men i högre grad tränar en gång i veckan. Andelen högstadie- och gymnasieungdomar som tränar en gång i veckan eller oftare är på samma nivå i Ludvika som år 2019, därav redovisas inte detta.

**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

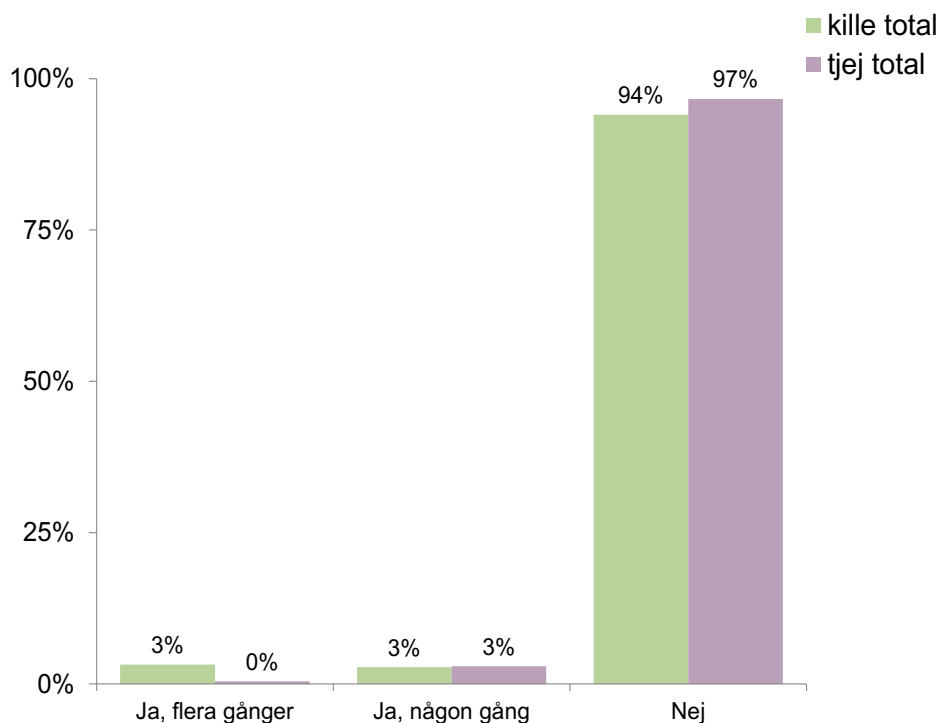
F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse till riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
En gång i veckan	18%	15%	24%	20%
Flera gånger i veckan + I stort sett varje dag	60%	72%	51%	58%

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 6 % av killarna och 3 % av tjejerna svarar att de en eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång använt anabola steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol, tobak och snus

Lupp-enkäten innefattar också frågor om hur ofta man röker, snusar och dricker alkohol. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor.

Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som använder tobak minskat de senaste åren. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever är på fortsatt historiskt låga nivåer ¹.

I Ludvika ser vi att gymnasietjejer är den grupp där störst andel röker cigaretter minst en gång per vecka. Gymnasiekillar snusar däremot i högst utsträckning. Gymnasieungdomarna är de som i högst grad dricker starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit minst en gång per månad, och det är inga större skillnader mellan kön. Detsamma gäller ifråga hur stor andel som dricker så de blir fulla minst en gång per månad. Vad gäller högstadiet dricker däremot tjejerna i något högre grad än killarna. Andelen högstadieungdomar som dricker så att de känner sig fulla är dock på samma nivå för både killar och tjejer.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att andelen som snusar minst en gång i veckan är högre i Ludvika, både i högstadiet och i gymnasiet. Även andelen högstadieungdomar som dricker alkohol är något högre bland högstadieungdomarna i Ludvika. Andelen som dricker sig fulla är dock på samma nivå, se tabell F6a. De flesta av de som dricker alkohol får tag på det på annat sätt än det som listas, följt av att de tar från sina föräldrar utan att de vet om det. 41 % av gymnasieungdomarna och 3 % av högstadieungdomarna svarar att de får dricka för sina föräldrar, se diagram F7 på sida 55.

¹ CAN: Skolelevers drogvanor 2018

F6. Hur ofta brukar du...

	Tjej högsta- diet	Kille högstadiet	Tjej gymna- siet	Kille gymnasiet
Röka cigaretter?				
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	96%	93%	85%	90%
Minst en gång per vecka	4%	7%	15%	10%
Snusa?				
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	94%	90%	95%	72%
Minst en gång per vecka	6%	10%	5%	28%
Dricka folköl?				
Aldrig/Sällan	95%	88%	88%	75%
Minst en gång per månad	5%	12%	12%	25%
Dricka starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit?				
Aldrig/Sällan	82%	88%	51%	48%
Minst en gång per månad	18%	13%	49%	52%
Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*				
Aldrig/Sällan	48%	48%	27%	28%
Minst en gång per månad	52%	52%	73%	72%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

F6a. Jämförelse till rikssnittet

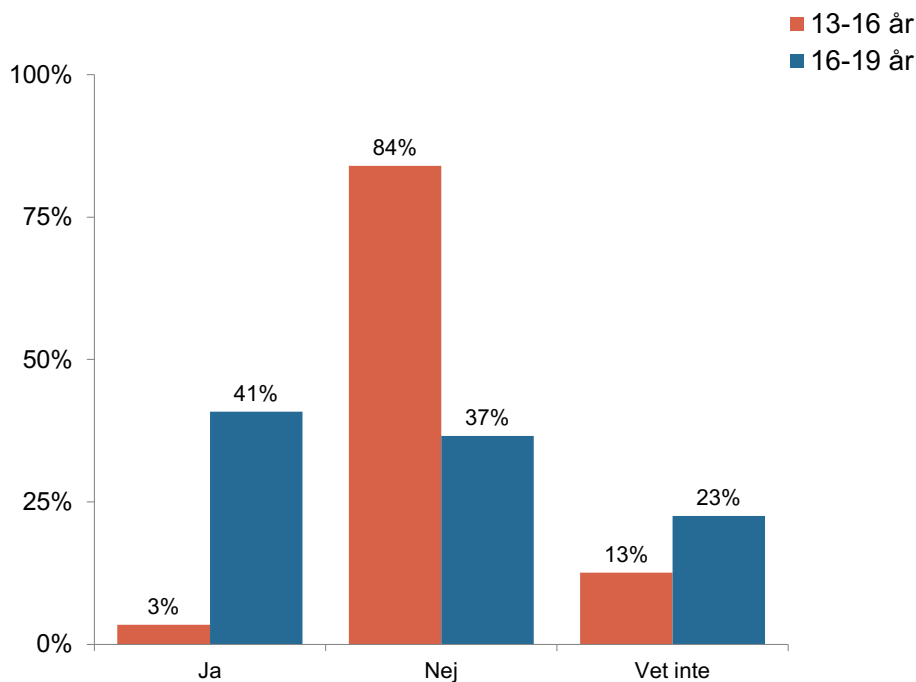
	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Röker minst en gång per vecka	6%	3%	13%	9%
Snusar minst en gång per vecka	8%	4%	17%	16%
Dricker folköl minst en gång i månaden	8%	6%	18%	20%
Dricker starköl, starkcider, alkoholisk vin eller sprit minst en gång i månaden	15%	11%	50%	48%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	53%	52%	73%	74%

F6c. Hur får du oftast tag på alkohol?

Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

	Andel 2020
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	24%
På annat sätt	49%
Får från mina föräldrar	10%
Från annan vuxen	22%
Köper själv i affären	2%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	39%
Från syskon	2%
Handlar utomlands	5%
Tillverkar själv	2%
Beställer på internet	0%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

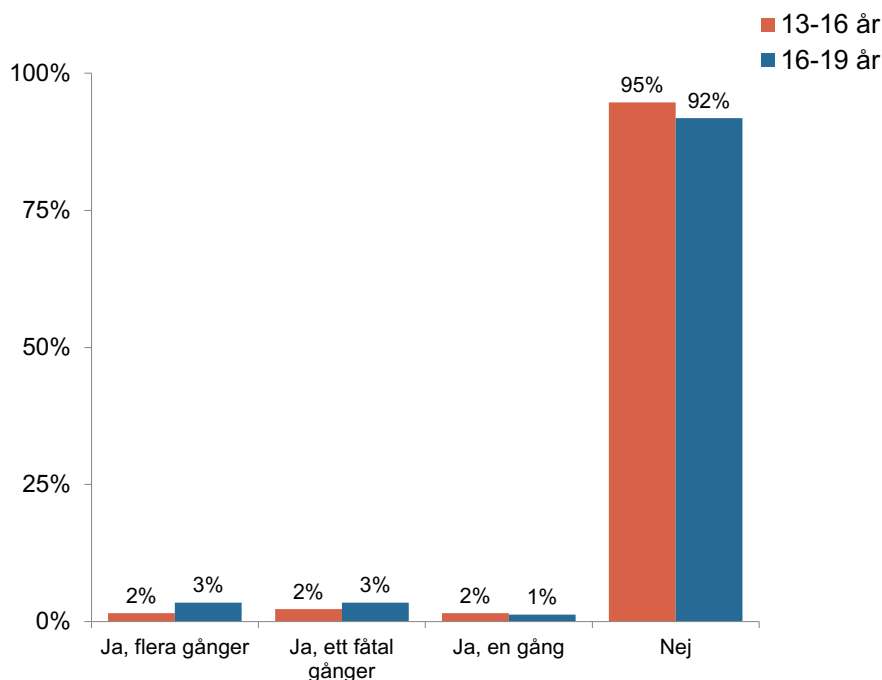

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. En ungefär lika stor andel, 6-7 %, av högstadie- och gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Detta skiljer sig mot rikssnittet där en större andel gymnasieungdomar än högstadieungdomar har använt narkotika. I diagram F8b på följande sida framkommer att andelen högstadieungdomar i Ludvika som har använt narkotika har minskat sedan 2019, medan motsvarande andel för gymnasieungdomar ökat.

I jämförelse med rikssnittet har en mindre andel gymnasieungdomar och en något större andel högstadieungdomar använt narkotika. De vanligaste drogsorterna är marijuana och hasch, följt av sömnmedel och amfetamin, se diagram F8c. Vidare framgår i diagram F8d att det vanligaste svaret är att ha fått tag på narkotika på annat sätt än det som listas, följt av från någon person på orten.

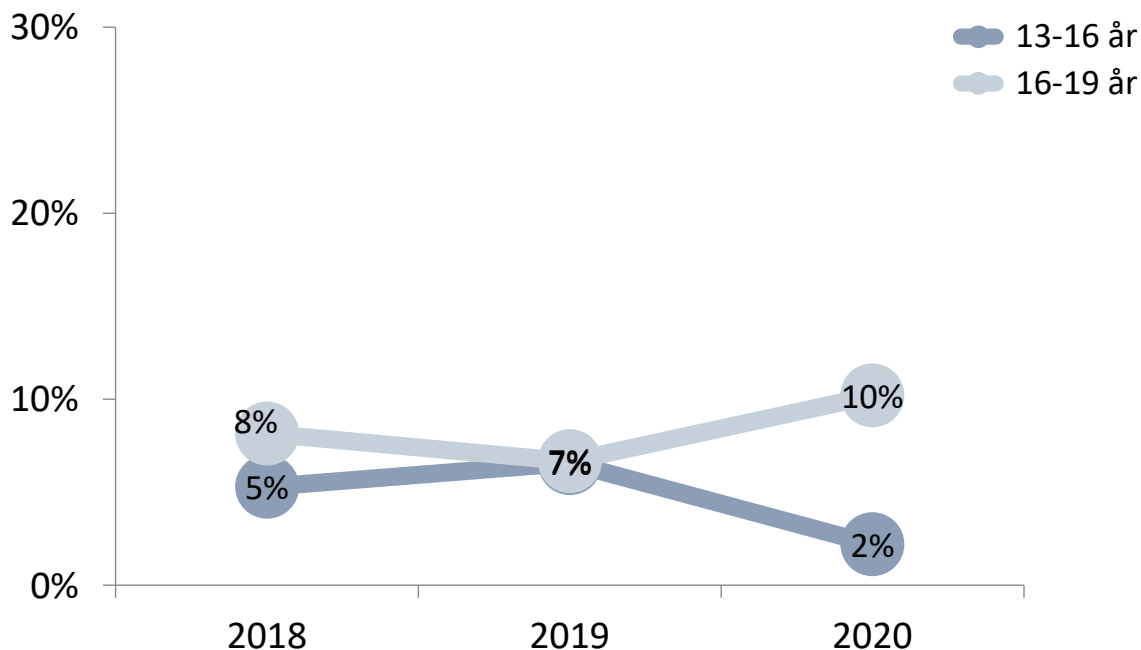
F8. Andel som använt narkotika

F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse till rikssnittet

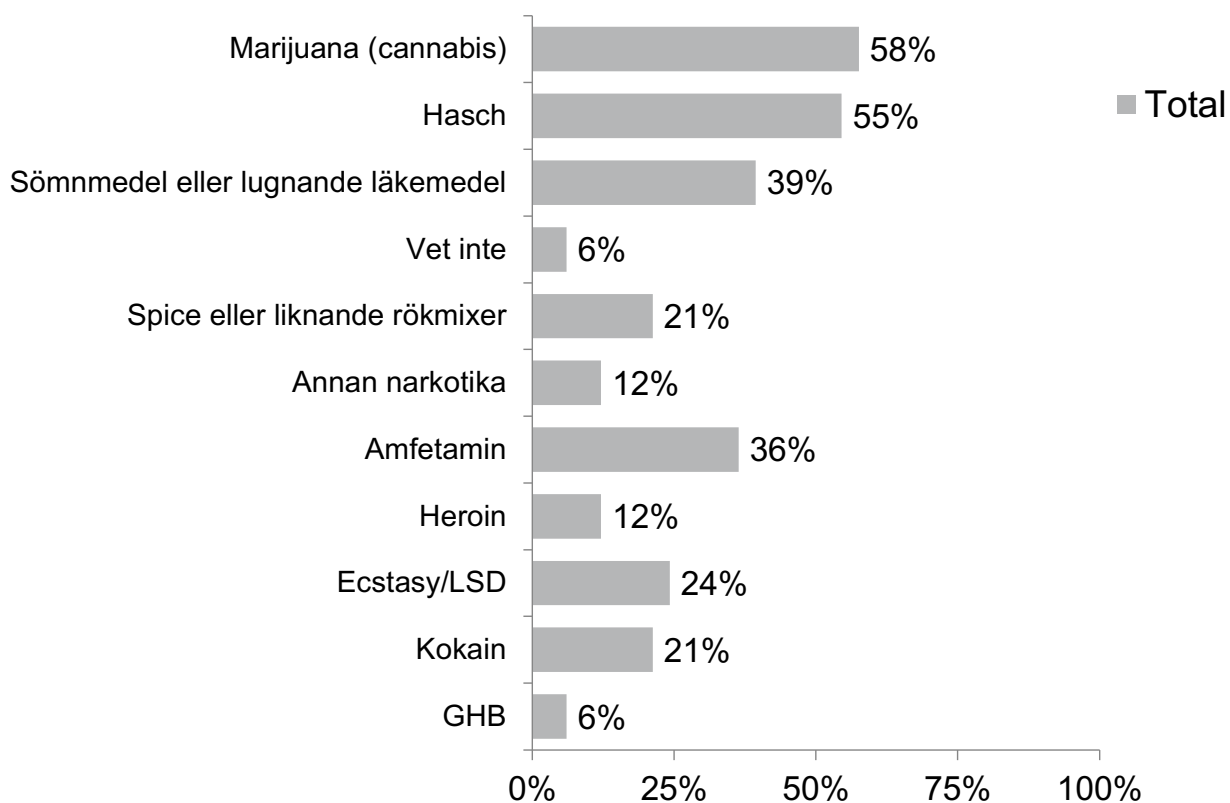
Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
6%	4%	7%	12%

F8b. Andel som använt narkotika. Jämförelse över tid

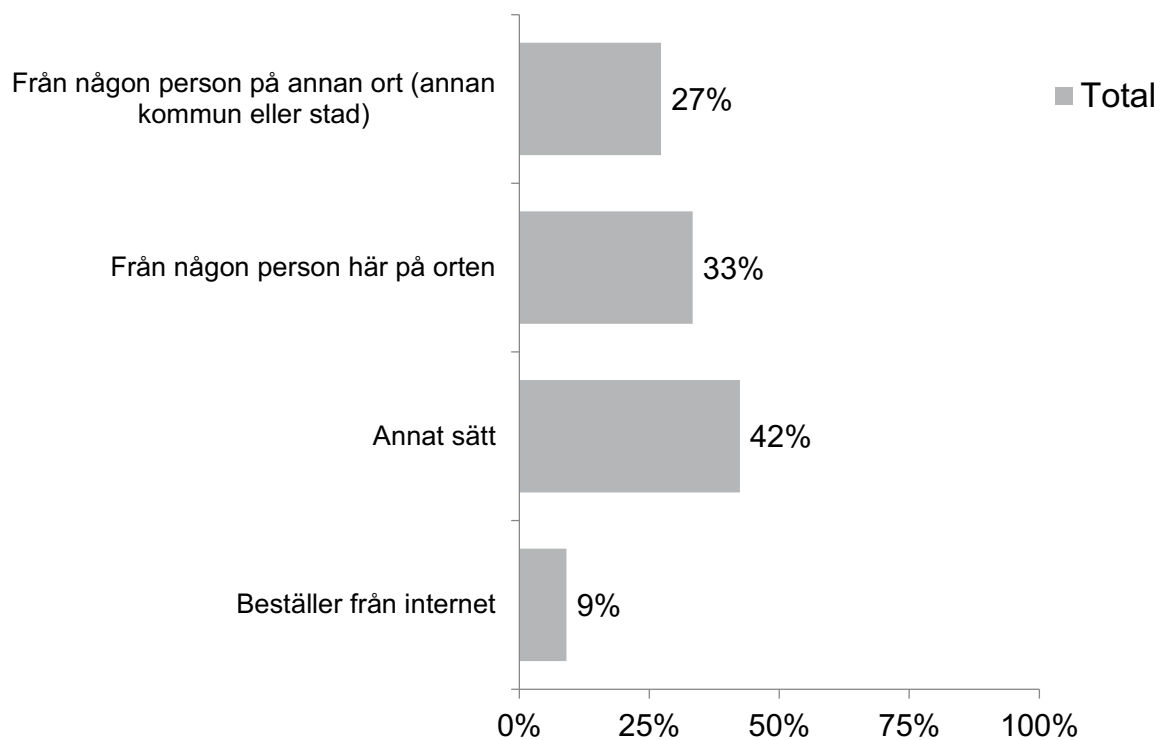
F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika?

Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete och företagande.

Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har påverkat unga i stor grad. Etableringsåldern har ökat och likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat. Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som påverkar ungas hälsa. Enligt flera studier oroar sig även många unga över framtiden och möjligheten att få ett arbete.¹

En fullföljd gymnasieutbildning är det viktigaste för att unga senare ska få ett arbete.² En annan sak som även kan vara viktig för kommunen är att arbeta för att fler ungdomar får möjligheten till arbetserfarenhet via extrajobb och sommarjobb, vilket också kan öka chanserna för en senare etablering på arbetsmarknaden.

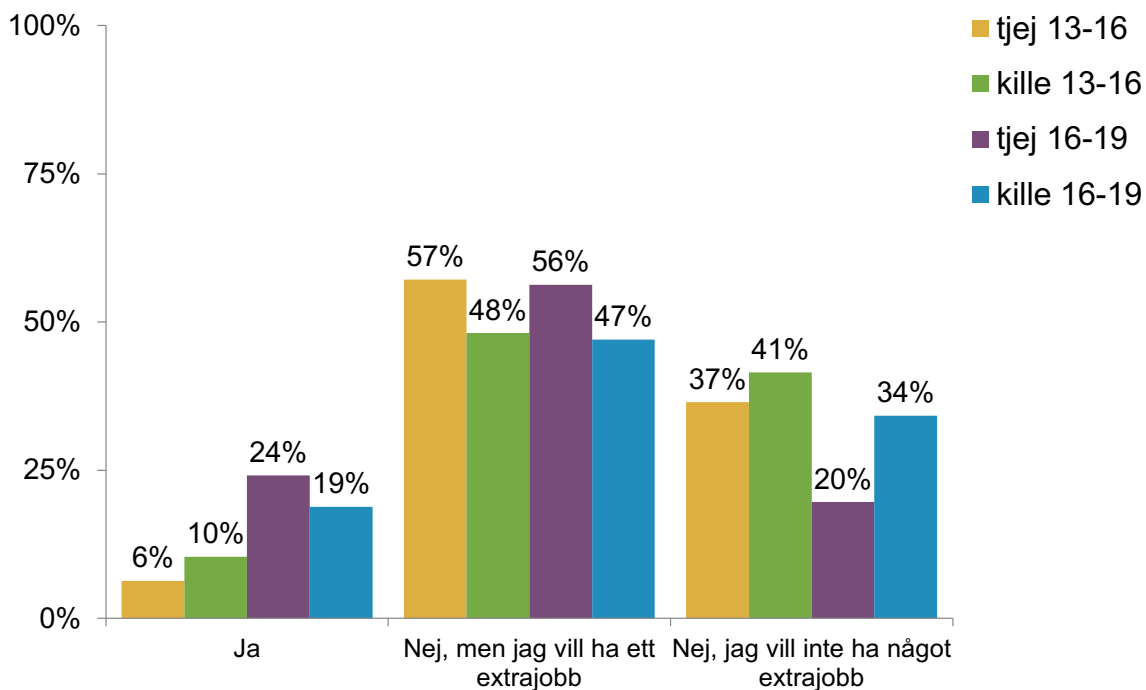
I rapporten "Unga röster 2016" framkommer det också att många ungdomar efterfrågar mer praktik, mer information från skolan om hur arbetsmarknaden fungerar, mer studiebesök och möjligheten att få träffa olika personer som berättar om sina yrken.³

Extra arbete

En andel om 8 % av högstadieungdomarna och 22 % av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Det är också en ganska stor andel, runt hälften, som svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Andelen med extrajobb i högstadiet har minskat sedan 2019.

Vid en jämförelse till rikssnittet framgår det att andelen med extrajobb är på lägre nivå i Ludvika, se tabell G1a. Över tid kan vi även se att andelen med extrajobb minskat bland gymnasieungdomarna.

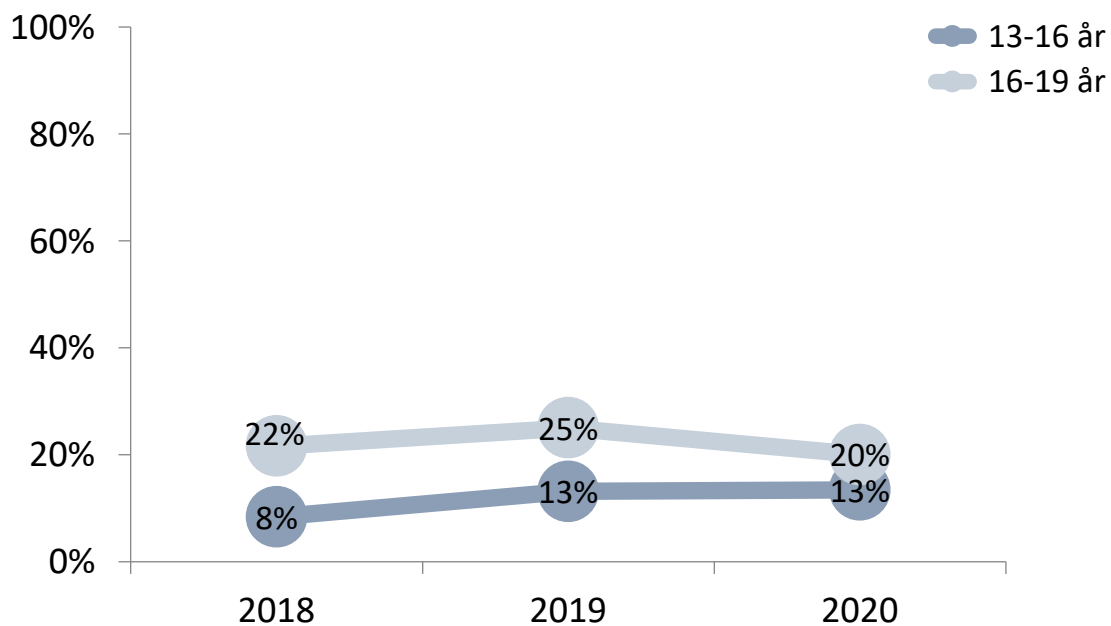
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb: Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
8%	13%	22%	30%

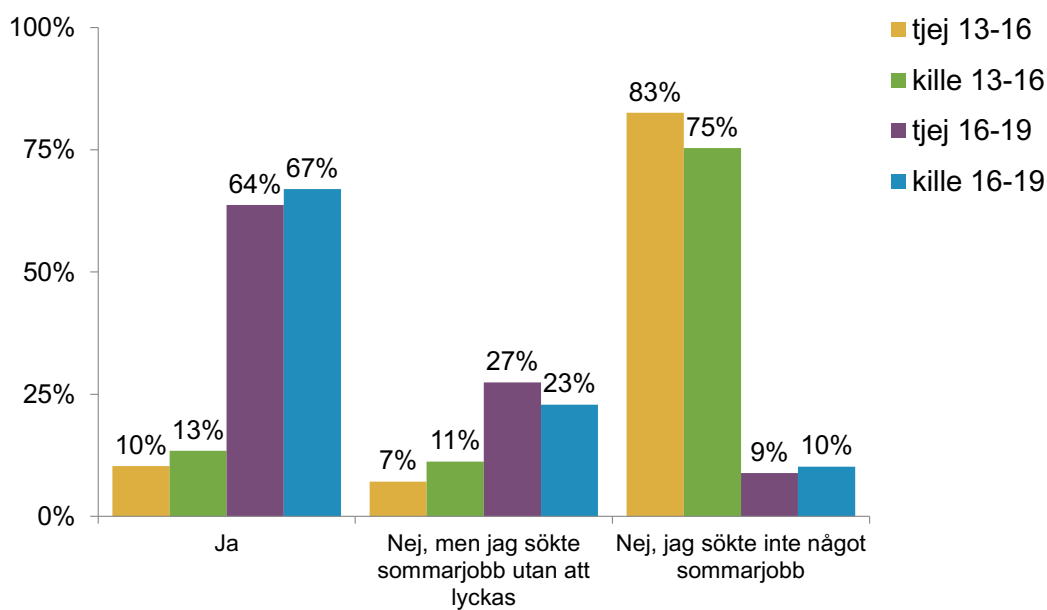
G1b. Andel med extrajobb: Jämförelse över tid

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 12 %. Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras är klart högre, 65 % totalt, vilket är något högre än rikssnittet. För högstadieungdomarna är andelen däremot något lägre än rikssnittet. Andelen med ett sommarjobb är på en liknande nivå som i föregående mätning, se diagram G2b.

Majoriteten av högstadieungdomarna fick sitt sommarjobb genom någon de känner (familj eller släkt). Det vanligaste svaret bland gymnasieungdomarna (54 % av tjejerna och 35 % av killarna) är däremot att man fått jobbet genom kommunen, följt av att själv ha kontaktat arbetsplatsen (25-27 %).

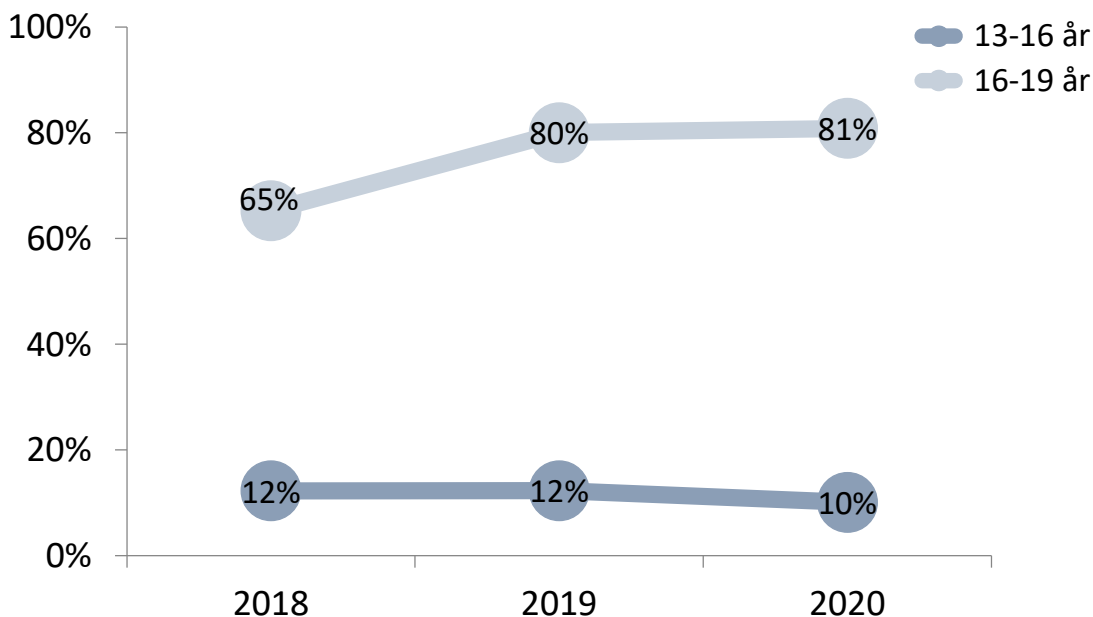
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse till rikssnittet

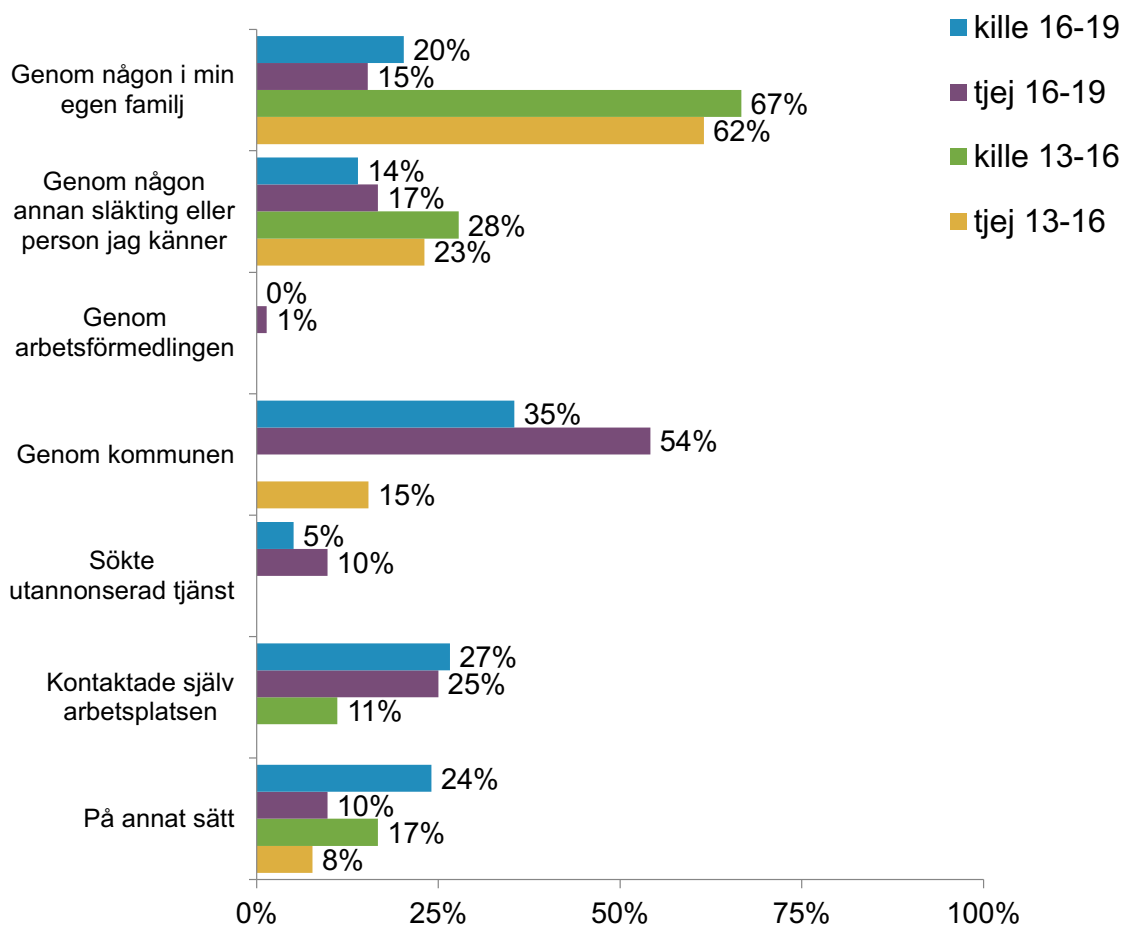
Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
12%	16%	65%	60%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

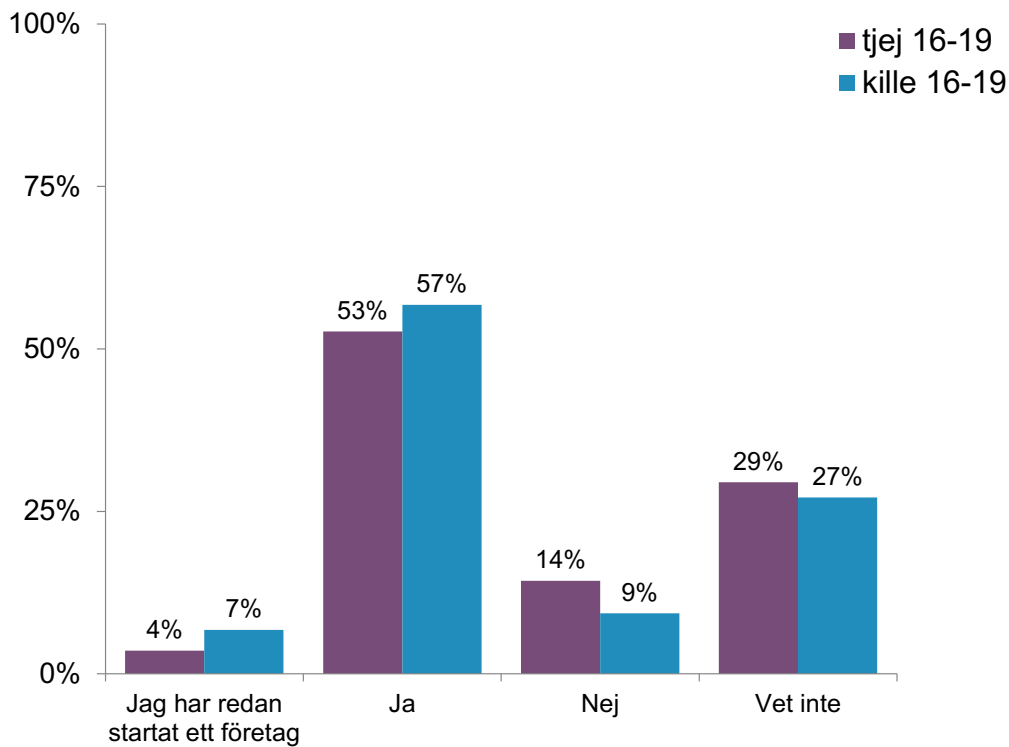
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

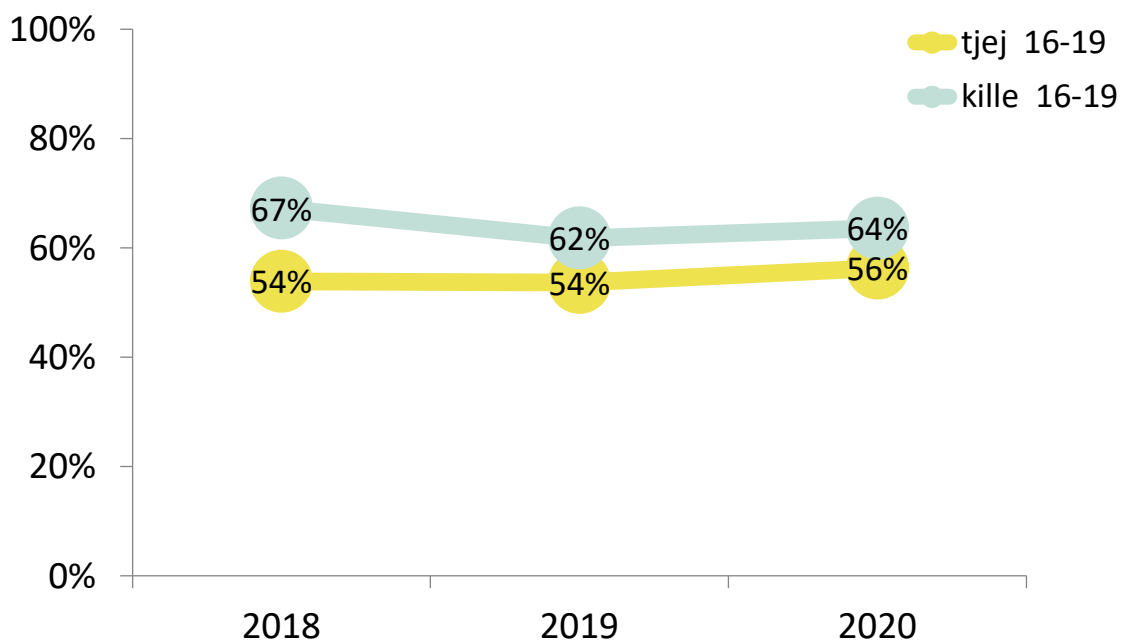
Gymnasieungdomarna fick svara på en fråga om deras inställning till att starta eget företag. 53 % av tjejerna och 57 % av killarna svarar att de skulle kunna tänka sig att starta eget i framtiden. Därutöver svarar 4-7 % att de redan har ett företag. Andelen som skulle kunna tänka sig att starta eget företag i framtiden är på en något lägre nivå i Ludvika som rikssnittet. Skillnaden är dock mycket liten. Andelen ungdomar som kan tänka sig starta eget har ökat något sedan 2019.

G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" Jämförelse till rikssnittet

Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
55%	58%

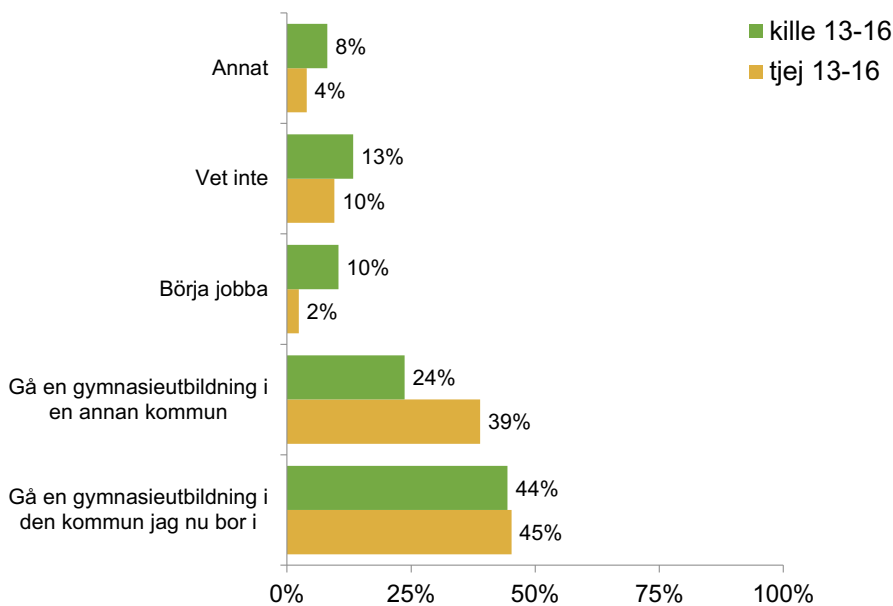

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen. Som tidigare nämnts i avsnittet om arbete så oroar sig många ungdomar över framtiden. I rapporten "Unga röster 2016" svarar hela 4 av 10 att de känner oro för framtiden. I samma studie framkommer det att oron ökar i takt med ungdomarnas ålder.¹

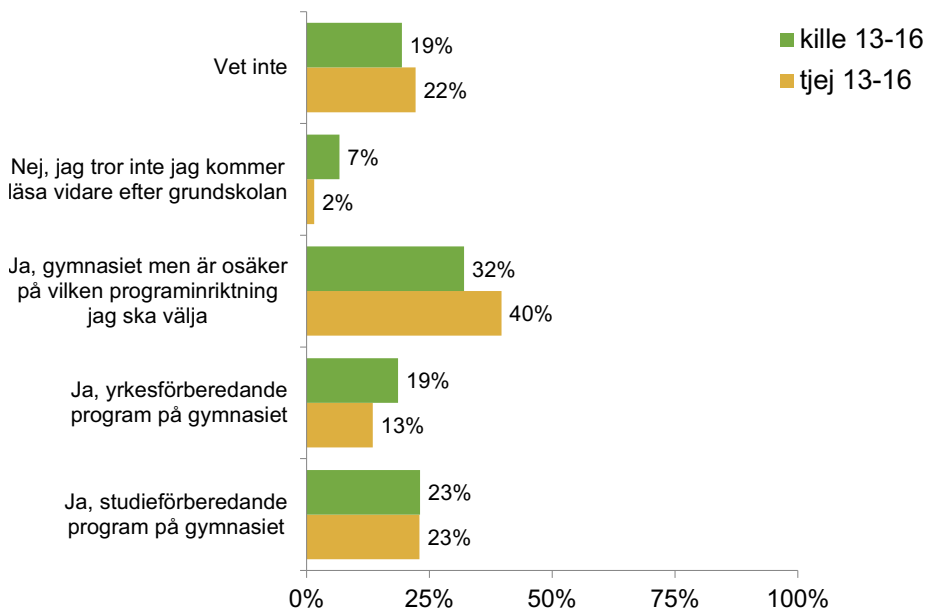
Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

68 % av killarna och 84 % av tjejerna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning (i kommunen eller på annan ort) efter grundskolan, se diagram H1a. 10 % av killarna och 2 % av tjejerna vill helst börja jobba. Som det framgår i diagram H2a svarar en andel om 74 % av killarna och 76 % av tjejerna att de kommer läsa vidare, direkt eller senare. 19-22 % svarar att de inte vet.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

H2a. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

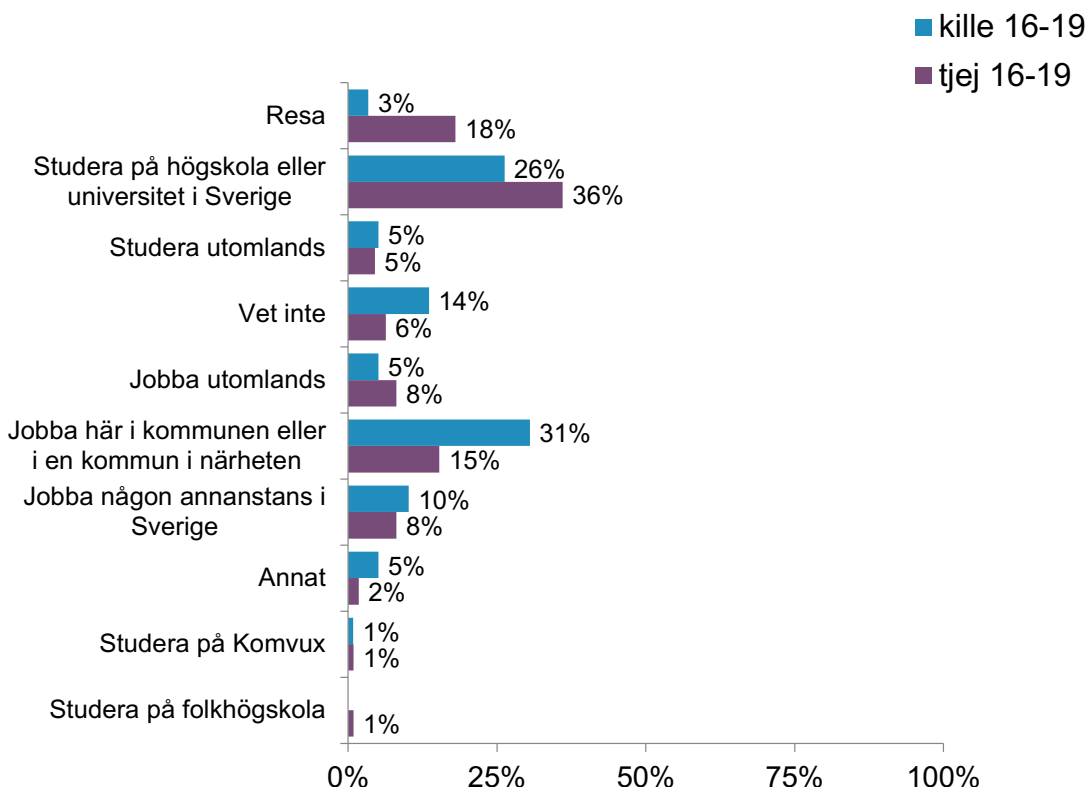

Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

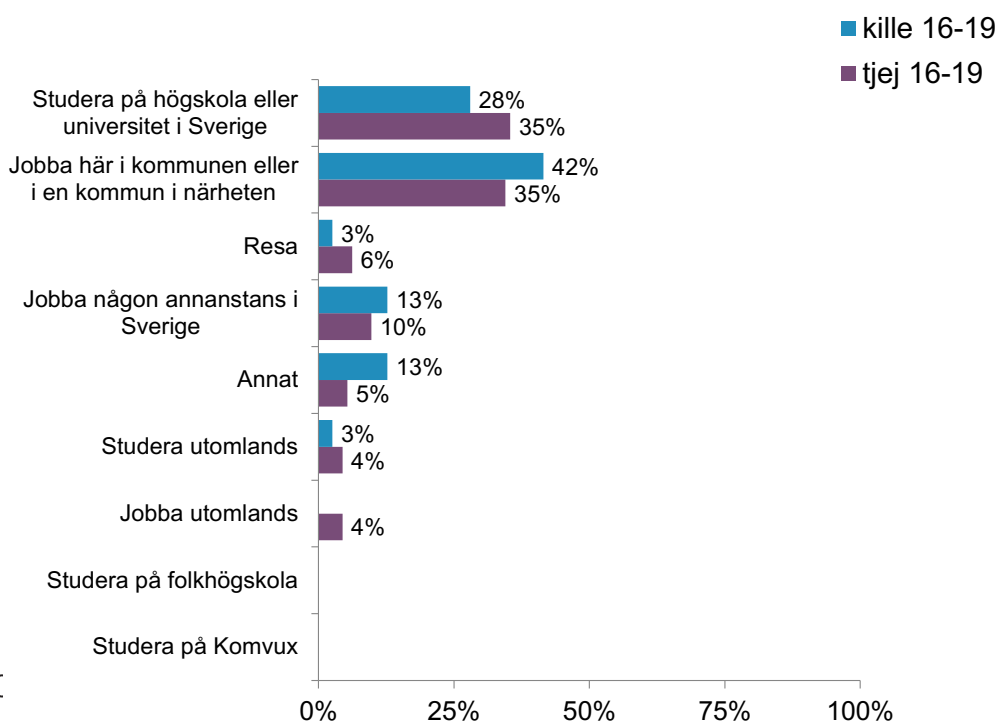
Vad gäller frågan om vad ungdomarna i gymnasiet helst skulle vilja göra direkt efter gymnasiet svarar 36 % av tjejerna och 26 % av killarna att de vill studera på högskola eller universitet i Sverige, se diagram H1b. 31 % av killarna och 6 % av tjejerna vill helst börja jobba i kommunen eller i närheten. 18 % av tjejerna och 3 % av killarna vill helst resa.

En lika stor andel av tjejerna, 35 %, tror att de direkt efter gymnasiet kommer att studera på universitet eller högskola i Sverige och att de kommer jobba i kommunen eller i en kommun i närheten. Killarna tror däremot i högst grad att de kommer jobba i kommunen, 42 %. 28 % av killarna tror att de kommer att studera vidare.

H1b. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

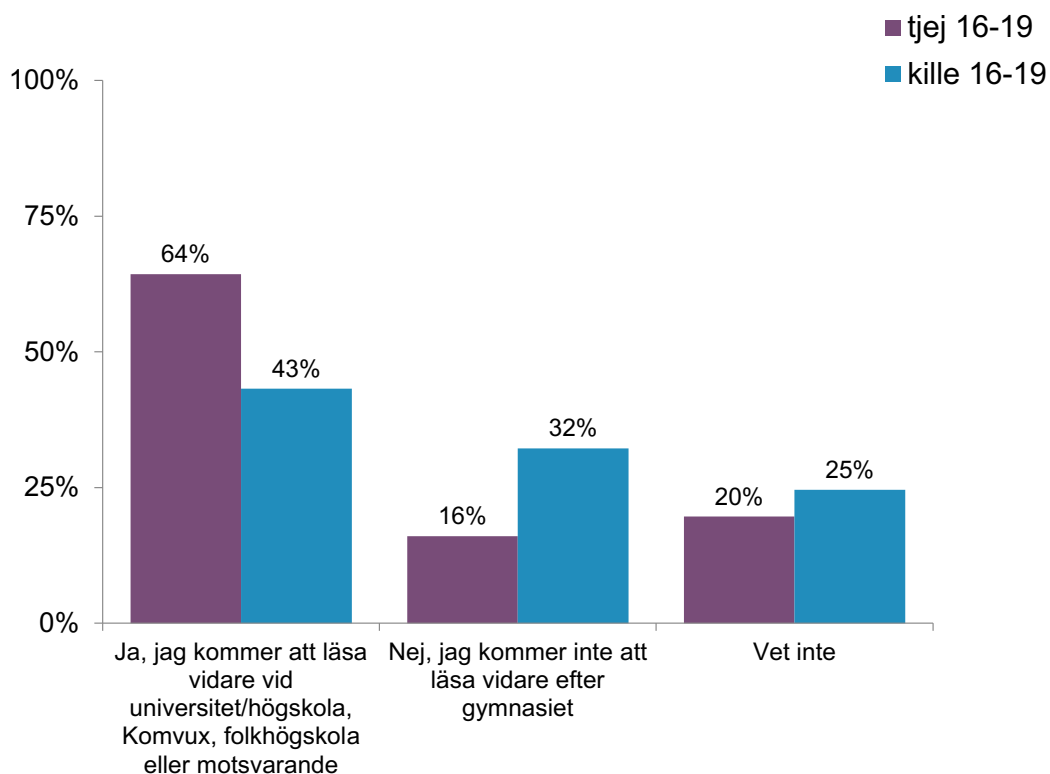

H3. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

64 % av tjejerna och 43 % av killarna i gymnasiet svarar att de tror de kommer att läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Resultatet är på en lägre nivå än för rikssnittet, se tabell H3a. Resultatet för killarna är stabilt över tid, medan andelen tjejer som tror de kommer läsa vidare har minskat, se diagram H3b.

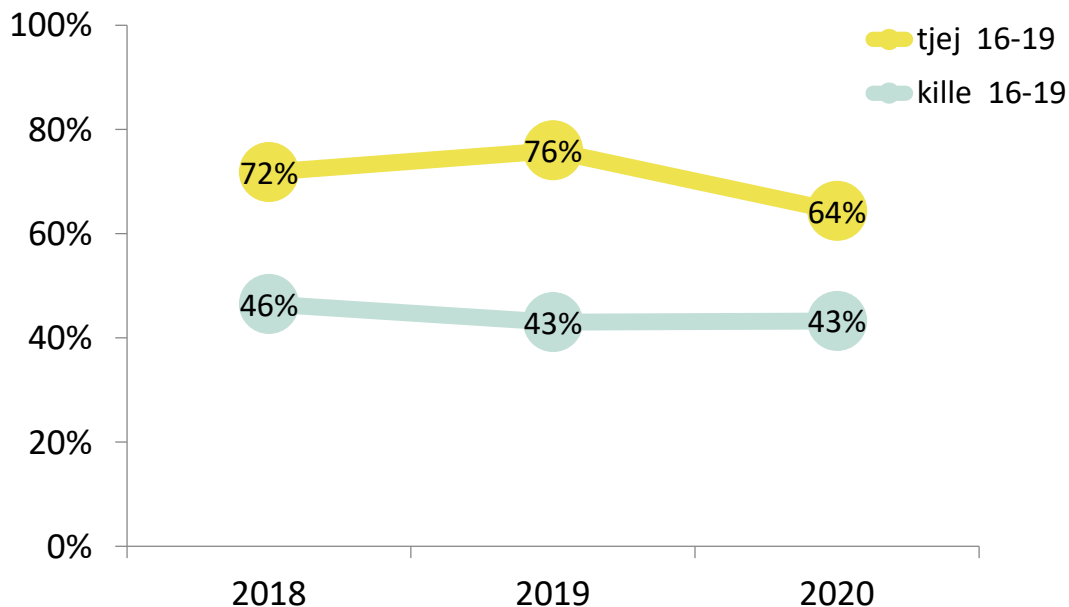
H2b. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

H3a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun	Riket gymnasiet
Ja	53%	64%
Nej	25%	14%
Vet inte	22%	22%

H3b. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse över tid

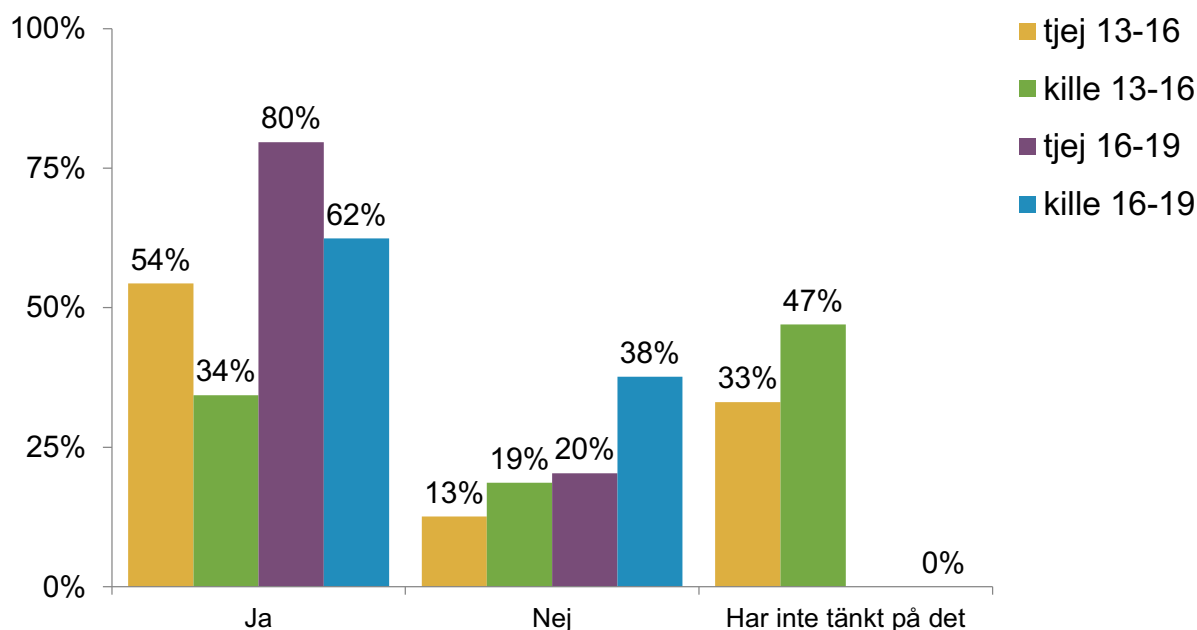

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieeleverna, och då främst gymnasietjejerna (80 %). Killar i högstadiet är den grupp där lägst andel har svarat att de kommer att flytta (34 %).

Andelen som tror de kommer flytta bland eleverna i Ludvika är högre i högstadiet jämfört med rikssnittet. Gymnasiets resultat är på en liknande nivå som rikssnittet. Andelen som tror att de kommer flytta har minskat över tid, både bland killar och tjejer.

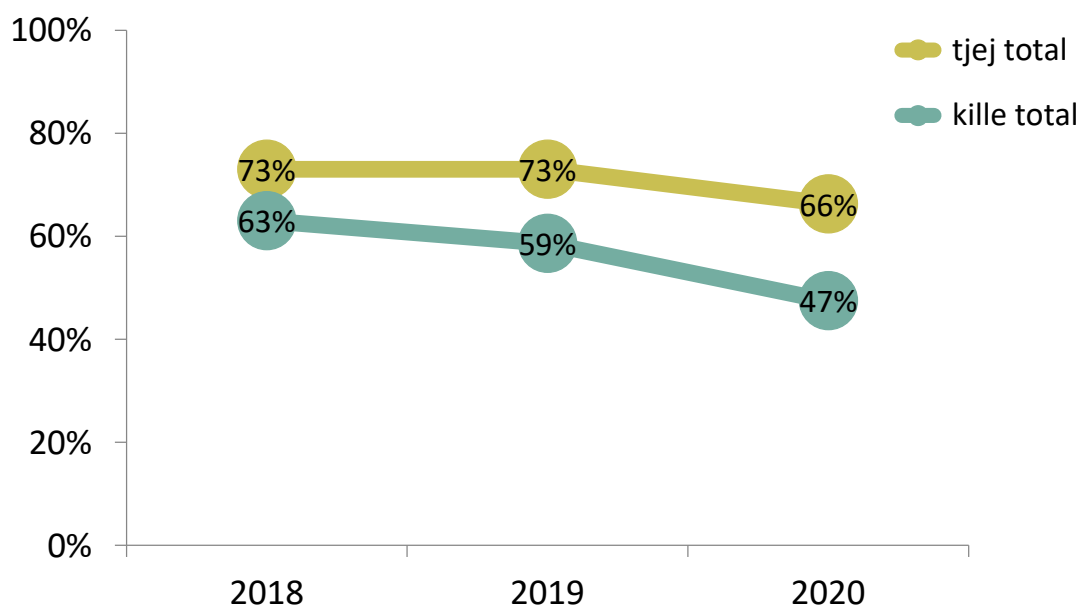
H4. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H4a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse till rikssnittet

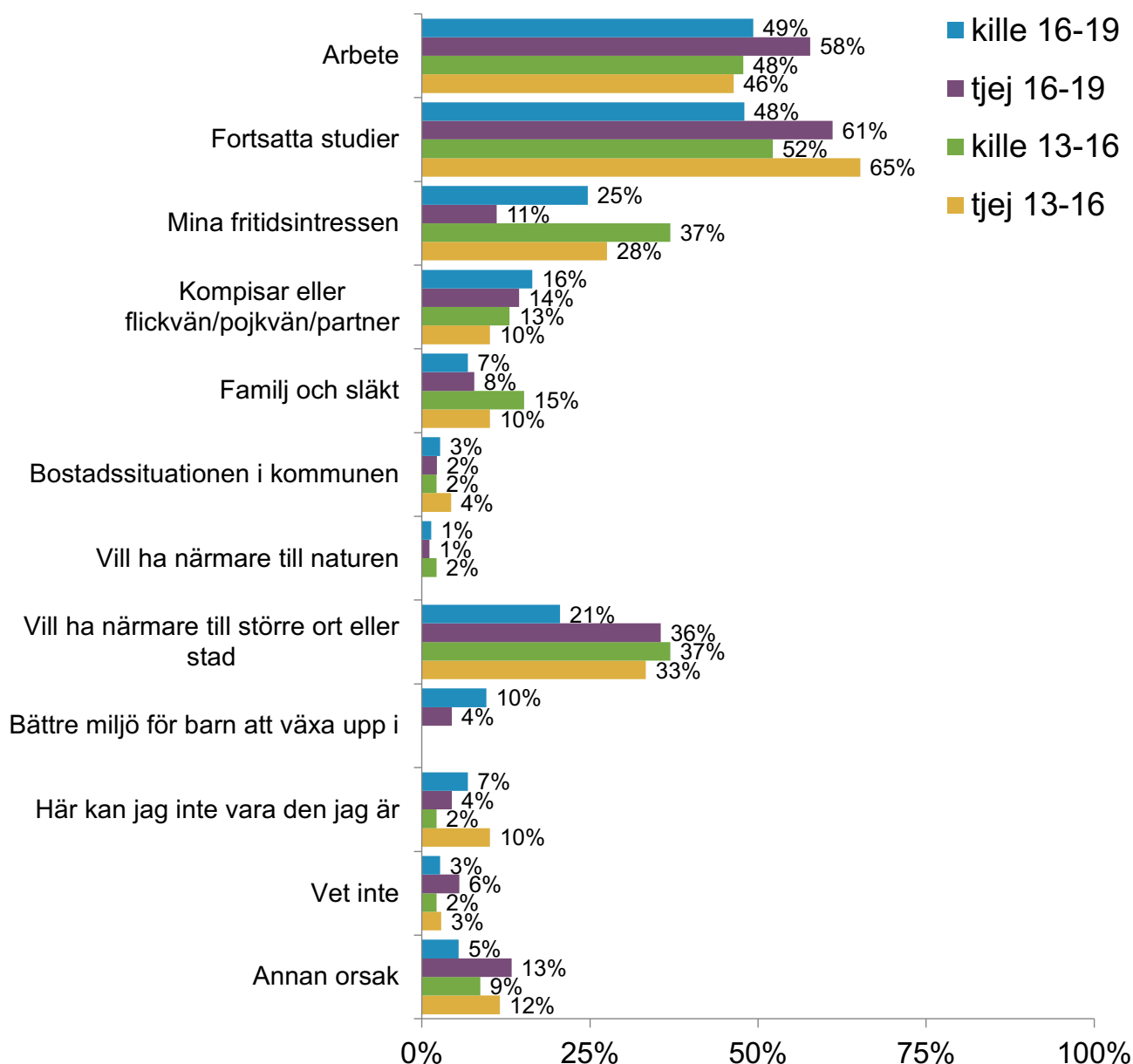
Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
44%	37%	71%	73%

H4b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse över tid

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Störst andel har angett fortsatta studier och arbete som anledningar till att flytta. Tjejer tror i högre grad än killar att de kommer att flytta för fortsatta studier. 33-37 % av tjejerna samt killar i högstadiet svarar att de vill ha närmre till större ort eller stad. Andelen gymnasiekillar som svarar detta är lägre, 21 %. Högstadiungdomarna, och främst killarna, svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att de tror de kommer flytta på grund av fritidsintressen.

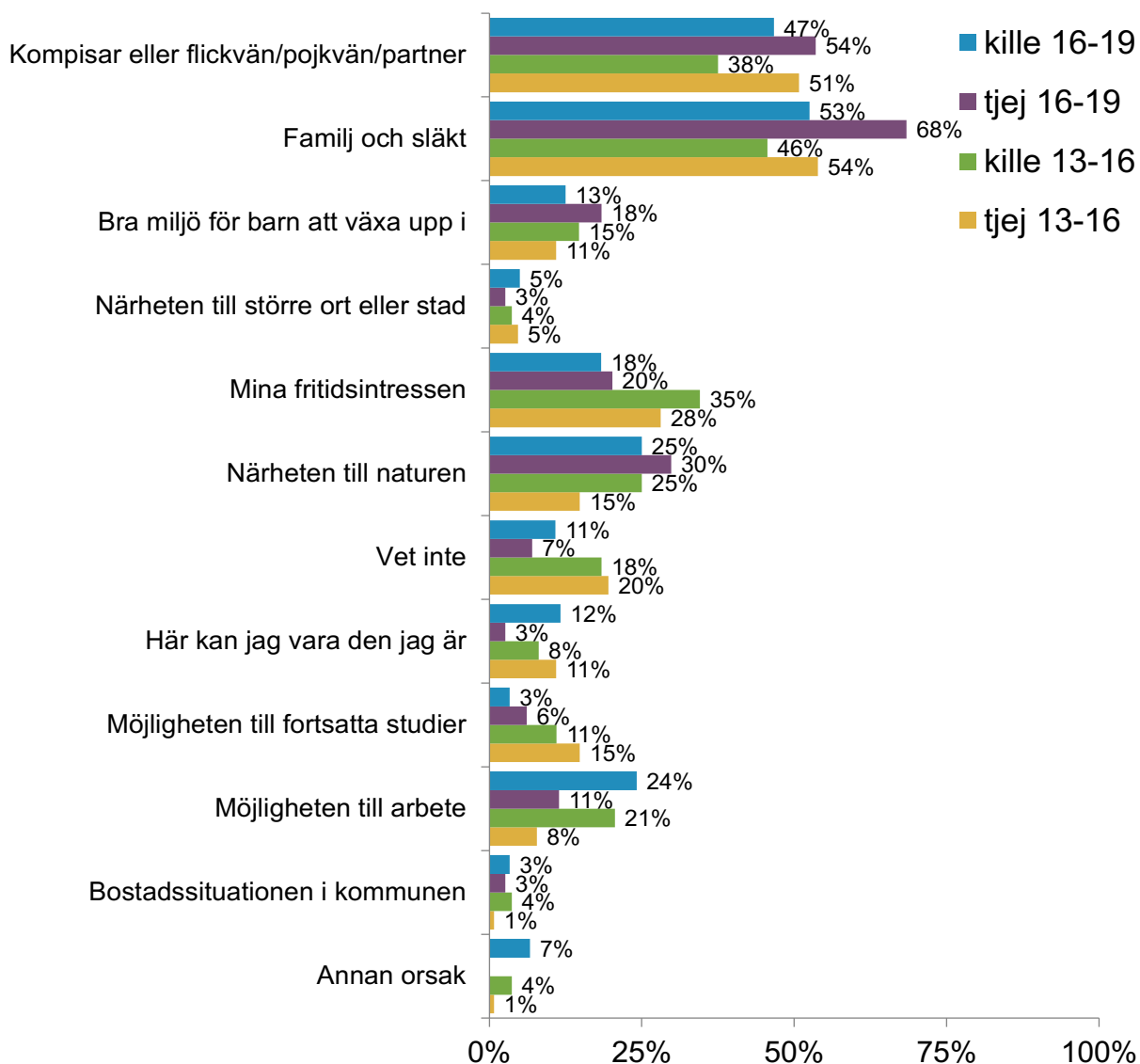
H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen?
 Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

Det bästa med kommunen

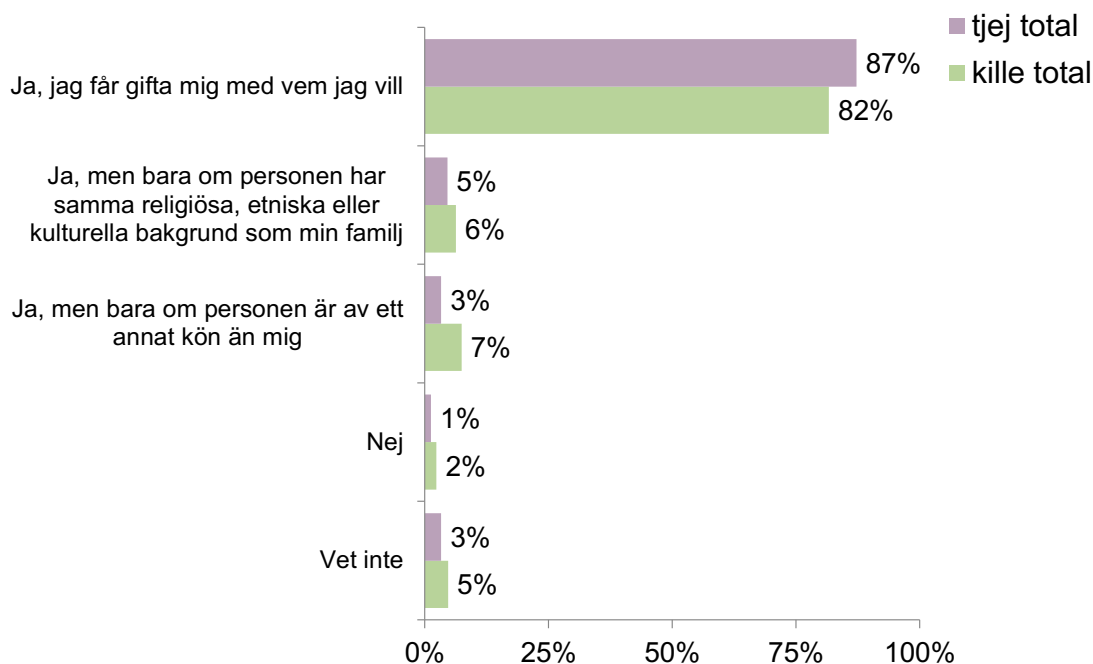
I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Ludvika. Familj och släkt, kompisar och partner är det som flest anger. Killar i högstadiet har i lägre grad än övriga grupper valt dessa svar, medan tjejer i gymnasiet i högst grad angett dessa skäl.

H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 87 % av tjejerna och 82 % av killarna svarar att de får det, se diagram H6 på följande sida. Killar svarar i högre grad än tjejer att de bara får gifta sig med en person av samma kön.

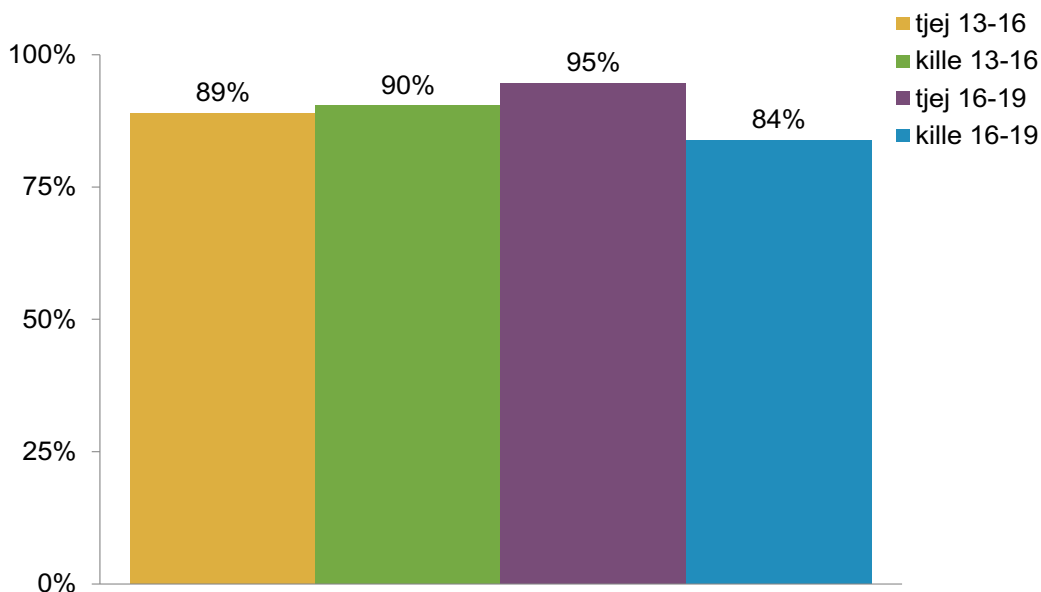
H6. Får du gifta dig med vem du vill?

Framtid

Som framgår i diagram H7 svarar en väldigt hög andel, 84-95 %, av både högstadieungdomarna och gymnasieungdomarna att de ser mycket eller ganska positivt på framtiden. Tjejer i gymnasiet ser mest positivt på framtiden, medan killar i gymnasiet ser minst positivt på framtiden. Ludvikas resultat i frågan liknar rikssnittet, både för högstadiet och gymnasiet, se tabell H7a. Andelen som ser positivt på framtiden har även ökat över tid både bland killar och tjejer.

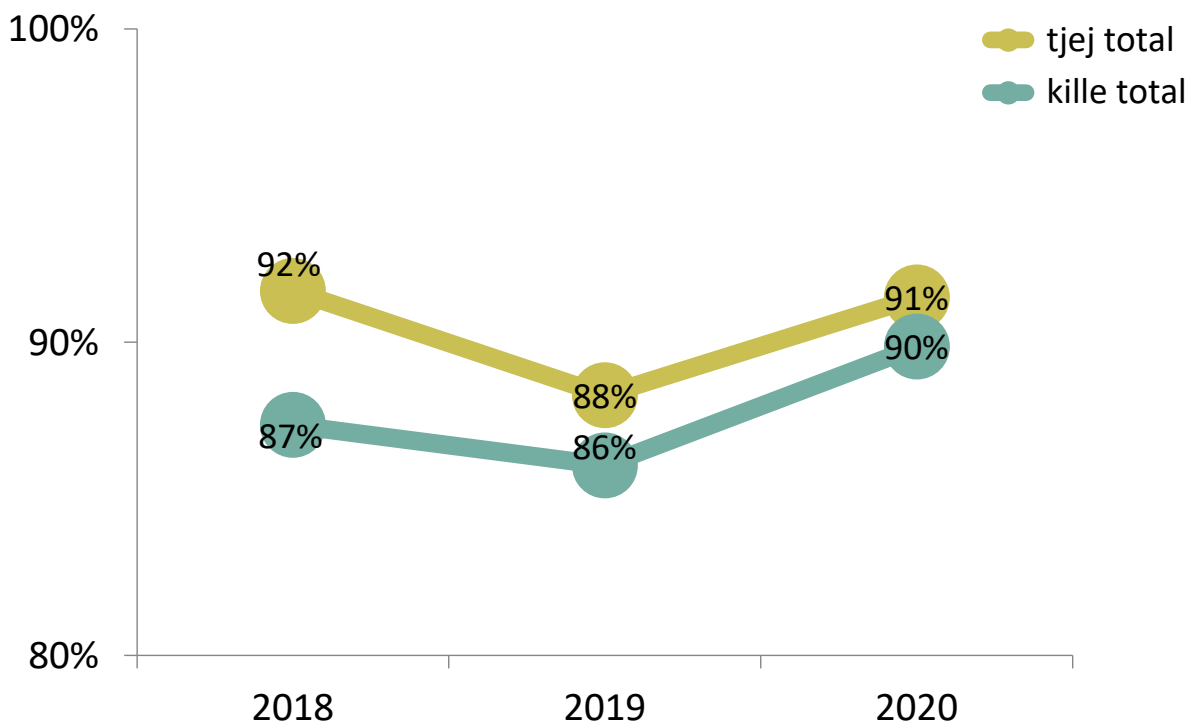
H7. Hur ser du på framtiden? Andel mycket och ganska positiva.

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse till rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Riket högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Riket gymnasiet
Mycket + ganska positivt	89%	90%	90%	90%

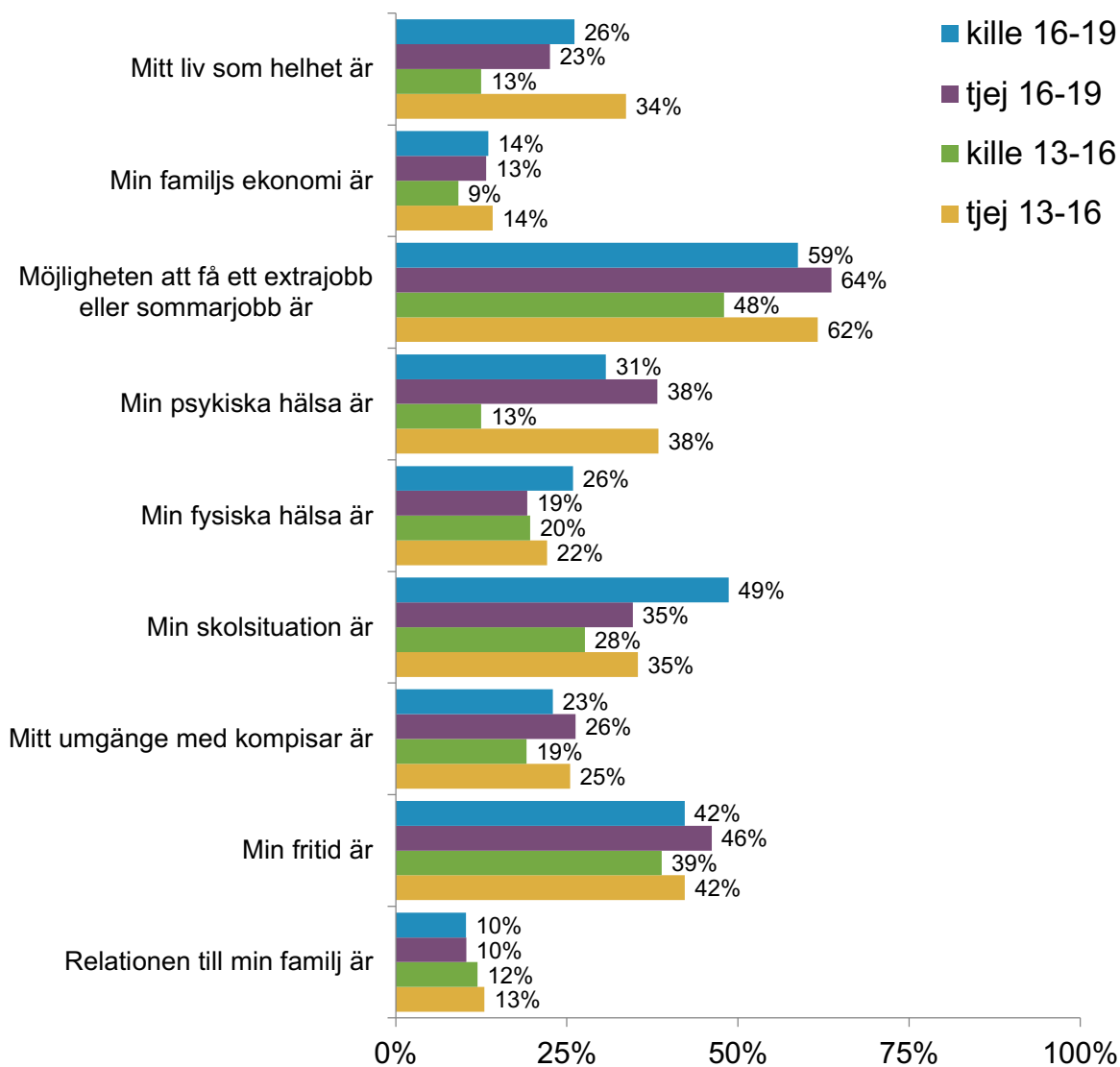
H7. Hur ser du på framtiden? Jämförelse över tid

Corona-pandemin

I årets lupp-enkät ställdes en fråga om hur Corona har påverkat vardagaren för ungdomarna. Det som flest unga svarar att försämrats är möjligheten till extrajobb eller sommarjobb, vilket 48-64 % svarar att blivit lite eller mycket sämre. Runt 40 % anser också att fritiden blivit sämre än innan. Vidare framgår det att bland killar i gymnasiet svarar hela 49 % att deras skolsituation blivit lite eller mycket sämre.

**H8. Om du tänker på hur det är nu och hur det var innan Corona-pandemin började – På vilket sätt har ditt liv förändrats på grund av Corona-pandemin?
Andel som svarat "Lite sämre" eller "Mycket sämre"**

Referenslista

- Amná Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Brottsförebyggande rådet 2009: Grövre våld i skolan
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: Skolelevers drogvanor 2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Länsstyrelsen Västerbotten 2015: Idrott och normer
- Mentor & Ungdomar.se 2016: Unga röster 2016. Tema: integration
- Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2010: Fokus 10: Om ungas inflytande
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2013: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- Rädda Barnen 2008: Vems röst väger mest? Barn och vuxna om elevinflytande i skolan
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55 Det handlar om en jämlik hälsa
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Kommuner och Landsting 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.
- Sveriges Ungdomsråd 2012, Medborgarprojektet: Ni kan bättre

